
645

Besluit van 9 november 2005, houdende regels ter uitvoering van de Meststoffenwet (Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 5 juli 2005, nr. TRCJZ/2005/848, Directie Juridische Zaken, gedaan mede namens de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraat uit agrarische bronnen (PbEG L 375) en verordening (EEG) nr. 259/93 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (PbEG L 30);

Gelet op de artikelen 1, vierde lid, 1a, eerste lid, 6, eerste en tweede lid, 6a, 59, 59a, 59b, 59c, 61 en 61a van de Meststoffenwet en gelet op artikel 23 van de Deconstructiewet;

De Raad van State gehoord (advies van 21 oktober 2005, no. W11.05.0329/V);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 27 oktober 2005, nr. TRCJZ/2005/3179, Directie Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I. ALGEMEEN

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. wet: Meststoffenwet;
- b. perceel: aaneengesloten, door wegen, waterwegen, sloten, houtopstanden, muren, wallen of anderszins topografisch begrensde oppervlakte grond, dan wel het gedeelte daarvan behorend tot één bedrijf;
- c. produceren van dierlijke meststoffen: produceren van dierlijke meststoffen door het op een bedrijf houden of anderszins aanwezig hebben van dieren;

d. landbouwer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die, of samenwerkingsverband van natuurlijke personen of rechtspersonen dat enige vorm van landbouw uitoefent op een bedrijf;

e. graasdieren: runderen, uitgezonderd vleeskalveren, schapen, geiten, paarden, ezels, Midden-Europese edelherten, damherten en waterbuffels;

f. staldieren: andere dieren dan graasdieren;

g. zuiveringsslib:

1°. slib, dat geheel of in hoofdzaak afkomstig is van een installatie voor de zuivering van huishoudelijk, stedelijk, industrieel dan wel ander afvalwater van soortgelijke samenstelling als huishoudelijk, stedelijk en industrieel afvalwater; of

2°. slib, dat geheel of in hoofdzaak afkomstig is van septictanks en andere installaties voor de verzameling, afvoer en behandeling van afvalwater met uitzondering van vet- en zandvangers;

h. compost: product dat bestaat uit één of meer organische afvalstoffen die al dan niet met bodembestanddelen zijn gemengd en die met behulp van micro-organismen zijn afgebroken en omgezet tot een homogeen en zodanig stabiel eindproduct dat daarin alleen nog een langzame afbraak van humeuze verbindingen plaatsvindt en dat niet mede bestaat uit dierlijke meststoffen;

i. intermediaire onderneming: onderneming, niet zijnde een bedrijf, in het kader waarvan dierlijke meststoffen, zuiveringsslib, compost of mengsels van zuiveringsslib en compost worden verhandeld of worden gebruikt;

j. ondernemer: natuurlijke persoon of rechtspersoon die, of samenwerkingsverband van natuurlijke personen of rechtspersonen dat een onderneming voert;

k. intermediair: ondernemer die een intermediaire onderneming voert;

l. diervoeders: diervoeders als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Kaderwet diervoeders;

m. vervoeren van meststoffen: elk feitelijk transporteren van meststoffen, het laden en lossen van deze meststoffen inbegrepen, met uitzondering van het feitelijk transporteren binnen een bedrijf;

n. vracht meststoffen: hoeveelheid meststoffen die als eenheid in een afzonderlijk transportmiddel al dan niet met aanhanger wordt vervoerd;

o. leverancier van meststoffen: landbouwer of ondernemer die meststoffen feitelijk overdraagt met het oogmerk de meststoffen buiten zijn bedrijf of onderneming te brengen;

p. afnemer van meststoffen: degene die meststoffen feitelijk krijgt overgedragen;

q. EEG-verordening: verordening (EEG) nr. 259/93 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (PbEG L 30);

r. drijfmest: dierlijke meststoffen die verpompbaar zijn;

s. apparatuur voor automatische gegevensregistratie: apparatuur waarmee de gegevens met betrekking tot een vracht meststoffen automatisch worden vastgelegd;

t. satellietvolgapparatuur: apparatuur die met behulp van de door satellieten uitgezonden signalen automatisch de positie van een transportmiddel bepaalt;

u. opslagruimte voor meststoffen: ruimte die in het kader van een bedrijf of een intermediaire onderneming wordt gebruikt of bestemd is om te worden gebruikt voor de opslag van meststoffen.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit besluit, met uitzondering van hoofdstuk V, worden de hoeveelheden meststoffen uitgedrukt in kilogrammen of liters alsmede in kilogrammen stikstof en kilogrammen fosfaat.

HOOFDSTUK II. AANWIJZING VEENGRONDEN, ZAND- OF LÖSSGRONDEN EN KLEIGRONDEN

Artikel 3

Als de kaarten, bedoeld in artikel 1, vierde lid, van de wet, worden vastgesteld de kaarten die zijn opgenomen als bijlage I bij dit besluit.

HOOFDSTUK III. VERHANDELEN VAN MESTSTOFFEN

Artikelen 4 t/m 21

(gereserveerd)

HOOFDSTUK IV. GEBRUIKSNORMEN EN OPGAVE BASIS-REGISTRATIE PERCELEN

Artikel 22

Voor de toepassing van artikel 5c van de wet is de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond in enig kalenderjaar de oppervlakte landbouwgrond die op 15 mei van dat jaar tot het bedrijf behoort.

Artikel 23

1. Voor de toepassing van artikel 5d, eerste lid, van de wet is de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond in enig kalenderjaar de op 15 mei van dat jaar betaalde oppervlakte landbouwgrond die tot het bedrijf behoort.

2. Ingeval de teelt van gewassen na het in het eerste lid bedoelde tijdstip aanvangt, wordt de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond, bedoeld in het eerste lid, vermeerderd met de met deze gewassen betaalde oppervlakte landbouwgrond die op het tijdstip waarop de teelt aanvangt tot het bedrijf behoort.

3. De betaalde oppervlakte landbouwgrond wordt onderscheiden naar de geteelde gewassen, de toegepaste landbouwpraktijk, de ecologische kenmerken van een waterlichaam, de kenmerken van de bodem en de desbetreffende grondsoorten, bedoeld in artikel 5d, tweede lid, van de wet, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens artikel 5d, eerste lid, van de wet, vastgestelde ministeriële regeling.

Artikel 24

1. Voor de toepassing van artikel 5e, eerste lid, van de wet is de tot het bedrijf behorende oppervlakte grasland in enig kalenderjaar de oppervlakte grasland die op 15 mei van dat jaar tot het bedrijf behoort.

2. Voor de toepassing van artikel 5e, tweede lid, van de wet is de tot het bedrijf behorende oppervlakte bouwland in enig kalenderjaar de oppervlakte bouwland die op 15 mei van dat jaar tot het bedrijf behoort.

Artikel 25

Voor de toepassing van de artikelen 5c, 5d, eerste lid en 5e, eerste lid, van de wet wordt de teeltvrije zone, bedoeld in de artikelen 13, 14 en 16 van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, niet aangemerkt als tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond.

Artikel 26

1. De landbouwer verstrekt elk kalenderjaar uiterlijk op 15 mei aan Onze Minister gegevens met betrekking tot:

- a. de op 15 mei van het desbetreffende kalenderjaar beteelde of te betelen oppervlakte van de percelen landbouwgrond, onderscheiden naar gewas en topografische ligging van deze percelen;
- b. de na 15 mei van het desbetreffende kalenderjaar met een volggewas te betelen oppervlakte van de percelen landbouwgrond, onderscheiden naar gewas en topografische ligging van deze percelen; en
- c. de oppervlakte en de ligging van in het buitenland gelegen percelen die in het desbetreffende kalenderjaar bij het bedrijf in gebruik zijn.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

- a. de gegevens die ingevolge het eerste lid worden verstrekt, de wijze waarop deze gegevens worden verstrekt en de termijn waarbinnen wijzigingen in deze gegevens worden doorgegeven; en
- b. de overige te verstrekken gegevens, de wijze waarop deze gegevens worden verstrekt en de termijn waarbinnen wijzigingen in deze gegevens worden doorgegeven.

3. Bij ministeriële regeling kan, in zoverre in afwijking van het eerste lid en van de artikelen 22, 23, eerste lid en 24, eerste en tweede lid, indien de weersomstandigheden of de bodemgesteldheid hiertoe aanleiding geven, een latere datum dan 15 mei worden vastgesteld.

HOOFDSTUK V. OPSLAGCAPACITEIT DIERLIJKE MESTSTOFFEN

Artikel 27

1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt als opslagruimte voor meststoffen uitsluitend in aanmerking genomen de opslagruimte voor dierlijke meststoffen waarvoor een vergunning geldt als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer, of waarop een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer van toepassing is.

2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt de hoeveelheid dierlijke meststoffen uitgedrukt in kubieke meters.

Artikel 28

1. De producent van dierlijke meststoffen draagt er zorg voor dat de capaciteit van de opslagruimte voor dierlijke meststoffen op het bedrijf voldoende is voor de opslag van de hoeveelheid dierlijke meststoffen die in de periode van september tot en met februari op het bedrijf wordt geproduceerd.

2. De hoeveelheid dierlijke meststoffen, bedoeld in het eerste lid, wordt berekend door vermenigvuldiging van:

- a. het aantal dieren van de onderscheiden diersoorten en diercategorieën dat op grond van de vergunning, bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer, in de tot het bedrijf behorende stallen kan worden gehouden, met
- b. de voor de betrokken diersoort en diercategorie bij ministeriële regeling vastgestelde forfaitaire productienormen.

3. Ingeval voor het bedrijf ingevolge artikel 8.40 van de Wet milieubeheer geen vergunningplicht geldt, wordt, in plaats van het in het tweede lid, onderdeel a, bedoelde aantal dieren, als uitgangspunt genomen het aantal dieren van de onderscheiden diersoorten en diercategorieën dat in de bij het bedrijf behorende stallen kan worden gehouden.

4. De in het tweede lid, onderdeel b, bedoelde productienormen kunnen verschillend worden vastgesteld al naar gelang het gehanteerde bedrijfs-systeem.

Artikel 29

1. De capaciteit van de opslagruimte voor dierlijke meststoffen kan kleiner zijn dan de ingevolge artikel 28 vereiste capaciteit, voor zover de producent van dierlijke meststoffen kan aantonen dat:

a. de overeenkomstig artikel 28, tweede en derde lid, berekende hoeveelheid dierlijke meststoffen die wordt geproduceerd boven de werkelijke opslagcapaciteit op een voor het milieu onschadelijke wijze van het bedrijf zal worden verwijderd;

b. de overeenkomstig artikel 28, tweede en derde lid, berekende hoeveelheid dierlijke meststoffen die wordt geproduceerd boven de werkelijke opslagcapaciteit zal worden aangewend op tot het bedrijf behorend bouwland waarvoor het in artikel 4 van het Besluit gebruik meststoffen gestelde verbod niet geldt;

c. het aantal dieren dat in de periode van september tot en met februari feitelijk in de tot het bedrijf behorende stallen kan worden gehouden kleiner is dan op grond van de vergunning, bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer, is toegestaan; of

d. in de periode van september tot en met februari stelselmatig minder dieren worden gehouden in de bij het bedrijf behorende stallen.

2. Het eerste lid, aanhef en onderdeel b, geldt niet voor de hoeveelheid dierlijke meststoffen die in februari wordt geproduceerd.

Artikel 30

Ingeval de producent kan aantonen dat, als gevolg van bijzondere omstandigheden betreffende de soort of de categorie van de gehouden dieren, het huisvestingssysteem, het drinkwatersysteem, de samenstelling van het diervoeder of andere aspecten van het bedrijfssysteem, de hoeveelheid dierlijke meststoffen per dier lager is dan de krachtens artikel 28, tweede lid, onderdeel b, vastgestelde norm, geldt deze lagere waarde voor de toepassing van de artikelen 28 en 29.

HOOFDSTUK VI. ADMINISTRatieve VERPLICHTINGEN LANDBOUWBEDRIJVEN

Artikel 31

1. De landbouwer meldt elk van zijn bedrijven afzonderlijk ter registratie aan bij Onze Minister.

2. Ten behoeve van de registratie verstrekt de landbouwer per bedrijf in ieder geval gegevens over:

a. de locaties van het bedrijf;

b. de tenaamstelling of handelsnaam;

c. de rechtsvorm;

d. in voorkomend geval de aard en samenstelling van het samenwerkingsverband van personen of rechtspersonen dat het bedrijf voert;

e. de toegepaste huisvestingssystemen; en

f. de wijzigingen in de gegevens, bedoeld in de onderdelen a tot en met e.

3. Voor zover de in het tweede lid bedoelde gegevens zijn verstrekt op grond van de Meststoffenwet, de Wet herstructurering varkenshouderij en de Wet verplaatsing mestproductie en niet zijn gewijzigd, behoeven deze niet opnieuw te worden verstrekt. De registratie van deze gegevens geldt als registratie in de zin van het eerste en tweede lid.

4. Voor zover de in het tweede lid bedoelde gegevens worden verstrekt op grond van de krachtens de artikelen 24 en 25 van de Landbouwwet of de artikelen 4, 10 tot en met 14 en 96 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gestelde regels, behoeven deze niet nogmaals te worden verstrekt. De registratie van deze gegevens geldt als registratie in de zin van het eerste en tweede lid.

Artikel 32

1. De landbouwer houdt per bedrijf en per kalenderjaar een inzichtelijke administratie bij.

2. De administratie bevat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 31, tweede lid, alsmede gegevens over:

- a. de civielrechtelijke titel die het exclusieve gebruiksgenot verschaft van elk van de tot het bedrijf behorende productie-eenheden;
- b. de oppervlakte en gegevens ter identificatie van de percelen van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond, onderscheiden naar de verschillende teelten of andere vormen van gebruik;
- c. de oppervlakte en gegevens ter identificatie van de exclusief bij het bedrijf in gebruik zijnde percelen landbouwgrond die zijn gelegen in België en Duitsland in het grensgebied met Nederland, onderscheiden naar de verschillende teelten of andere vormen van gebruik;
- d. de aantallen op het bedrijf gehouden dan wel anderszins aanwezige varkens, kippen en kalkoenen en het gemiddeld in het kalenderjaar op het bedrijf gehouden aantal van deze dieren, onderscheiden naar diercategorieën per soort overeenkomstig bijlage II van de wet;
- e. de aantallen voor gebruiks- of winstdoeleinden op het bedrijf gehouden dan wel anderszins aanwezige dieren, anders dan varkens, kippen en kalkoenen, onderscheiden naar diersoorten en diercategorieën per soort, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens artikel 36 gestelde regels;
- f. de hoeveelheden aan- en afgevoerde meststoffen, de datum waarop de aan- of afvoer plaatsvond en gegevens over het bedrijf of de onderneming van herkomst, onderscheidenlijk van bestemming, dan wel, ingeval geen sprake is van een bedrijf of onderneming, gegevens over de leverancier onderscheidenlijk afnemer van de meststoffen;
- g. de capaciteit van de bij het bedrijf behorende opslagruimte voor dierlijke meststoffen in kubieke meters;
- h. de aan het begin en het eind van het kalenderjaar op het bedrijf aanwezige hoeveelheden meststoffen; en
- i. de hoeveelheden en de samenstelling van de aan andere bedrijven of ondernemingen afgeleverde diervoeders, uitgedrukt in kilogrammen alsmede in kilogrammen stikstof en fosfaat.

Artikel 33

1. Indien op een bedrijf dierlijke meststoffen worden geproduceerd afkomstig van melkkoeien, bevat de administratie, bedoeld in artikel 32, eerste lid, tevens gegevens over:

- a. de geproduceerde hoeveelheid koemelk; en
- b. het ureumgehalte per kilogram geproduceerde koemelk.

2. Indien op een bedrijf dierlijke meststoffen worden geproduceerd afkomstig van staldieren, bevat de administratie tevens gegevens over:

- a. de aantallen en de herkomst of de bestemming van de aan- en afgevoerde staldieren, onderscheiden naar diersoort en diercategorieën per soort, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens artikel 36 gestelde regels;
- b. de samenstelling en de hoeveelheid van de op het bedrijf geproduceerde diervoeders, alsmede de samenstelling, de hoeveelheid en de herkomst van de op het bedrijf aangevoerde diervoeders;

- c. de op het bedrijf geproduceerde eieren die van het bedrijf zijn afgevoerd;
 - d. de aan het eind van het kalenderjaar op het bedrijf aanwezige voorraden diervoeders en geproduceerde eieren, alsmede de aanwezige staldieren, onderscheiden naar diersoort en diercategorieën per soort, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens artikel 36 gestelde regels; en
 - e. de op het bedrijf toegepaste stalsystemen.
3. Indien op een bedrijf dierlijke meststoffen worden bewerkt of verwerkt, bevat de administratie tevens gegevens over:
- a. de methode van bewerking of verwerking;
 - b. de hoeveelheid bewerkte of verwerkte dierlijke meststoffen;
 - c. de hoeveelheid, de aard en de samenstelling van de tezamen met de dierlijke meststoffen bewerkte of verwerkte stoffen; en
 - d. de hoeveelheid en de samenstelling van de eindproducten van de bewerking of verwerking.
4. De gegevens inzake de hoeveelheden koemelk, diervoeders, eieren en de stoffen, bedoeld in het derde lid, onderdeel c, worden uitgedrukt in kilogrammen en, met uitzondering van koemelk, in kilogrammen stikstof en fosfaat.

Artikel 34

1. De administratie wordt per kalenderjaar, tijdig, volledig en naar waarheid bijgehouden.
2. De administratie en de daarop betrekking hebbende bewijsstukken worden gedurende vijf jaren na afloop van het desbetreffende kalenderjaar door de landbouwer op het bedrijf bewaard.

Artikel 35

1. Uit de administratie worden jaarlijks gegevens verstrekt aan Onze Minister door:
- a. landbouwers die in een kalenderjaar een grotere hoeveelheid dierlijke meststoffen produceren dan 170 kilogram stikstof per hectare van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond; en
 - b. de bij ministeriële regeling aangewezen categorieën van landbouwers.
2. De landbouwer verstrekt desgevraagd door Onze Minister gegevens uit de administratie, binnen een door Onze Minister bepaalde termijn en op een door Onze Minister bepaalde wijze.

Artikel 36

- Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
- a. de overige bij de aanmelding, bedoeld in artikel 31, eerste lid, te verstrekken gegevens, de wijze waarop en de termijn waarbinnen de aanmelding en de doorgifte van wijzigingen geschieden;
 - b. de wijze waarop de administratie, bedoeld in de artikelen 32 en 33, wordt gevoerd en de termijn waarbinnen de gegevens of wijzigingen in de gegevens in deze administratie worden opgenomen;
 - c. de overige gegevens die de administratie, bedoeld in de artikelen 32 en 33, bevat;
 - d. de gegevens die ingevolge artikel 35, eerste lid, worden verstrekt en de wijze waarop en de termijn waarbinnen deze gegevens worden verstrekt;
 - e. de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder de artikelen 31, 32, 33 of 35 geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zijn ten aanzien van bedrijven of onderdelen van bedrijven; en

f. de omvang van het grensgebied, bedoeld in artikel 32, tweede lid, onderdeel c.

Artikel 37

De op grond van dit hoofdstuk en hoofdstuk IX bij te houden of te verstrekken gegevens worden desgevraagd ten genoegen van Onze Minister gestaafd met bewijsstukken.

HOOFDSTUK VII. ADMINISTRatieve VERPLICHTINGEN INTERMEDIAIRS

Artikel 38

1. De intermediair meldt elk van zijn intermediaire ondernemingen afzonderlijk ter registratie aan bij Onze Minister.

2. Ten behoeve van de registratie verstrekt de intermediair per onderneming in ieder geval gegevens over:

a. de locaties van de tot de onderneming behorende gebouwen en opslagruimten voor dierlijke meststoffen, zuiveringsslib, compost of mengsels van zuiveringsslib en compost;

b. de tenaamstelling of handelsnaam;

c. de rechtsvorm;

d. in voorkomend geval de aard en samenstelling van het samenwerkingsverband van personen of rechtspersonen dat de onderneming voert;

e. de aard van de activiteiten die in het kader van de onderneming worden uitgeoefend;

f. de krachtens artikel 70, vierde lid, onderdeel b, voorgeschreven apparatuur die in het kader van zijn onderneming wordt gebruikt of is bestemd om te worden gebruikt;

g. de apparatuur voor automatische gegevensregistratie die exclusief bij deze onderneming in gebruik is;

h. de capaciteit van de bij de onderneming behorende opslagruimten voor meststoffen in tonnen; en

i. de wijzigingen in de gegevens, bedoeld in de onderdelen a tot en met h.

3. Voor zover de in het tweede lid bedoelde gegevens zijn verstrekt op grond van de Meststoffenwet en niet zijn gewijzigd, behoeven deze niet opnieuw te worden verstrekt. De registratie van deze gegevens geldt als registratie in de zin van het eerste en tweede lid.

Artikel 39

1. De intermediair houdt per onderneming een inzichtelijke administratie bij.

2. De administratie bevat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 38, tweede lid, alsmede gegevens over:

a. de hoeveelheden in het kader van de onderneming aan- en afgevoerde meststoffen, de datum waarop de aan- en afvoer plaatsvond en het bedrijf of de onderneming van herkomst, onderscheidenlijk van bestemming dan wel, ingeval geen sprake is van een bedrijf of onderneming, gegevens over de leverancier onderscheidenlijk afnemer van de meststoffen;

b. de hoeveelheden meststoffen die in iedere afzonderlijke opslagruimte voor meststoffen zijn aangevoerd en de hoeveelheden meststoffen die uit die opslagruimte zijn afgevoerd, zodanig dat steeds blijkt welke hoeveelheid meststoffen zich in de opslagruimte bevindt; en

c. de hoeveelheden meststoffen die bij de overdracht van een opslagruimte voor meststoffen aan of door een andere intermediair op het moment van overdracht aanwezig is in de desbetreffende opslagruimte.

3. Indien op een onderneming dierlijke meststoffen worden bewerkt of verwerkt, bevat de administratie tevens gegevens over:

- a. de methode van bewerking of verwerking;
- b. de hoeveelheid bewerkte of verwerkte dierlijke meststoffen;
- c. de hoeveelheid, de aard en de samenstelling van de tezamen met de dierlijke meststoffen bewerkte of verwerkte stoffen; en
- d. de hoeveelheid en de samenstelling van de eindproducten van de bewerking of verwerking.

4. Artikel 34 is op de administratie, bedoeld in het eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 40

1. De intermediair verstrekt jaarlijks gegevens uit de administratie aan Onze Minister.

2. De intermediair verstrekt desgevraagd door Onze Minister gegevens uit de administratie, binnen een door Onze Minister bepaalde termijn en op een door Onze Minister bepaalde wijze.

Artikel 41

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

- a. de overige bij de aanmelding, bedoeld in artikel 38, eerste lid, te verstrekken gegevens, de wijze waarop en de termijn waarbinnen de aanmelding en de doorgifte van wijzigingen geschieden;
- b. de wijze waarop de administratie, bedoeld in artikel 39, wordt gevoerd en de termijn waarbinnen de gegevens of wijzigingen in de gegevens in deze administratie worden opgenomen;
- c. de overige gegevens die de administratie, bedoeld in artikel 39, bevat;
- d. de gegevens die ingevolge artikel 40, eerste lid, worden verstrekt en de wijze waarop en de termijn waarbinnen deze gegevens worden verstrekt; en
- e. het aanbrengen van aanduidingen op de opslagruimten voor meststoffen ter identificatie van deze ruimten.

Artikel 42

De op grond van dit hoofdstuk en hoofdstuk IX bij te houden of te verstrekken gegevens worden desgevraagd ten genoegen van Onze Minister gestaafd met bewijsstukken.

HOOFDSTUK VIII. ADMINISTRatieve VERPLICHTINGEN OVERIGE LEVERANCIERS EN AFNEMERS BEDRIJVEN

Artikel 43

1. De ondernemer, die een of meer ondernemingen voert in het kader waarvan diervoeders worden afgeleverd aan een bedrijf met staldieren, of in het kader waarvan van bedrijven afgenomen koemelk wordt verwerkt, meldt elk van deze ondernemingen afzonderlijk ter registratie aan bij Onze Minister.

2. Ten behoeve van de registratie verstrekt de ondernemer in ieder geval gegevens over:

- a. de locaties van de onderneming;
- b. de tenaamstelling of handelsnaam;

- c. de rechtsvorm;
- d. in voorkomend geval de aard en samenstelling van het samenwerkingsverband van personen of rechtspersonen dat de onderneming voert; en
- e. de wijzigingen in de gegevens, bedoeld in de onderdelen a tot en met d.

3. Voor zover de in het tweede lid bedoelde gegevens zijn verstrekt op grond van de Meststoffenwet en niet zijn gewijzigd, behoeven deze niet opnieuw te worden verstrekt. De registratie van deze gegevens geldt als registratie in de zin van het eerste en tweede lid.

4. Voor zover de in het tweede lid bedoelde gegevens worden verstrekt op grond van de krachtens artikel 11 van de Kaderwet diervoeders gestelde regels of de krachtens de artikelen 27 en 28 van de Landbouwwet gestelde regels, behoeven deze niet nogmaals te worden verstrekt. De registratie van deze gegevens geldt als registratie in de zin van het eerste en tweede lid.

Artikel 44

1. De ondernemer, bedoeld in artikel 43, eerste lid, houdt per onderneming een inzichtelijke administratie bij.

2. De administratie, bedoeld in het eerste lid, bevat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 43, tweede lid, alsmede gegevens over:

- a. de hoeveelheden van de door de ondernemer afgeleverde diervoeders per bedrijf, onderscheidenlijk de hoeveelheden alsmede het ureumgehalte van de door de ondernemer afgenomen koemelk per bedrijf;

- b. de datum waarop de aflevering of de afname plaatsvond; en

- c. het bedrijf waaraan de diervoeders zijn afgeleverd, onderscheidenlijk het bedrijf waar de afgenomen koemelk is geproduceerd.

3. De ondernemer in het kader van wiens onderneming meststoffen, niet zijnde dierlijke meststoffen, zuiveringsslib, compost of mengsels van zuiveringsslib en compost, of staldieren aan bedrijven worden afgeleverd, dan wel staldieren of eieren van bedrijven worden afgenomen, houdt per onderneming een inzichtelijke administratie bij.

4. De administratie, bedoeld in het derde lid, bevat in ieder geval gegevens over:

- a. de hoeveelheden van de door de ondernemer afgeleverde meststoffen per bedrijf, de aantallen door de ondernemer afgeleverde of afgenomen staldieren per bedrijf, onderscheiden naar diersoort en diercategorieën per soort, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens artikel 36 gestelde regels, onderscheidenlijk de hoeveelheden van de door de ondernemer afgenomen eieren per bedrijf;

- b. de datum waarop de aflevering of de afname plaatsvond; en

- c. het bedrijf van bestemming, onderscheidenlijk herkomst.

5. De gegevens inzake de hoeveelheden diervoeders, koemelk en eieren worden uitgedrukt in kilogrammen en, met uitzondering van koemelk, in kilogrammen stikstof en fosfaat.

6. Artikel 34 is op de administratie, bedoeld in het eerste en derde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 45

1. De ondernemer, bedoeld in artikel 43, eerste lid, verstrekt jaarlijks gegevens uit de administratie aan Onze Minister.

2. De buiten Nederland gevestigde ondernemer, in het kader van wiens onderneming diervoeders worden afgeleverd aan een bedrijf met staldieren, verstrekt bij de aflevering aan de landbouwer een begeleidend document waarop het gewicht en de overeenkomstig de krachtens artikel

70, vierde lid, vastgestelde samenstelling van de afgeleverde diervoeders is vermeld.

3. Het document, bedoeld in het tweede lid, is tijdens het vervoer van de diervoeders op het transportmiddel aanwezig.

4. Het tweede en het derde lid gelden niet indien de ondernemer de in het tweede lid bedoelde gegevens na afloop van het kalenderjaar waarin de afleveringen van diervoeders hebben plaatsgevonden aan Onze Minister verstrekt en voorafgaand aan de eerste aflevering aan Onze Minister verklaart zulks te zullen doen.

5. De ondernemer, bedoeld in artikel 43, eerste lid, of artikel 44, derde lid, verstrekt desgevraagd door Onze Minister gegevens uit de administratie, binnen een door Onze Minister bepaalde termijn en op een door Onze Minister bepaalde wijze.

Artikel 46

Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de overige bij de aanmelding, bedoeld in artikel 43, te verstrekken gegevens, de wijze waarop en de termijn waarbinnen de aanmelding en de doorgifte van wijzigingen geschieden;

b. de wijze waarop de administratie, bedoeld in artikel 44, wordt gevoerd, en de termijn waarbinnen de gegevens en wijzigingen in de gegevens in deze administratie worden opgenomen;

c. de overige gegevens die de administratie, bedoeld in artikel 44, bevat; en

d. de gegevens die ingevolge artikel 45 worden verstrekt en de wijze waarop en de termijn waarbinnen deze gegevens worden verstrekt.

Artikel 47

De op grond van dit hoofdstuk bij te houden of te verstrekken gegevens worden desgevraagd ten genoegen van Onze Minister gestaafd met bewijsstukken.

HOOFDSTUK IX. VERVOER VAN MESTSTOFFEN

Paragraaf 1. Vervoer van dierlijke meststoffen, zuiveringslib en compost

Artikel 48

Dierlijke meststoffen worden vervoerd door een intermediair die zijn onderneming in het kader waarvan het vervoer plaatsvindt overeenkomstig artikel 38 ter registratie heeft aangemeld.

Artikel 49

1. Het vervoer van een vracht drijfmest geschiedt met een transportmiddel dat is uitgerust met de krachtens artikel 70, vierde lid, onderdeel b, voorgeschreven apparatuur die op naam van de intermediair is geregistreerd.

2. Het vervoer van een vracht dierlijke meststoffen geschiedt met een transportmiddel dat is uitgerust met op naam van de intermediair geregistreerde apparatuur voor automatische gegevensregistratie.

3. Het vervoer van een vracht dierlijke meststoffen geschiedt met een transportmiddel dat is uitgerust met satellietvolgapparatuur.

4. Met behulp van de in het tweede en derde lid bedoelde apparatuur worden gegevens betreffende het vervoer van de vracht dierlijke meststoffen vastgelegd.

Artikel 50

1. Een vracht dierlijke meststoffen gaat tijdens het vervoer vergezeld van een op de vracht betrekking hebbend vervoersbewijs, dat overeenkomstig de regels gesteld bij of krachtens paragraaf 2 van dit hoofdstuk is opgemaakt.

2. Een vracht zuiveringsslib, compost of mengsels van zuiveringsslib en compost gaat tijdens het vervoer vergezeld van een op de vracht betrekking hebbend afleveringsbewijs, dat overeenkomstig de regels, gesteld bij of krachtens paragraaf 3 van dit hoofdstuk, is opgemaakt.

Artikel 51

1. De bij ministeriële regeling aangewezen categorieën vervoerders doen vóór het vervoer van dierlijke meststoffen plaatsvindt daarvan mededeling aan Onze Minister.

2. Onze Minister kan een vervoerder verplichten gedurende een door de minister te bepalen periode van ten hoogste één jaar, vóór het vervoer plaatsvindt daarvan steeds mededeling aan de minister te doen.

3. De in het tweede lid bedoelde periode kan telkens worden verlengd met één jaar.

4. Bij de ministeriële regeling kan worden voorgeschreven dat de melding, bedoeld in het eerste en tweede lid, op elektronische wijze geschiedt.

Artikel 52

1. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:

a. de gevallen waarin en voorwaarden waaronder de artikelen 48 en 49 geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zijn;

b. de wijze waarop de apparatuur, bedoeld in artikel 49, is bevestigd;

c. de eisen waaraan de apparatuur voor automatische gegevensregistratie, bedoeld in artikel 49, tweede lid, en de satellietvolgapparatuur, bedoeld in artikel 49, derde lid, moeten voldoen, waaronder de eis dat de apparatuur behoort tot een type dat is gekeurd door een door Onze Minister aangewezen instelling;

d. de gegevens die met de in onderdeel c bedoelde apparatuur moeten worden vastgelegd en de wijze waarop die gegevens moeten worden vastgelegd, bewaard en verstrekt; en

e. de wijze waarop en de termijn waarbinnen de mededeling, bedoeld in artikel 51, wordt gedaan, alsmede de gegevens die de mededeling ten minste bevat.

2. De krachtens het eerste lid te stellen regels kunnen voor de in de regeling te onderscheiden mestsoorten en de beoogde bestemming van de meststoffen verschillend worden vastgesteld.

Paragraaf 2. Vervoersbewijs dierlijke meststoffen

Artikel 53

1. Terzake van het vervoer van een vracht dierlijke meststoffen wordt door de leverancier, de vervoerder en de afnemer gezamenlijk een vervoersbewijs opgemaakt.

2. De vervoerder draagt er zorg voor dat het vervoersbewijs overeenkomstig de krachtens artikel 54 gestelde regels volledig en naar waarheid wordt ingevuld en door de leverancier, de vervoerder en de afnemer wordt ondertekend.

3. Het vervoersbewijs wordt bij ministeriële regeling vastgesteld en bevat in ieder geval gegevens over:

a. de leverancier, de vervoerder en de afnemer;

- b. het tijdstip en de locatie van laden en lossen;
 - c. de hoeveelheid meststoffen; en
 - d. het soort meststoffen.
4. De gegevens op het vervoersbewijs worden niet gewijzigd of onleesbaar gemaakt.
5. Terzake van de ondertekening van het vervoersbewijs kunnen de leverancier, de vervoerder en de afnemer elkaar niet machtigen.
6. De op het vervoersbewijs ingevulde gegevens worden op elektronische wijze bij Onze Minister ingediend.
7. De vervoerder bewaart het vervoersbewijs en de leverancier en de afnemer bewaren een afschrift van het vervoersbewijs als onderdeel van de administratie, bedoeld in artikel 39 onderscheidenlijk artikel 32.

Artikel 54

- Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
- a. de overige op het vervoersbewijs te vermelden gegevens;
 - b. de wijze en het tijdstip waarop het vervoersbewijs door de leverancier, de vervoerder en de afnemer wordt opgemaakt en ondertekend;
 - c. de overige ter zake van een vracht dierlijke meststoffen te verstrekken gegevens;
 - d. de wijze en het tijdstip waarop de op het vervoersbewijs ingevulde gegevens alsmede de gegevens, bedoeld in onderdeel c, worden ingediend; en
 - e. de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder artikel 53 geheel of gedeeltelijk niet van toepassing is.

Paragraaf 3. Afleveringsbewijs zuiveringsslib en compost

Artikel 55

1. Terzake van de feitelijke overdracht van zuiveringsslib, compost en mengsels van zuiveringsslib en compost wordt door de leverancier en de afnemer een afleveringsbewijs opgemaakt.
2. Het afleveringsbewijs wordt overeenkomstig de krachtens artikel 56 gestelde regels volledig en naar waarheid ingevuld en door de leverancier en de afnemer ondertekend.
3. Het afleveringsbewijs wordt bij ministeriële regeling vastgesteld en bevat in ieder geval gegevens over:
 - a. de leverancier en de afnemer;
 - b. de hoeveelheid meststoffen; en
 - c. de soort meststoffen.
4. De leverancier en de afnemer bewaren een afschrift van het afleveringsbewijs als onderdeel van de administratie, bedoeld in artikel 32, onderscheidenlijk artikel 39.
5. Artikel 53, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.
6. Het afleveringsbewijs wordt bij Onze Minister ingediend.

Artikel 56

- Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
- a. de overige op het afleveringsbewijs te vermelden gegevens;
 - b. de wijze en het tijdstip waarop het afleveringsbewijs door de leverancier en de afnemer wordt opgemaakt en ondertekend;
 - c. de wijze en het tijdstip waarop het afleveringsbewijs wordt ingediend; en
 - d. de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder artikel 55 geheel of gedeeltelijk niet van toepassing is.

Artikel 57

Deze paragraaf is niet van toepassing op het voor ten hoogste een tevoren bekende periode binnen Nederlands grondgebied brengen van meststoffen tijdens het vervoer naar een tevoren bekend ander land.

Artikel 58

Ter zake van meststoffen is Onze Minister de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 36, eerste volzin, van de EEG-verordening.

Artikel 59

1. De kennisgever, bedoeld in artikel 2, onderdeel g, van de EEG-verordening, zendt de kennisgeving, bedoeld in de artikelen 3, eerste lid, 6, eerste lid, 15, eerste lid, of 17, vierde lid, van die verordening, aan Onze Minister.

2. De kennisgever voegt bij de kennisgeving een afschrift van het contract, bedoeld in de artikelen 3, zesde lid, 6, zesde lid, of 15, vierde lid, onderdeel b, van de EEG-verordening.

3. Onze Minister zendt de kennisgeving, alsmede een afschrift van het contract, aan de bevoegde autoriteit van bestemming, bedoeld in artikel 2, onderdeel d, van de EEG-verordening, met een afschrift aan de ontvanger, bedoeld in artikel 2, onderdeel h, van die verordening en aan de bevoegde autoriteit van doorvoer, bedoeld in artikel 2, onderdeel e, van die verordening.

Artikel 60

1. De financiële zekerheid, bedoeld in artikel 27 van de EEG-verordening, wordt gesteld in de vorm van:

- a. een waarborgsom; of
- b. een borgtocht in de zin van titel 14 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.

2. In afwijking van het eerste lid wordt geen financiële zekerheid gesteld in geval van overbrenging naar Nederland van meststoffen afkomstig van een andere staat waar de EEG-verordening van toepassing is, indien de bevoegde autoriteit van verzending, bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van die verordening, een verklaring naar Onze Minister heeft gezonden, waaruit blijkt dat ten behoeve van die bevoegde autoriteit voldoende financiële zekerheid is gesteld.

Artikel 61

1. Elke overbrenging van meststoffen als bedoeld in de artikelen 6, eerste lid, 17, vierde lid, en 22, eerste lid, van de EEG-verordening gaat vergezeld van een exemplaar van het begeleidende document, bedoeld in artikel 8, derde lid, van die verordening.

2. Elke overbrenging van meststoffen als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid, 14, eerste lid, 17, achtste lid, 19, eerste lid en 22, tweede lid, van de EEG-verordening gaat vergezeld van een exemplaar van het begeleidende document met toestemmingsstempel, bedoeld in de artikelen 5, derde lid, 15, achtste lid, of 20, zevende lid, van de EEG-verordening.

3. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat het afschrift, bedoeld in de artikelen 5, tweede lid, 8, tweede lid, en 15, achtste lid, eerste volzin, van de EEG-verordening, op elektronische wijze aan Onze Minister wordt verzonden.

Artikel 62

1. Sluikhandel als bedoeld in artikel 26, eerste lid, van de EEG-verordening, met betrekking tot meststoffen is verboden.
2. Het is verboden meststoffen over te brengen indien in strijd wordt gehandeld met:
 - a. een door Onze Minister gestelde voorwaarde als bedoeld in de artikelen 4, tweede lid, onderdeel d, 7, derde lid, 15, vijfde lid, of 23, vierde lid, van de EEG-verordening;
 - b. de artikelen 5, tweede lid, 8, tweede lid, of 15, achtste lid, eerste volzin, van de EEG-verordening;
 - c. artikel 28 van de EEG-verordening; of
 - d. artikel 29 van de EEG-verordening.
3. De ontvanger van de meststoffen, bedoeld in artikel 2, onderdeel h, van de EEG-verordening, handelt in overeenstemming met de artikelen 5, vijfde en zesde lid, 8, vijfde en zesde lid, 20, achtste en negende lid, en 23, zevende lid, tweede volzin, van de EEG-verordening.

Artikel 63

Afschriften van de documenten, bedoeld in artikel 35 van de EEG-verordening, worden door de kennisgever en de ontvanger bewaard als onderdeel van de administratie, bedoeld in artikel 39, dan wel 32.

Artikel 64

1. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld omtrent de wijze waarop de financiële zekerheid, bedoeld in artikel 60, eerste lid, wordt gesteld, de voorwaarden waaraan de zekerheid voldoet en het bedrag waarvoor zekerheid wordt gesteld.
2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent:
 - a. de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder artikel 59, tweede lid, niet van toepassing is;
 - b. de op de verklaring, bedoeld in artikel 60, tweede lid, in te vullen gegevens en;
 - c. de wijze waarop het afschrift, bedoeld in artikel 61, derde lid, wordt verzonden.

HOOFDSTUK X. REGELS INZAKE DE HOEVEELHEIDBEPALING

Artikel 65

De aantallen dieren en hoeveelheden meststoffen, diervoeders, melk en eieren ter zake waarvan een landbouwer of een ondernemer ingevolge de bij of krachtens dit besluit gestelde regels gegevens in zijn administratie moet opnemen of gegevens moet verstrekken worden bepaald overeenkomstig dit hoofdstuk.

Artikel 66

1. De door graasdieren, niet zijnde melkkoeien, in een kalenderjaar op een bedrijf geproduceerde hoeveelheid dierlijke meststoffen wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal in het desbetreffende kalenderjaar op het bedrijf gehouden of anderszins aanwezige dieren, onderscheiden naar diersoort en diercategorieën per soort, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens de artikelen 36 of 70, derde lid, gestelde regels en op basis van forfaitaire productienormen, uitgedrukt in kilogrammen stikstof en in kilogrammen fosfaat, per dier per jaar.

2. De door melkkoeien in een kalenderjaar op een bedrijf geproduceerde hoeveelheid dierlijke meststoffen wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal in het desbetreffende kalenderjaar op het bedrijf gehouden of anderszins aanwezige melkkoeien en op basis van forfaitaire productienormen, uitgedrukt in kilogrammen stikstof en in kilogrammen fosfaat, per dier per jaar, onderscheiden naar de gemiddelde melkproductie per op het bedrijf aanwezige melkkoe en, voor zover het stikstof betreft, het gemiddelde ureumgehalte van de geproduceerde koemelk.

3. De door staldieren in een kalenderjaar op een bedrijf geproduceerde hoeveelheid dierlijke meststoffen wordt bepaald door achtereenvolgens:

a. bij elkaar op te tellen de hoeveelheden stikstof, onderscheidenlijk fosfaat in:

1°. de in het desbetreffende kalenderjaar op het bedrijf aangevoerde staldieren;

2°. de in het desbetreffende kalenderjaar op het bedrijf aangevoerde of geproduceerde diervoeders bestemd voor de staldieren; en

3°. de aan het eind van het voorgaande kalenderjaar op het bedrijf aanwezige voorraden diervoeders bestemd voor de staldieren en door de staldieren geproduceerde eieren alsmede de aanwezige staldieren; en

b. de overeenkomstig onderdeel a berekende hoeveelheid te verminderen met de hoeveelheden stikstof, onderscheidenlijk fosfaat in:

1°. de in het desbetreffende kalenderjaar van het bedrijf afgevoerde staldieren;

2°. de in het desbetreffende kalenderjaar van het bedrijf afgevoerde diervoeders, voor zover deze diervoeders voor de toepassing van dit artikel bij de hoeveelheid, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, onder 2°, is betrokken;

3°. de in het desbetreffende kalenderjaar van het bedrijf afgevoerde, door de staldieren geproduceerde eieren;

4°. de in het desbetreffende kalenderjaar optredende gasvormige verliezen van stikstof uit de stal en de mestopslagruimte; en

5°. de aan het eind van het desbetreffende kalenderjaar op het bedrijf aanwezige voorraden diervoeders bestemd voor de staldieren en door de staldieren geproduceerde eieren alsmede de aanwezige staldieren.

Artikel 67

1. De in artikel 66, derde lid, bedoelde hoeveelheid stikstof en de hoeveelheid fosfaat in de op een bedrijf aan- of afgevoerde, dan wel de op het bedrijf aanwezige voorraden diervoeders worden bepaald op basis van het gewicht of het volume en het stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte van de desbetreffende diervoeders.

2. De in artikel 66, derde lid, bedoelde hoeveelheid stikstof en de hoeveelheid fosfaat in de op een bedrijf geproduceerde diervoeders worden bepaald op basis van een forfaitaire opbrengst per hectare in kilogrammen en forfaitaire stikstofgehalten, onderscheidenlijk fosfaatgehalten per kilogram diervoeder.

3. De in artikel 66, derde lid, bedoelde hoeveelheid stikstof en de hoeveelheid fosfaat in de staldieren worden bepaald op basis van forfaitaire stikstofgehalten, onderscheidenlijk fosfaatgehalten per dier, dan wel op basis van het gewicht van de dieren en op basis van forfaitaire stikstofgehalten, onderscheidenlijk fosfaatgehalten per kilogram levend gewicht.

4. De in artikel 66, derde lid, bedoelde hoeveelheid stikstof en de hoeveelheid fosfaat in door staldieren geproduceerde eieren worden bepaald op basis van het gewicht van de eieren en op basis van forfaitaire stikstofgehalten, onderscheidenlijk fosfaatgehalten per kilogram product.

5. De in artikel 66, derde lid, bedoelde hoeveelheid stikstof die in gasvorm verloren gaat wordt bepaald op basis van het gemiddelde aantal in het desbetreffende kalenderjaar op het bedrijf gehouden of anderszins aanwezige dieren en forfaitaire stikstofgehalten per dier.

Artikel 68

1. De op een bedrijf of intermediaire onderneming aangevoerde hoeveelheid meststoffen, de van een bedrijf of onderneming afgevoerde hoeveelheid meststoffen en de binnen een intermediaire onderneming vervoerde hoeveelheid meststoffen worden bepaald op basis van het gewicht of het volume en het stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte van de desbetreffende meststoffen.

2. De in enig kalenderjaar op een bedrijf per saldo uit opslag gekomen hoeveelheid dierlijke meststoffen wordt bepaald door de aan het eind van het voorgaande kalenderjaar op het bedrijf opgeslagen hoeveelheid dierlijke meststoffen te verminderen met de aan het eind van desbetreffend kalenderjaar op het bedrijf opgeslagen hoeveelheid dierlijke meststoffen.

3. De op een bedrijf waar dierlijke meststoffen worden geproduceerd opgeslagen hoeveelheid dierlijke meststoffen wordt bepaald op basis van het zo nauwkeurig mogelijk bepaalde gewicht van de dierlijke meststoffen en het zo nauwkeurig mogelijk bepaalde stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte van de desbetreffende meststoffen.

4. De op een bedrijf als bedoeld in het derde lid opgeslagen hoeveelheid overige meststoffen wordt bepaald op basis van het gewicht of het volume en het stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte van de desbetreffende meststoffen.

5. De op een intermediaire onderneming of op een bedrijf waar geen dierlijke meststoffen worden geproduceerd opgeslagen hoeveelheid meststoffen wordt bepaald op basis van het gewicht of het volume en het stikstofgehalte, onderscheidenlijk fosfaatgehalte van de desbetreffende meststoffen.

Artikel 69

1. Het gemiddelde aantal in een kalenderjaar op een bedrijf gehouden varkens, kippen en kalkoenen, onderscheiden naar diercategorieën per soort overeenkomstig bijlage II van de wet, alsmede runderen, onderscheiden naar diercategorie, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens de artikelen 36 of 70, derde lid, gestelde regels, wordt bepaald door de som van de dagelijkse aanwezige aantallen van deze dieren, te delen door het aantal dagen van het desbetreffende kalenderjaar.

2. Het gemiddelde aantal in een kalenderjaar voor gebruiks- en winstdoeleinden op het bedrijf gehouden dan wel anderszins aanwezige dieren, anders dan runderen, varkens, kippen en kalkoenen, onderscheiden naar diersoorten en diercategorieën per soort, voor zover dit onderscheid wordt gemaakt in de krachtens de artikelen 36 of 70 gestelde regels, wordt bepaald door de som van de op de eerste dag van iedere maand aanwezige aantallen van deze dieren, te delen door twaalf.

Artikel 70

1. Bij ministeriële regeling worden vastgesteld:
 - a. de forfaitaire productienormen, bedoeld in artikel 66, eerste en tweede lid;
 - b. de forfaitaire gewasopbrengsten per hectare, bedoeld in artikel 67, tweede lid; en

c. de forfaitaire stikstofgehalten, onderscheidenlijk fosfaatgehalten, bedoeld in artikel 67, tweede tot en met vijfde lid.

2. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld omtrent de gevallen waarin, de voorwaarden waaronder en de wijze waarop:

a. de hoeveelheid stikstof en de hoeveelheid fosfaat van de bij die regeling te onderscheiden diervoeders in zoverre in afwijking van artikel 67, eerste lid, wordt bepaald op basis van de bij die regeling vast te stellen forfaitaire stikstofgehalten, onderscheidenlijk fosfaatgehalten; en

b. de hoeveelheid aangevoerde of afgevoerde dierlijke meststoffen in zoverre in afwijking van artikel 68, wordt bepaald op basis van de bij die regeling vast te stellen forfaitaire stikstofgehalten onderscheidenlijk fosfaatgehalten.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde forfaits kunnen onderscheiden naar mestvorm, diersoort en diercategorie en bedrijfssysteem verschillend worden vastgesteld.

4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot devaststellingen ten behoeve van de bepaling van de hoeveelheden, bedoeld in de artikelen 66, 67, 68 en 69. Deze regels kunnen betrekking hebben op:

a. de methode van gewichtsbepaling, volumebepaling, bemonstering, analyse en bepaling van het ureumgehalte van koemelk;

b. de ten behoeve van de vaststelling te gebruiken apparatuur;

c. de bevoegdheid tot het doen van de vaststelling, welke bevoegdheid kan worden verbonden aan een door Onze Minister overeenkomstig bij die regeling gestelde erkenningsvoorwaarden verleende erkenning;

d. de plaats, het moment en de frequentie van vaststelling, daaronder begrepen tellingen voor de vaststelling van het gemiddelde aantal dieren; en

e. de verantwoording van de vaststellingen.

HOOFDSTUK XI. OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 71

1. Voor de toepassing van de krachtens artikel 5e, zesde lid, van de wet gestelde regels meldt de landbouwer zijn bedrijf uiterlijk 31 december van het desbetreffende jaar aan bij Onze Minister.

2. De in het eerste lid bedoelde melding vindt plaats door indiening van het volledig en naar waarheid ingevulde en ondertekende daartoe bestemde formulier, dat door Onze Minister wordt verstrekt.

Artikel 72

1. Ter uitvoering van de artikelen 35, 36, 43, 45 en 46 en de krachtens artikel 70, vierde lid, gestelde regels, kan bij ministeriële regeling medewerking gevorderd van het bestuur van een bedrijfslichaam.

2. De in het eerste lid bedoelde medewerking kan bestaan uit het verrichten van de noodzakelijke werkzaamheden en het overeenkomstig de krachtens de artikelen 36, 46 en 70, vierde lid, gestelde regels, bij verordening stellen van nadere regels, inzake het inwinnen en registreren van de in de artikelen 35, 36, 43, 45 en 46 bedoelde gegevens alsmede inzake de bepaling van het ureumgehalte van koemelk en de bevoegdheid tot het doen van de voor de bepaling van dat gehalte noodzakelijke vaststellingen.

3. De krachtens verordening vastgestelde voorschriften en vastgestelde besluiten behoeven de goedkeuring van Onze Minister.

4. Onze Minister kan met betrekking tot het verlenen van medewerking beleidsregels stellen.

Artikel 73

De volgende besluiten worden ingetrokken:

- a. het Besluit administratieve verplichtingen Meststoffenwet;
- b. het Besluit hardheidsgevallen herstructurering varkenshouderij;
- c. het Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen Meststoffenwet;
- d. het Besluit verkleining oppervlakte landbouwgrond Meststoffenwet;
- e. het Besluit voorraden Meststoffenwet;
- f. het Besluit zand- en lössgronden;
- g. het Registratiebesluit dierlijke meststoffen;
- h. het Uitvoeringsbesluit pluimveerechten Meststoffenwet; en
- i. het Uitvoeringsbesluit Wet herstructurering varkenshouderij.

Artikel 74

Aan artikel 1 van het Besluit identificatie en registratie van dieren wordt het volgende lid toegevoegd:

3. Dit besluit berust mede op de artikelen 59 en 59c van de Meststoffenwet.

Artikel 75

Artikel 1 van het Besluit diervoeders wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.
2. Het volgende lid wordt toegevoegd:
 2. Dit besluit berust mede op de artikelen 59a, vijfde lid, en 59c van de Meststoffenwet.

Artikel 76

Artikel 8, tweede lid, onderdeel b, van het Destructiebesluit komt te luiden:

b. die overeenkomstig de bij of krachtens het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet gestelde regels wordt vervoerd tussen boerderijen en gebruikers, voor zover deze zich in Nederland bevinden.

Artikel 77

Op de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin de tekst van de Meststoffenwet ingevolge artikel IX van de wet van 15 september 2005 tot wijziging van de Meststoffenwet en intrekking van de Wet verplaatsing mestproductie en de Wet herstructurering varkenshouderij (vereenvoudiging productierechten) (Stb. 480) is geplaatst, worden in de artikelen 22, 23, 24, 25, 65 en 71, in artikel 1 van het Besluit identificatie en registratie van dieren en in artikel 1 van het Besluit diervoeders de in de zinsneden met betrekking tot de Meststoffenwet genoemde artikelnummers vervangen door de artikelnummers die in kolom 2 van bijlage II bij dit besluit zijn opgenomen op dezelfde regel als het te vervangen artikelnummer, opgenomen in kolom 1 van de bijlage.

Artikel 78

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2006.

Artikel 79

Dit besluit wordt aangehaald als: Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Staatscourant van 10 januari 2006, nr. 7.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 9 november 2005

Beatrix

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. L. B. A. van Geel

Uitgegeven de *negenentwintigste* december 2005

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

Bijlage II bij artikel 77 van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet

Kolom 1	Kolom 2
Nummers van de artikelen van de Meststoffenwet zoals deze luidt op 1 januari 2006:	Nummers van de artikelen van de Meststoffenwet na inwerkingtreding van artikel IX, eerste en tweede lid, van de wet van 15 september 2005 tot wijziging van de Meststoffenwet en intrekking van de Wet verplaatsing mestproductie en de Wet herstructurering varkenshouderij (vereenvoudiging productierechten):

5b	8
5c	9
5d	10
5e	11
5f	12
5g	13
5h	14
56	19
57	20
59	34
59a	35
59c	37
59d	38

NOTA VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

	Blz.
Nota van toelichting	22
1. Inleiding	22
2. Kaarten kleigronden, veengronden en zand- of lössgronden	24
2.1. Doel	24
2.2. Totstandkoming van de kaarten	25
2.3. Oppervlakte zand- en lössgronden en veengronden	26
2.4. Waarborgen actualiteit	27
3. Gebruiksnormen en opgave basisregistratie percelen	27
3.1. Algemeen	27
3.2. Peildatum	28
3.3. Gebruiksnorm voor dierlijke meststoffen	28
3.4. Stikstofgebruiksnorm	29
3.5. Fosfaatgebruiksnorm	30
3.6. Opgave basisregistratiepercelen	30
4. Opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen	31
5. Administratieve verantwoording en hoeveelheidbepaling	35
5.1. Algemene uitgangspunten	35
5.2. Bepaling van de voor de meststoffenbalans relevante hoeveelheden.	37
a. Geproduceerde meststoffen	37
b. Aan- en afgevoerde meststoffen	40
c. Opgeslagen meststoffen	41
d. Aantal dieren	42
e. Vaststellingen ten behoeve van de bepaling van hoeveelheden	42
5.3. Administratieve verplichtingen agrariërs	44
5.4. Administratieve verplichtingen intermediairs	45
5.5. Administratieve verplichtingen overige ketenpartijen	47
6. Vervoer van organische meststoffen	49
6.1. Vervoer van dierlijke meststoffen; algemeen	49
6.2. Eisen vervoer en transportmiddel dierlijke meststoffen	50
6.3. Vervoersbewijs dierlijke meststoffen	53
6.4. Afleveringsbewijs zuiveringsslib en compost	55
6.5. Grensoverschrijdende overbrenging dierlijke meststoffen	56
7. Bedrijfseffecten	58
7.1. Nulmeting 2002 als uitgangspunt	58
7.2. Aantallen bedrijven	59
7.3. Aantallen mesttransporten	59
7.4. Totaal overzicht administratieve lasten	59
7.5. Grootste verschillen met het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen	62
7.6. Alternatieve varianten	63
8. Uitvoering en handhaving	64
8.1. Uitvoeringshandelingen, betrokken diensten en organen en uitvoeringslasten	64
8.2. Interventiestrategie	67
9. Commentaar maatschappelijke organisaties en adviezen	69
10. Notificatie	80
11. Artikelsgewijs	81
Bijlage 1	100
Bijlage 2	101
Bijlage 3	102

1. Inleiding

Het onderhavige besluit strekt ter uitvoering van de Meststoffenwet. De Meststoffenwet wordt per 1 januari 2006 gewijzigd om deze in overeenstemming te brengen met de Europese regelgeving en om de verontreiniging van de bodem en het water door meststoffen, in het bijzonder stikstof en fosfaat, verder te beperken. Daartoe wordt het stelsel van regulerende mineralenheffingen per 1 januari 2006 vervangen door een stelsel van gebruiksnormen. Dit stelsel stelt drie limieten aan het gebruik van meststoffen, te weten: een limiet met betrekking tot het totale gebruik van alle meststoffen die stikstof bevatten, een limiet met betrekking tot het totale gebruik van alle meststoffen die fosfaat bevatten en een specifieke limiet met betrekking tot het gebruik van dierlijke mest

overeenkomend met 170 kg stikstof per hectare per jaar. Daarnaast is de wijziging aangegrepen om, in overeenstemming met het hoofdlijnenakkoord d.d. 16 mei 2003 (Kamerstukken II 2003/04, 28 637, nr. 19) en de pakketbrief d.d. 8 april 2004 (Kamerstukken II 2003/04, 29 515, nr.2) te komen tot verdergaande vereenvoudiging van de regelgeving en het terugdringen van de administratieve lasten. De wijziging wordt doorgevoerd bij wet van 15 september 2005 tot wijziging van de Meststoffenwet (invoering gebruiksnormen), (Stb. 481).

In verband met de toegankelijkheid voor de burger zijn alle ingevolge de Meststoffenwet bij algemene maatregel van bestuur te stellen uitvoeringsregels geclusterd in het onderhavige besluit. De onderwerpen die in dit besluit zijn geregeld, omvatten de vaststelling van de kaarten waarop kleigronden, veengronden en zand- of lössgronden zijn aangeduid, de systematiek van de berekening van de omvang van de relevante oppervlakte per gebruiksnorm, de verplichtingen inzake de minimaal noodzakelijke opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen, de regels met betrekking tot het vervoer van meststoffen, de regels inzake de hoeveelheidbepaling en de hoofdlijnen van de administratieve verplichtingen voor zowel landbouwers als hun afnemers en leveranciers, de zogenoemde ketenpartijen. Laatstgenoemde regels zijn niet alleen van belang voor het toezicht op de naleving van het gebruiksnormenstelsel, maar ook voor het toezicht op de naleving van het stelsel van productierechten, zoals dat per 1 januari 2006 is gewijzigd bij wet van 15 september 2005 tot wijziging van de Meststoffenwet en intrekking van de Wet verplaatsing mestproductie en de Wet herstructurering varkenshouderij (vereenvoudiging productierechten), (Stb. 480).

In Bijlage 1 bij deze nota van toelichting zijn de verschillende in de Meststoffenwet opgenomen rechtsgrondslagen van de artikelen van het onderhavige besluit opgenomen. Artikel IX van voornoemde wet van 15 september 2005 inzake de vereenvoudiging productierechten voorziet in een integrale tekstplaatsing van de Meststoffenwet in het Staatsblad, bij welke gelegenheid de nummering van de artikelen van die wet opnieuw wordt vastgesteld. Met het oog op de inzichtelijkheid van de verwijzingen naar de artikelen van de wet in deze bijlage is, evenals bij de overige verwijzingen in deze nota van toelichting, de nieuwe nummering telkens achter het desbetreffende wetsartikel vermeld.

Ook de krachtens de artikelen 3 (4 nieuw) tot en met 5 (6 nieuw) van de Meststoffenwet te stellen uitvoeringsregels inzake de verhandeling van meststoffen, die thans nog op de Meststoffenwet 1947 zijn gebaseerd, zullen naar het onderhavige besluit worden overgeheveld. Voorzien is dat deze overheveling in de loop van 2006 zijn beslag zal krijgen. In het besluit is daarvoor thans vast hoofdstuk 3 gereserveerd.

Een aantal onderwerpen is in de Meststoffenwet omwille van de gewenste flexibiliteit gedelegeerd naar ministeriële regeling in plaats van naar algemene maatregel van bestuur. De onderwerpen die op grond van de Meststoffenwet niet in het onderhavige besluit, maar bij ministeriële regeling worden geregeld, omvatten het vaststellen van de stikstofnormen per gewas, het vaststellen van de werkingscoëfficiënt voor organische meststoffen, de derogatie van de gebruiksnorm voor dierlijke mest, de mogelijkheid van fosfaatreparatiebemesting en de mogelijkheid van fosfaatverrekening over twee jaren. Daarnaast wordt ook de nadere uitwerking van een aantal in het onderhavige besluit geregelde onderwerpen gedelegeerd naar ministeriële regeling. Het gaat onder meer om de nadere regeling omtrent de wijze van administratieve voering en gegevensverstrekking door de landbouwer en andere ketenpartijen, het vervoer van meststoffen, de forfaitaire excretiewaarden en de protocollen

voor de bepaling van hoeveelheden en de daarbij te gebruiken apparatuur. Evenals bij het onderhavige besluit zullen ook alle bij ministeriële regeling te stellen nadere uitvoeringsregels geclusterd worden in één regeling, de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

In deze nota van toelichting wordt achtereenvolgens ingegaan op de vaststelling van de kaarten voor kleigronden, veengronden en zand- of lössgronden (hoofdstuk 2), de gebruiksnormen en opgave basisregistratie percelen (hoofdstuk 3), de opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen (hoofdstuk 4), de administratieve verantwoording en hoeveelheidbepaling (hoofdstuk 5), de regels omtrent het vervoer van meststoffen (hoofdstuk 6), de bedrijfseffecten (hoofdstuk 7), de handhaving, de sanctionering en de uitvoeringslasten (hoofdstuk 8), het maatschappelijke commentaar (hoofdstuk 9) en de notificatie (hoofdstuk 10). Tot slot wordt het onderhavige besluit artikelsgewijs nader toegelicht (hoofdstuk 11).

2. Kaarten kleigronden, veengronden en zand- of lössgronden

2.1. Doel

Zoals in paragraaf 3.3.2 van de memorie van toelichting bij het voorstel van wet tot wijziging van de Meststoffenwet (invoering van gebruiksnormen) (Kamerstukken II 2004/05, 29 930, nr. 3; hierna: memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen) is uiteengezet, zal, om de doelstellingen van de Nitraatrichtlijn¹ te halen, in het bijzonder de milieudoelstellingen voor grond- en oppervlaktewater, bij de vaststelling van de stikstofgebruiksnormen onderscheid worden gemaakt tussen kleigronden, veengronden en zand- of lössgronden. In principe kan, om de milieudoelstellingen te halen, op klei- en veengronden een mestgift worden toegestaan die is afgestemd op de stikstofbehoefte van het gewas, rekening houdend met de stikstoftoevoer uit andere bronnen. Vanwege de stikstoftoevoer die door mineralisatie op veengrond plaatsvindt, zal voor de teelt van gewassen op veengrond een lagere stikstofgebruiksnorm worden vastgesteld dan voor dezelfde teelt op kleigrond. Voorts zullen, vanwege de gevoeligheid voor nitraatuitspoeling van zand- en lössgronden, voor sommige daarop plaatsvindende teelten aangescherpte stikstofgebruiksnormen gelden die lager zijn dan de gewasbehoefte.

Vanwege de differentiatie van de stikstofgebruiksnormen is het voor de agrarische bedrijfsvoering van groot belang te weten of percelen waarop een gewas wordt geteeld, gelegen zijn op kleigronden, veengronden of zand- of lössgronden. Om het element van de grondsoort in de normstelling een zeker statisch karakter te geven en zoveel mogelijk juridische discussie op dit punt te voorkomen, zijn de criteria voor aanwijzing van de gronden in de Meststoffenwet zelf neergelegd (artikel 1, eerste lid, van de Meststoffenwet) en worden de grondsoorten ten behoeve van de kenbaarheid perceelsgewijs aangeduid op bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen kaarten. In verband met de wijzigingen ten opzichte van het stelsel van regulerende mineralenheffingen en omdat bij sommige percelen als gevolg van mineralisatie inmiddels sprake is van een andersoortige bodem, zijn de kaarten, zoals deze voor de toepassing van de verliesnormen van het stelsel van regulerende mineralenheffingen waren vastgesteld in het Besluit zand- en lössgronden (hierna BZL), niet meer toereikend. Met artikel 3 van het onderhavige besluit zijn daarom nieuwe kaarten vastgesteld.

Behalve voor het stelsel van gebruiksnormen zullen deze kaarten worden toegepast in het kader van de uitrijregels van het Besluit gebruik meststoffen (hierna: BGM). Bij het BGM waren afzonderlijke kaarten

¹ Richtlijn nr. 91/676/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 12 december inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraat uit agrarische bronnen (PbEG L 375).

opgenomen waarop zand- en lössgronden waren aangeduid. Voor die gronden gelden ingevolge het BGM strengere uitrijregels voor meststoffen. Met een verwijzing in het BGM naar de bij het onderhavige besluit vastgestelde kaarten wordt zeker gesteld dat er geen verschillen zijn tussen de zand- en lössgronden van de Meststoffenwet en die van het BGM.

Voorts worden de kaarten toegepast voor de aanwijzing van de natuurlijke waterlopen in «hoog» Nederland, waarlangs ingevolge artikel 7, derde lid, in samenhang met artikel 16, tweede lid, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij, een teeltvrije en bemestingsvrije zone van tenminste 500 cm geldt. Met deze verplichting in het Lozingenbesluit wordt uitvoering gegeven aan de in bijlage II, onderdeel A, onder 4, van de Nitraatrichtlijn opgenomen verplichting om voorschriften te stellen met betrekking tot het gebruik van meststoffen in de nabijheid van waterlopen.

2.2. Totstandkoming van de kaarten

De in artikel 1, eerste lid, van de Meststoffenwet neergelegde criteria, voor de bepaling of een bepaald perceel moet worden aangemerkt als veengrond of als zand- of lössgrond, zijn gebaseerd op gebruikelijke bodemkundige definities. Gronden die geen veengrond of zand- of lössgrond zijn, worden aangemerkt als kleigrond. Verwezen zij naar subparagraaf 3.3.2, onder d, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen.

Bij de totstandkoming van onderhavige kaarten is niet uitgegaan van de kaarten behorend bij het BZL of BGM, maar zijn alle percelen opnieuw beoordeeld. Een dergelijke herbeoordeling ligt in de rede, omdat door nieuwe technieken een grotere nauwkeurigheid kan worden bereikt en omdat als gevolg van diverse onderzoeken de afgelopen jaren nieuwe gegevens over de samenstelling van de grond bekend zijn geworden. De grondsoortenkaarten zijn afgeleid van de zogenoemde Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Deze kaart wordt samengesteld en uitgegeven door Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte te Wageningen, en wordt gebruikt door rijksoverheid, provincies en waterschappen bij de voorbereiding en evaluatie van beleidsvoornemens, toekomstverkennd onderzoek en planvorming op het gebied van bodemgebruik, bodembescherming, milieubeheer, waterbeheer en natuurbeheer. Deze kaart is aangevuld met informatie uit de zogenoemde veenkartering, recente gedetailleerde bodemkaarten met schaal 1:25.000 en 1:10.000 en gedetailleerde aanvullende gegevens die grondgebruikers hebben aangeleverd bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ten behoeve van individuele herzieningen van de kaarten behorende bij het BZL.

Op basis van de in de Meststoffenwet opgenomen definities van grondsoorten is aan alle eenheden van de bodemkaart een grondsoort toegekend. Op deze wijze kan uit het Geografisch Informatie Systeem waarin de bodemkaarten van Nederland zijn opgenomen, het zogenoemde GIS-bestand, een landsdekkend bestand met grondsoorten op perceelsniveau worden aangemaakt. Voor de vaststelling van de grondsoortenkaarten is «perceel» in artikel 1, derde lid, van de Meststoffenwet gedefinieerd als «aaneengesloten, door wegen, waterwegen, sloten, houtopstanden, muren, wallen, of anderszins topografisch begrensde oppervlakte grond». Voor de kaarten is gebruik gemaakt van het meest actuele bestand van de Perceel Identificatie Productie Omvang van de Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: de Dienst Regelingen), namelijk het bestand uit 2003.

Voorafgaand aan de vaststelling van deze kaarten bij dit besluit zijn de kaarten ter inzage gelegd en ook was het bij gelegenheid van de voorpublicatie van het besluit voor betrokkenen mogelijk de kaarten in te zien. Aldus is eenieder in de gelegenheid gesteld om te controleren of de op de kaarten weergegeven indeling de daadwerkelijke situatie weergeeft. Het kan immers voorkomen dat perceelsgrenzen inmiddels zijn gewijzigd of dat een bedrijf de juistheid betwist van de indeling van een specifiek perceel bij een bepaalde grondsoort. Bleken de perceelsgrenzen inderdaad af te wijken van de op de kaart aangegeven perceelsgrenzen, dan is het desbetreffende kaartdeel aangepast. Ingeval van betwisting van de indeling van een perceel bij een bepaalde grondsoort is de individuele belanghebbende in de gelegenheid gesteld om aan de hand van een representatief bodemonderzoek aan te tonen dat bij toepassing van de wettelijke criteria de indeling van een specifiek perceel bij een bepaalde categorie grond op de kaarten niet juist is. De resultaten van dergelijke onderzoeken zijn ter beoordeling voorgelegd aan Alterra, waarna afhankelijk van het resultaat de onjuistheden op de kaarten verbeterd zijn. Op deze manier is de actualiteit van de vastgestelde kaarten geoptimaliseerd.

Het is niet mogelijk om tegen de kaarten als zodanig bezwaar te maken. Het College van Beroep voor het bedrijfsleven heeft in zijn uitspraak van 5 september 2002, AWB 02/356, 02/370, 02/382, 02/383, 02/406, 02/534 (www.rechtspraak.nl, LJN: AE7398) in een procedure die betrekking had op de kaarten behorend bij het BZL bepaald dat het BZL moet worden aangemerkt als een algemeen verbindend voorschrift, waartegen ingevolge de artikelen 7:1, eerste lid, en 8:2, aanhef en onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, in samenhang met artikel 18, vierde lid, van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie geen bezwaar kan worden gemaakt.

2.3. Oppervlakte zand- en lössgronden en veengronden

De herbeoordeling van de percelen leidt tot een toename van het areaal zandgronden.

Tussen 2001 en 2003 is in opdracht van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit circa 100.000 hectare veengrond door middel van zogenoemde veenkartering onderzocht, om te bepalen of deze grond nog kon worden beschouwd als veengrond. Uit de veenkartering is gebleken dat 47 procent van het onderzochte areaal thans geen veengrond meer is. Een groot deel van deze gedeformeerde veengrond, circa 47.000 hectare, moet op grond van de in de Meststoffenwet neergelegde criteria worden beschouwd als zandgrond. Ongeveer 1.700 hectare zal als gevolg van de aanwezigheid van een kleidek worden beschouwd als kleigrond.

Het totale areaal zand- of lössgrond zal als gevolg van de deformatie van veengrond ten opzichte van het areaal zand- of lössgrond uit het BZL stijgen van ongeveer 1.014.000 hectare naar 1.059.000 hectare.

Bij de vaststelling van veengrond overeenkomstig de in de Meststoffenwet neergelegde criteria komt in Nederland thans ongeveer 290.000 hectare veengrond voor, waarvan circa 223.000 hectare kan worden beschouwd als landbouwgrond. Veen bestaat uit geaccumuleerde, niet of onvolledig omgezette organische stof. In de bodem wordt de organische stof voortdurend afgebroken. Wanneer bij deze afbraak geen zuurstof beschikbaar is, geschiedt de afbraak zeer langzaam. De afbraak van een aan de lucht blootgestelde veenlaag gaat daarentegen veel sneller. De oppervlakte veengrond is derhalve geen bestendig gegeven. In de toekomst zal de oppervlakte veengrond verder afnemen.

Als gevolg van de deformatie van veengrond en de actualisatie van de kaarten, zal het aantal bedrijven met zand- of lössgrond alsook het areaal van deze grond per bedrijf toenemen. Ten opzichte van de mestgift die in het stelsel van regulerende mineralenheffingen mogelijk was zullen deze bedrijven met name na 2007 bij bepaalde teelten te maken krijgen met een forse aanscherping van de stikstofnormen per gewas. Voor een nadere toelichting op de bedrijfseconomische gevolgen zij verwezen naar de in hoofdstuk 8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen weergegeven berekening van het Landbouw Economisch Instituut ten aanzien van akkerbouwbedrijven die voor de betrokken teelten een suboptimale bemesting zullen moeten toepassen.

2.4. Waarborgen actualiteit

In de toekomst zal het mogelijk blijven om op individuele basis naar aanleiding van eigen onderzoek een herziening van kaartdelen aan te vragen. Inzake de wijze waarop betrokkenen een herziening kunnen aanvragen en inzake de hierbij te overleggen gegevens is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een protocol opgesteld en op de internetsite van het ministerie geplaatst. De resultaten van het onderzoek zullen worden beoordeeld door Alterra. Ingeval de resultaten uitwijzen dat bij toepassing van de wettelijke criteria de indeling van een perceel bij een bepaalde grondsoort onjuist is, zal het kaartdeel worden gecorrigeerd. In afwachting van een nieuwe vaststelling van de kaarten bij een herziening van het onderhavige besluit, zal op bedrijfsniveau voor de toepasselijkheid van de gebruiksnormen rekening worden gehouden met een dergelijke actualisatie.

In de situatie dat de op de kaarten weergegeven perceelsindeling niet langer overeenkomt met de werkelijke situatie, als gevolg van wijziging in de perceelsgrenzen is geen nieuw bodemonderzoek noodzakelijk. De grondsoort die voor het gewijzigde perceel geldt, blijkt immers uit de projectie van de nieuwe perceelsindeling op de grondsoortkaart. Direct nadat de wijzigingen in de perceelsindeling overeenkomstig de krachtens artikel 26, tweede lid, van het besluit, te stellen regels zijn doorgegeven, worden de wijzigingen doorgevoerd, zonder dat hieraan kosten verbonden worden.

Om de actualiteit van de bij dit besluit vastgestelde kaarten te waarborgen, zullen de kaarten tenminste één keer in de vier jaren worden geactualiseerd.

3. Gebruiksnormen en opgave basisregistratie percelen

3.1. Algemeen

De gebruiksnormen strekken ertoe het gebruik van meststoffen op of in de bodem te begrenzen. In beginsel is het ingevolge artikel 5a (7 nieuw) van de Meststoffenwet verboden om in enig kalenderjaar op een bedrijf meststoffen op of in de bodem te brengen. Dit verbod is echter niet van toepassing wanneer op een bedrijf niet meer mineralen op de bodem worden aangewend dan overeenkomt met de in artikel 5b (8 nieuw) van de Meststoffenwet genoemde gebruiksnormen. In dat artikel zijn een gebruiksnorm voor dierlijke mest, een gebruiksnorm voor de totale hoeveelheid stikstof en een gebruiksnorm voor de totale hoeveelheid fosfaat onderscheiden. Wanneer door de gebruiker van de meststoffen niet kan worden aangetoond dat geen van de gebruiksnormen is overschreden, is het verbod uit artikel 5a (7 nieuw), van de Meststoffenwet onverkort van toepassing. Gebruik van meststoffen is in dat geval strafbaar.

3.2. Peildatum

De hoogte van de op bedrijfsniveau geldende gebruiksnormen wordt in beginsel vastgesteld aan de hand van de op 15 mei van het desbetreffende kalenderjaar tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond en de bij of krachtens de artikelen 5c (9 nieuw), 5d (10 nieuw) en 5e (11 nieuw) van de Meststoffenwet bepaalde hoeveelheid stikstof of fosfaat per hectare. Voor deze datum is gekozen, omdat in de regel op dat moment op een bedrijf de eerste activiteiten zijn gestart ten behoeve van de teelt. Hierbij moet gedacht worden aan de bemesting en het zaaien, poten of planten van het gewas. Overeenkomstig de gangbare landbouwpraktijk staan in de regel de gewassen daadwerkelijk op die datum op het land of heeft de gebruiker van de meststoffen de landbouwgrond geschikt gemaakt voor de teelt van de desbetreffende gewassen. Daarnaast zijn op die datum de gewassen over het algemeen nog niet geoogst of geroid, zodat braakliggende landbouwgrond in principe niet zal voorkomen.

Gekozen is voor de aansluiting bij een specifieke peildatum voor elk van de gebruiksnormen, omdat een alternatieve benadering minder accuraat is. Zou immers gerekend worden met de gemiddelde tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond, dan ontstaat een aantal problemen. In de regel vindt op een bedrijf slechts in bepaalde periodes bemesting plaats. Buiten het groeiseizoen, en in elk geval in de periode van september tot en met januari, is ingevolge het BGM vrijwel geen mestgebruik mogelijk. Het is niet wenselijk om grond die een bedrijf zeer laat in het jaar in gebruik neemt en feitelijk niet meer gebruikt wordt voor landbouwkundige activiteiten in dat jaar, ook mee te tellen bij de berekening van de gebruiksnormen. Bovendien vereist een systeem dat uitgaat van een gemiddelde oppervlakte, dat de agrariër zeer regelmatig de mutaties van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond bijhoudt, terwijl in de gekozen methode – buiten de gewassen, voor de teelt waarvan ingevolge artikel 28, tweede lid, van het besluit een aanvullende hoeveelheid stikstof aangewend kan worden, hetgeen in paragraaf 3.4 nader wordt toegelicht – een eenmalige vaststelling volstaat.

Daarnaast sluit de gehanteerde peildatum van 15 mei aan bij de data die gehanteerd worden in het kader van de landbouwtekening en de uitvoering van Verordening (EG) nr. 1782/2003 inzake rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid¹ (hierna: GLB) en vereenvoudigt de vaste peildatum de controle. Voor de controle op de toepasselijke gebruiksnormen kan goeddeels worden volstaan met fysieke controles in mei, eventueel gecombineerd met de controles in het kader van de uitvoering van het GLB. Landbouwgrond die niet opgegeven is als tot het bedrijf behorend op 15 mei telt niet mee voor de toepassing van de gebruiksnorm.

3.3. Gebruiksnorm voor dierlijke meststoffen

De hoeveelheid dierlijke mest die jaarlijks ten hoogste per hectare mag worden gebruikt ingevolge de gebruiksnorm voor dierlijke mest is vastgelegd in artikel 5c (9 nieuw) van de Meststoffenwet en bedraagt 170 kg stikstof. Deze norm volgt direct uit de Nitraatrichtlijn en betreft zowel de hoeveelheid dierlijke mest die wordt aangewend als de hoeveelheid dierlijke mest die door de dieren zelf wordt opgebracht. De hoeveelheid dierlijke mest die in het totaal op het bedrijfsareaal mag worden gebruikt, wordt vastgesteld door de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond te vermenigvuldigen met 170 kilogram stikstof per hectare. De tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond op basis waarvan de gebruiksnorm voor dierlijke mest wordt bepaald is, ingevolge artikel 22 van het onderhavige besluit, de oppervlakte landbouwgrond die op 15 mei tot het bedrijf behoort. Ook voor de bepaling van de oppervlakte waarop ingevolge artikel 5c (9 nieuw),

¹ Verordening (EG) nr. 1782/2003 van de Raad van 29 september 2003 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers en houdende wijziging van de Verordeningen (EEG) nr. 2019/93, (EG) nr. 1452/2001, (EG) nr. 1453/2001, (EG) nr. 1454/2001, (EG) nr. 1868/94, (EG) nr. 1251/1999, (EG) nr. 1254/1999, (EG) nr. 1673/2000, (EEG) nr. 2358/71 en (EG) nr. 2529/2001 (PbEU L 270).

tweede lid, van de Meststoffenwet een afwijkende norm wordt vastgesteld (de derogatie) geldt 15 mei als peildatum. Het ligt in de rede dat, waar de eis voor de toepasselijkheid van de derogatie is dat het bedrijfsareaal voor ten minste 70 procent bestaat uit grasland, in de ministeriële regeling voor de bepaling of aan deze voorwaarde is voldaan ook bij de datum van 15 mei zal worden aangesloten. Evenwel, niet al het op 15 mei aanwezige grasland zal automatisch meetellen. Voor de berekening van het bedrijfsareaal grasland is de periode waarbinnen grasland als zodanig in gebruik is, wil een bedrijf een beroep kunnen doen op de derogatie, mede bepalend. De mate waarin stikstof en fosfaat door gras aan de bodem wordt onttrokken, is immers hoger naarmate de periode dat het gras wordt geteeld langer is. Wil landbouwgrond voor het 70 procent-criterium in het kader van de derogatie meetellen, dan zal er gedurende het gehele groeiseizoen gras op moeten staan. In de ministeriële regeling zullen met betrekking tot deze periode nadere eisen gesteld worden.

3.4. Stikstofgebruiksnorm

De totale hoeveelheid stikstof uit dierlijke mest en andere meststoffen die jaarlijks op een bedrijf mag worden aangewend, kan ingevolge artikel 5d (10 nieuw) van de Meststoffenwet verschillend worden vastgesteld, onder meer naar gelang het geteelde gewas en de grondsoort. In de krachtens artikel 5d (10 nieuw), eerste lid, van de Meststoffenwet vast te stellen ministeriële regeling zullen hoeveelheden stikstof per hectare voor de gangbare gewassen worden vastgesteld. Invulling hiervan bij ministeriële regeling is voorzien, omdat het normen betreft die dikwijls wijziging zullen behoeven, vanwege de teelt van nieuwe gewassen en rassen. Bij de vaststelling van de stikstofnormen per hectare per gewas wordt onder meer rekening gehouden met de onttrekking van mineralen door de gewassen en met de bijzondere kenmerken van de grondsoort waarop de gewassen worden geteeld. De totale hoeveelheid stikstof die mag worden aangewend op een bedrijf – de stikstofgebruiksnorm – wordt berekend op basis van de vastgestelde stikstofnormen per gewas op de onderscheiden grondsoorten vermenigvuldigd met het aantal hectaren waarop het desbetreffende gewas wordt geteeld. Voor de bepaling van het aantal hectaren wordt in beginsel uitgegaan van de situatie op de peildatum van 15 mei.

Ingeval op een bedrijf, na 15 mei met de teelt van een gewas wordt begonnen, wordt in afwijking van de hoofdregel van artikel 23, eerste lid, ingevolge artikel 23, tweede lid, ook deze teelt in aanmerking genomen bij de bepaling van de stikstofgebruiksnorm. Dit geldt zowel voor percelen waarop na 15 mei een eerste gewas in het groeiseizoen wordt geteeld, als voor percelen waarop na de eerste teelt achtereenvolgens één of meer gewassen worden geteeld. De hoeveelheid stikstof die ten behoeve van deze teelten mag worden aangewend, wordt bepaald op basis van de oppervlakte landbouwgrond die met het desbetreffende gewas is beteeld en de voor de teelt van dat gewas vastgestelde hoeveelheid stikstof per hectare. Deze hoeveelheid stikstof zal verschillen al naar gelang het de eerste teelt van het groeiseizoen of een volgende teelt betreft. Ingeval het een eerste teelt betreft, komt de hoeveelheid stikstof per hectare voor de teelt van het gewas overeen met de volledige stikstofnorm voor desbetreffend gewas: de norm die ook zou gelden als het gewas op 15 mei op het land had gestaan. De voor de teelt van een gewas dat wordt geteeld na een ander gewas vastgestelde hoeveelheid stikstof per hectare zal voor met name een aantal bladgewassen lager zijn dan wanneer het desbetreffende gewas zou worden geteeld als eerste gewas in het groeiseizoen. Veelal blijft na een teelt namelijk een zekere hoeveelheid mineralen achter in de bodem. Deze mineralen kunnen vervolgens worden benut door het gewas dat geteeld wordt als volgteelt.

De oppervlakte waarop het gewas wordt geteeld, wordt vastgesteld op het moment waarop de teelt aanvangt, dus bij het zaaien, planten of poten van het volgende gewas. Voor percelen landbouwgrond waarvan een landbouwer eerst na 15 mei het exclusieve gebruiksrecht verkrijgt, kan door de verkrijgende landbouwer uitsluitend gebruik gemaakt worden van de bij desbetreffende teelt behorende stikstofgebruiksnorm, indien hij bij aanvang van de teelt gerechtigd is tot het gebruik van de grond. Deze gebruiksnorm zal verschillen al naar gelang het de eerste teelt van het groeiseizoen of een volgende teelt betreft, waarbij het voor laatstgenoemde teelt niet uitmaakt of de voorafgaande teelt door de oorspronkelijk rechthebbende of door de verkrijger van het perceel wordt uitgeoefend.

3.5. Fosfaatgebruiksnorm

De hoeveelheid fosfaat die jaarlijks mag worden aangewend op een bedrijf wordt eveneens berekend op basis van een gebruiksnorm per hectare. Deze gebruiksnorm is minder gedifferentieerd dan de stikstofgebruiksnorm. In artikel 5e (11 nieuw) van de Meststoffenwet wordt de fosfaatgebruiksnorm uitsluitend onderscheiden naar grasland en bouwland. Deze norm is in het eerste en tweede lid van artikel 5e (11 nieuw) van de Meststoffenwet vastgesteld voor de jaren 2006 tot en met 2008. De hoeveelheid fosfaat die op een bedrijf mag worden aangewend, wordt berekend als de som van:

- de oppervlakte grasland van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond vermenigvuldigd met de desbetreffende fosfaatsnorm voor grasland, bedoeld in artikel 5e (11 nieuw), eerste lid, van de Meststoffenwet, en
- de oppervlakte bouwland vermenigvuldigd met de fosfaatsnorm, bedoeld in artikel 5e (11 nieuw), tweede lid, van de Meststoffenwet.

Voor de bepaling van de oppervlakte grasland en de oppervlakte landbouwgrond is ingevolge artikel 24 van het onderhavige besluit de feitelijke situatie op de peildatum van 15 mei te allen tijde doorslaggevend voor de totale fosfaatgebruiksruimte.

3.6. Opgave basisregistratiepercelen

In de basisregistratie percelen (hierna: BRP) worden door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gegevens verzameld over de in Nederland gelegen percelen landbouwgrond. Deze gegevens betreffen in ieder geval het gebruik van de grond, de gebruiker van de grond, gegevens over eigendom, zakelijke rechten, pacht en overige gebruikstitels, zoals de grondgebruiksverklaring, alsmede topografische gegevens. De basisregistratie werd in 2002 bij een op artikel 7a van de Meststoffenwet en artikel 5 van het Besluit administratieve verplichtingen Meststoffenwet gebaseerde ministeriële regeling¹ ingevoerd. In eerste instantie werden de gegevens geregistreerd ten behoeve van de controle van het per 1 januari 2005 vervallen stelsel van mestafzetovereenkomsten en het stelsel van regulerende mineralenheffingen. Inmiddels wordt de basisregistratie ook in het kader van de uitvoering van het GLB en de jaarlijkse, op de artikelen 25 en 26 van de Landbouwwet gebaseerde, landbouwtekening gebruikt. Mogelijk worden in de toekomst de gebruiksdoelen van de registratie verder verruimd.

Dankzij een dergelijke basisregistratie behoeven landbouwers slechts eenmalig de gegevens te verstrekken die door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor genoemde doeleinden gebruikt kunnen worden, zodat de administratieve lasten zoveel mogelijk beperkt blijven. In artikel 26 van het besluit zijn de belangrijkste elementen van deze inwinning van perceelsgegevens ten behoeve van de

¹ Regeling van 22 oktober 2001 tot wijziging van de Regeling administratieve verplichtingen Meststoffenwet Stcrt. 2001, 206.

Meststoffenwet neergelegd. Nadere uitwerking geschiedt bij ministeriële regeling. De inwinning zal worden gecombineerd met de gegevensinwinning ten behoeve van de landbouwtelling en het GLB: de zogenoemde gemeenschappelijke data-inwinning (hierna: GDI). Daartoe wordt de betrokken ministeriële regeling die voorziet in de inwinning mede gebaseerd op zowel artikel 26 van dit besluit als de artikelen 25 en 26 van de Landbouwwet.

De gegevens die bij de GDI worden opgevraagd zullen in de periode tussen 1 april en 16 mei door de betrokken landbouwers aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit moeten worden verstrekt. In deze periode heeft de landbouwer zijn teeltplan opgesteld en zijn in de regel de eerste activiteiten ontplooid. Hiermee wordt het onwaarschijnlijk dat na deze datum nog ingrijpende wijzigingen zullen plaatsvinden die gevolgen hebben voor de ingediende gegevens. De GDI sluit hiermee naadloos aan bij de peildatum in de artikelen 22, 23 en 24 van het besluit, ten behoeve van de bepaling van de gebruiksnormen. De basisregistratie biedt daarmee een adequate ondersteuning voor de controle op het voldoen aan de gebruiksnormen.

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de verplichting om vóór 16 mei op te geven welke gewassen worden geteeld of dat kalenderjaar geteeld gaan worden en de verplichting om te voldoen aan de gebruiksnormen. Een landbouwer die niet heeft opgegeven welk gewas hij teelt op de tot zijn bedrijf behorende landbouwgrond, of een ander gewas heeft opgegeven, overtreedt weliswaar de administratieve verplichting van artikel 26, doch dat wil niet zeggen dat hij geen aanspraak kan maken op de gebruiksruimte gekoppeld aan het gewas dat werkelijk op 15 mei te velde staat. De feitelijkheid is doorslaggevend. Niettemin is het niet naleven van de administratieve verplichting een overtreding waarop een bestuurlijke boete is gesteld.

4. Opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft in zijn arrest van 2 oktober 2003 in de zaak van de Commissie tegen Nederland (zaak C-322/00) geoordeeld, dat Nederland zijn uit de Nitraatrichtlijn voortvloeiende verplichting niet is nagekomen door geen dwingende wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen vast te stellen inzake de opslagcapaciteit van dierlijke mest die de bedrijven moeten hebben ter overbrugging van de periode waarin dierlijke mest niet mag worden uitgereden. De Europese Commissie heeft ten aanzien van deze verplichting, die geen wetswijziging behoeft, geëist dat deze al in de loop van 2005 in regelgeving zou worden neergelegd en in werking zou treden.

Met het Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen Meststoffenwet werd voldaan aan de bovengenoemde verplichting. Vanuit de in de inleiding weergegeven wens om de uitvoeringsregelgeving op grond van de Meststoffenwet neer te leggen in één integrale algemene maatregel van bestuur en één integrale ministeriële regeling, zijn de artikelen van het Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen Meststoffenwet ongewijzigd overgeheveld naar het onderhavige besluit. Zij zijn als de artikelen 27 tot en met 30 neergelegd in hoofdstuk V van het besluit. De overheveling van de regels van het Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen Meststoffenwet heeft geen materiële gevolgen, mede omdat voor de toepassing van dit besluit reeds werd uitgegaan van het ruime begrip «dierlijke meststoffen», dat ingevolge de Nitraatrichtlijn heeft te gelden. Artikel 10b van de Regeling hoeveelheidsbepaling dierlijke en overige organische meststoffen voorzagt daarin. Dit begrip is thans

opgenomen in artikel 1, eerste lid, onderdeel i, van de Meststoffenwet. De enige wijziging, die overigens geen materiële betekenis heeft, is dat in artikel 29, eerste lid, onderdeel b, van het besluit, het begrip «braakland» naast «bouwland» is vervallen, omdat door de in artikel 1, eerste lid, van de Meststoffenwet doorgevoerde wijzigingen, «braakland» onder het begrip «bouwland» is gevat.

De bepalingen van het Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen Meststoffenwet zijn ongewijzigd in het onderhavige besluit overgenomen. In deze nota van toelichting zijn, in verband met de zelfstandige leesbaarheid van het besluit, de betrokken bepalingen evenwel opnieuw toegelicht, in lijn met de nota van toelichting zoals deze bij het oorspronkelijk besluit is gepubliceerd.

Artikel 28, eerste lid, legt de plicht op aan de producent van dierlijke meststoffen om voldoende opslagruimte voor dierlijke meststoffen op zijn bedrijf aanwezig te hebben. Voor de bepaling van benodigde opslagruimte wordt aangesloten bij de periode waarin het gebruik van meststoffen verboden is op grond van het BGM. Deze periode omvat gemiddeld genomen de maanden september tot en met januari. Omdat vanwege de weersomstandigheden het gebruik van meststoffen in de maand februari vaak ook onmogelijk is, is in artikel 28, eerste lid, deze maand tevens meegerekend voor de benodigde opslagcapaciteit.

Bij de berekening van de mestproductie wordt uitgegaan van het aantal dieren dat ingevolge de milieuvergunning in de bij het bedrijf behorende stallen kan worden gehouden, dan wel, bij het ontbreken van een milieuvergunning, het aantal dieren dat in de feitelijk bij het bedrijf behorende stallen kan worden gehouden. Dit aantal dieren wordt vermenigvuldigd met een forfaitaire productienorm per dier, uitgedrukt in kubieke meters, rekening houdend met de diersoort, de diercategorie en het gehanteerde bedrijfssysteem (artikel 28, tweede lid). Voor de meest voorkomende combinaties van diersoorten, diercategorieën en gehanteerde bedrijfssystemen wordt een tabel met forfaitaire waarden vastgesteld voor de bepaling van de mestproductie. Deze tabel wordt opgenomen in de ministeriële regeling op grond van artikel 28, tweede lid, onderdeel b.

Indien de producent van mening is dat door bijzondere omstandigheden de excretiewaarden als neergelegd in de ministeriële regeling in zijn situatie niet leiden tot de juiste berekening van de benodigde opslagcapaciteit, kan hij gebruik maken van de in artikel 30 geboden uitzonderingsmogelijkheid. Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat, ondanks het feit dat bij het bepalen van de verschillende excretiewaarden rekening wordt gehouden met het gehanteerde bedrijfssysteem, de producent een zodanig van het gebruikelijke systeem afwijkend voer- en watermanagement heeft, dat er voor zijn bijzondere situatie geen passende excretiewaarde in de tabel van de ministeriële regeling is opgenomen. De producent zal niet alleen aan moeten tonen dat en waarom de in de regeling opgenomen waarden niet aansluiten bij zijn bedrijfssituatie, maar zal ook op onderbouwde wijze moeten aangeven welke waarden in zijn situatie dan wél hebben te gelden. Hij zal een en ander moeten kunnen staven aan de hand van bewijsstukken, bijvoorbeeld bewijsstukken met betrekking tot het water- en voerverbruik, bewijsstukken met betrekking tot de opgeslagen en afgevoerde kubieke meters mest in het verleden in relatie tot een vergelijkbare veestapel, en wetenschappelijke rapporten uit binnen- of buitenland met betrekking tot de excretie van de door hem gehouden diersoorten of diercategorieën.

Indien een producent op zijn bedrijf onvoldoende opslagcapaciteit heeft, kan hij niettemin aan de verplichtingen voldoen indien één van de vier afwijkingsmogelijkheden van artikel 29 op hem van toepassing is. De toepasselijkheid van elk van deze uitzonderingen moet voorafgaand aan de productie van dierlijke meststoffen in de periode van september tot en met februari aannemelijk kunnen worden gemaakt bij een bedrijfscontrole door de Algemene Inspectiedienst of desgevraagd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De eerste afwijkingsmogelijkheid, genoemd in artikel 29, eerste lid, onderdeel a, houdt in dat voor de hoeveelheid, in de periode van september tot en met februari, boven de werkelijke opslagcapaciteit geproduceerde dierlijke meststoffen, geen opslagcapaciteit nodig is, indien deze hoeveelheid op een voor het milieu onschadelijke wijze zal worden verwijderd. Het verwijderen van het deel boven de werkelijke opslagcapaciteit kan bijvoorbeeld plaatsvinden door afvoer van de mest naar een ander bedrijf of een intermediaire onderneming met voldoende capaciteit om de aangevoerde mest op te slaan. Het kan ook gaan om afvoer naar een onderneming waar mest wordt verbrand of verwerkt. Het verwijderen van het deel boven de werkelijke opslagcapaciteit kan verder bijvoorbeeld plaatsvinden door export of, als het bedrijf over de benodigde installatie en vergunningen beschikt, vernietiging van de mest op het bedrijf zelf, bijvoorbeeld door middel van verbranding of vergassing.

Dat de mest op een voor het milieu onschadelijke wijze wordt verwijderd, kan bijvoorbeeld aannemelijk worden gemaakt door middel van een vóór 1 september afgesloten schriftelijke overeenkomst met afnameplicht, waaruit blijkt dat het teveel aan geproduceerde mest in de betrokken periode van het bedrijf zal worden afgevoerd en elders zal worden gebruikt, opgeslagen of verwerkt. Het aannemelijk maken dat een bepaalde hoeveelheid dierlijke mest zal worden geëxporteerd kan door overlegging van het contract met afnameplicht met de buitenlandse afnemer, dan wel door de bedrijfsgegevens van voorgaande jaren waaruit de hoeveelheid geëxporteerde mest in het verleden blijkt. Voor het aannemelijk maken van verbranding of vergassing zal de agrariër gegevens moeten overleggen met betrekking tot de capaciteit van een aanwezige installatie die aan de wettelijke eisen voldoet en waarvoor de producent over de benodigde vergunningen beschikt, dan wel door de bedrijfsgegevens van voorgaande jaren waaruit de hoeveelheid vernietigde mest in het verleden blijkt.

De tweede afwijkingsmogelijkheid, genoemd in artikel 29, tweede lid, onderdeel b, is relevant voor bedrijven die over percelen bouwland op kleigrond beschikken. Deze hebben ingevolge artikel 4 van het BGM nu nog de mogelijkheid om dierlijke mest uit te rijden in de periode van september tot en met januari. Zoals is toegelicht in de brief van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aan de Tweede Kamer van 1 juli 2004 (Kamerstukken II 2003/04, 285 385, nr. 37), komt deze mogelijkheid, als gevolg van het akkoord met de Europese Commissie over het derde Actieprogramma, voor dunne mest in de toekomst te vervallen, omdat het gebruik van dunne mest in de betrokken periode leidt tot uit- en afspoeling van nitraat en fosfaat naar grond- en oppervlaktewater. Voor vaste mest blijft deze mogelijkheid wel bestaan. Het verbod tot het uitrijden van dunne mest buiten het groei-seizoen zal geleidelijk worden uitgebreid voor bouwland op kleigrond. Uiteindelijk zal dit voor de jaren 2009 en volgende uitmonden in een uitrijverbod voor bouwland op kleigrond gedurende de periode van 16 september tot en met januari. Voor bedrijven met een derogatie geldt met ingang van 1 januari 2006 een algeheel verbod tot aanwending van

dunne mest op bouwland in de periode van 16 september tot en met januari.

Voor de opslagcapaciteit betekent dit het volgende. Voor de periode waarin het gebruik van dunne mest buiten het groeiseizoen op bouwland op kleigrond ingevolge artikel 4 van het BGM is toegestaan, met uitzondering van de maand februari (artikel 29, tweede lid), geldt dat voor de betrokken aan te wenden hoeveelheid dierlijke meststoffen geen opslagcapaciteit aanwezig behoeft te zijn. Omdat de perioden waarin het gebruik van dunne mest buiten het groeiseizoen op bouwland op kleigrond is toegestaan steeds korter worden, wordt de benodigde opslagcapaciteit steeds groter. Dat betekent dat de mestproducent geleidelijk voor een steeds groter deel van de boven de werkelijke opslagcapaciteit geproduceerde mest een oplossing moet zoeken. Hij kan dit doen door opslagcapaciteit bij te bouwen of te pachten, dan wel door geleidelijk een steeds groter deel van de mest op milieuverantwoorde wijze af te voeren.

De maand februari valt buiten de periode waarvoor, ingeval van aanwending van dierlijke mest op bouwland op kleigrond buiten het groeiseizoen, een afwijking van de ten algemene voorgeschreven opslagcapaciteit is toegestaan. Dit omdat het ook op deze gronden, in verband met de voor februari in Nederland kenmerkende slechte weersomstandigheden, ingevolge de artikelen 3 en 3a van het BGM veelal verboden is om dierlijke meststoffen te gebruiken. Nu voor de mestproducenten met bouwland op andere grond dan klei en voor mestproducten met grasland de benodigde opslagcapaciteit is gerelateerd aan het gebruiksverbod van de maanden september tot en met januari, aangevuld met de maand februari, ligt het in de rede, dat ook mestproducenten met bouwland op kleigrond in ieder geval voor de maand februari voldoende opslagcapaciteit dienen te hebben.

Een derde afwijkingsmogelijkheid is neergelegd in artikel 29, eerste lid, aanhef en onderdeel c. Ingevolge deze uitzondering is het niet noodzakelijk om voor de totale op basis van de stalcapaciteit berekende mestproductie van de periode van september tot en met februari opslagcapaciteit te hebben, indien aannemelijk kan worden gemaakt dat in de periode van september tot en met februari minder mest geproduceerd zal worden, omdat de feitelijke stalcapaciteit kleiner is dan waarvoor de milieuvergunning is verleend. Bij deze uitzondering kan met name gedacht worden aan de volgende twee situaties. De uitzondering ziet in de eerste plaats op de situatie dat de stal geheel of gedeeltelijk onbruikbaar is geworden als gevolg van een verbouwing, of als gevolg van brand of een andere calamiteit. De tweede situatie waar de afwijkingsmogelijkheid in voorziet, is de situatie dat in het verleden de facto een kleinere stal is gebouwd dan waarvoor een milieuvergunning werd verleend. Voor bedrijven die ingevolge artikel 8.40 van de Wet milieubeheer niet vergunningplichtig zijn, worden deze situaties al gedekt door artikel 28, derde lid, van het besluit.

Indien een mestproducent aannemelijk wil maken dat hij onder deze uitzondering valt, dan dient dit te gebeuren vóórdat de desbetreffende periode aanvangt op 1 september. In een situatie van verbouwing bijvoorbeeld kan, ingeval bij of krachtens de Wet milieubeheer of de Woningwet voor de verbouwing een vergunning is vereist dan wel een melding verplicht is, deze vergunning of melding worden overgelegd. Daarnaast kan uit contracten met de aannemer en de feitelijke situatie blijken dat het houden van dieren in de stallen gedurende de betrokken periode tijdelijk onmogelijk is.

Tot slot wordt in artikel 29, eerste lid, aanhef en onderdeel d, een uitzondering voorzien ingeval:

- a. in de betrokken periode op het bedrijf stelselmatig minder dieren worden gehouden,
- b. slechts een deel van de dieren op stal wordt gehouden en het andere deel van de dieren wordt geweid, of
- c. de dieren niet gedurende de gehele periode op stal worden gehouden.

Het gaat hier uitdrukkelijk om structurele situaties. Gedacht kan worden aan een melkveehouder die bijvoorbeeld al jaren achter elkaar minder koeien houdt dan het aantal dat hij gezien de capaciteit zou kunnen houden. Hij zou dan door middel van de bedrijfsgegevens van voorgaande jaren, bijvoorbeeld de vee-administratie, de fiscale boekhouding, het bedrijfsmanagementsysteem, de gegevens van de jaarlijkse landbouwtelling of I&R-gegevens, aannemelijk kunnen maken dat er sprake is van een vast patroon, waardoor de afwijkingsmogelijkheid op hem van toepassing is. Een ander voorbeeld is een veehouder die structureel een deel van zijn vee in de betrokken periode, of in een belangrijk deel daarvan weidt in plaats van op stal laat staan. Dit kan aannemelijk worden gemaakt aan de hand van bedrijfsgegevens van het huidige jaar en voorafgaande jaren over het voermanagement: het aandeel ingekuild of aangevoerd ruwvoer en het aandeel mengvoer in het totale regime.

Meer conjunctureel, door marktomstandigheden bepaalde tijdelijke leegstand van de stallen, valt niet onder de uitzondering. Een dergelijke leegstand is op voorhand veelal met onvoldoende zekerheid aannemelijk te maken. Bij nieuwe ontwikkelingen op de vee- en vleesmarkt bestaat een reëel risico dat de veestapel alsnog op de gebruikelijke omvang uitkomt en voor die situatie moeten er voldoende garanties zijn dat de te produceren hoeveelheid dierlijke meststoffen kan worden opgeslagen, dan wel op milieuverantwoorde wijze kan worden afgevoerd.

5. Administratieve verantwoording en hoeveelheidbepaling

5.1. Algemene uitgangspunten

Ingevolge de kernbepalingen van het gebruiksnormenstelsel moeten landbouwers met grond aannemelijk kunnen maken dat de gebruiksnormen niet worden overschreden en dat derhalve de overtollige meststoffen van het bedrijf zijn afgevoerd. Daarnaast moeten degenen die dierlijke meststoffen produceren, evenals intermediairs, op ieder moment gedurende het jaar kunnen verantwoorden dát en naar wie dierlijke meststoffen die niet zijn gebruikt of in opslag zijn genomen zijn afgevoerd. De hoeveelheid meststoffen die bepalend is voor het al dan niet naleven van de gebruiksnormen en van de verplichting tot verantwoorde afzet van overschotmest, wordt, ingevolge artikel 5f (12 nieuw) respectievelijk artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet, berekend op basis van de in die artikelen genoemde elementen van de meststoffenbalans. Deze elementen zien op de hoeveelheden op een bedrijf of op een onderneming aangevoerde, geproduceerde, afgevoerde en opgeslagen meststoffen en de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond, waarop in paragraaf 3.1 van deze nota van toelichting is ingegaan. Bovendien zal voor de toepassing van artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet, ingeval er sprake is van mestverwerking, inzicht moeten worden verschaft in het verwerkingsproces, de hoeveelheid mineralen in de vorm van dierlijke meststoffen en eventueel gebruikte bijproducten, zoals het geval is bij co-vergisting, en de samenstelling van de eindproducten van be- of verwerking. Het aannemelijk maken dat bovengenoemde normen zijn nageleefd kan uitsluitend geschieden aan de hand van administratieve gegevens die inzicht verschaffen in deze onderdelen van de meststoffenbalans. Voor zover de gegevens betrekking hebben op het gemiddeld in een kalenderjaar op een bedrijf gehouden aantal

varkens, kippen en kalkoenen, zijn zij ook relevant voor de vaststelling of de omvang van de veestapel al dan niet in overeenstemming is met het varkensrecht en het pluimveerecht van het stelsel van productierechten. De in dat verband van belang zijnde bepalingen zijn opgenomen in titel 2 van hoofdstuk V van de Meststoffenwet.

Om milieurisico's door overbemesting te beperken is het, zoals uiteengezet in de brief van 19 mei 2004 van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (Kamerstukken II 2003/04, 28 385, nr. 26), voor de werking van het stelsel van gebruiksnormen van belang dat de voor de meststoffenbalans relevante hoeveelheden zo nauwkeurig mogelijk worden vastgesteld. Een forfaitaire benadering brengt grote onnauwkeurigheden met zich. De spreiding van het werkelijke gehalte rond het gemiddelde waarop een forfait is gebaseerd, leidt immers tot grote afwijkingen. Deze afwijkingen doen zich het meest gevoelen bij hoeveelheden die een grote mineralenstroom vertegenwoordigen, als gevolg waarvan het risico van overbemesting toeneemt. Het bepalen van de hoeveelheden stikstof en fosfaat in meststoffen op basis van werkelijke gehalten is derhalve noodzakelijk om een toereikende milieusturing te kunnen realiseren. Uitsluitend in de situatie dat het qua sturingskracht verantwoord is, hetgeen bij extensieve bedrijven eerder het geval zal zijn dan bij intensieve bedrijven, of dat het vaststellen van werkelijke hoeveelheden praktisch niet uitvoerbaar is, kunnen hoeveelheden – met het oog op eenvoud en administratieve lastenreductie – forfaitair worden vastgesteld.

De artikelen 59 (34 nieuw) en volgende van de Meststoffenwet bieden onder meer de basis om de betrokken agrariërs en ketenpartijen voor te schrijven de gegevens die inzicht verschaffen in de elementen van de meststoffenbalans te administreren en aan de overheid te verstrekken. Tevens bieden deze artikelen de basis om voorschriften te stellen over de wijze van bepaling van de te administreren en aan de overheid te verantwoorden hoeveelheden.

Het belang van de op genoemde artikelen te baseren voorschriften is tweeledig.

Enerzijds scheppen de bepalingen voor de agrariër en de intermediair helderheid omtrent de gegevens waarmee naleving van de gebruiksnormen en van de verplichting tot verantwoorde afzet van mest in ieder geval aannemelijk kan worden gemaakt en omtrent de wijze waarop de relevante hoeveelheden kunnen worden bepaald. Uiteraard heeft betrokkene de ruimte om alternatieve gegevens en bepalingswijzen aan te dragen, mits deze voldoende zijn onderbouwd en betrouwbaar zijn om als bewijs te kunnen dienen. De mogelijkheid om met alternatieve bewijsstukken te komen vloeit immers voort uit het beginsel van de vrije bewijsleer, volgens welk beginsel de (straf)rechter rekening kan houden met alle bewijzen waaruit ten aanzien van een verdachte aannemelijk wordt dat hij niet schuldig is aan overtreding van een voorschrift. Dit beginsel geldt niet alleen bij de toepassing van het strafrecht, maar ook bij de toepassing van andere punitieve sancties.

Anderzijds is het voor een adequate vaststelling óf en in welke mate de normen zijn overtreden, onontbeerlijk dat de overheid beschikt over voldoende betrouwbare gegevens. Deze gegevens zijn bovendien van belang om te komen tot een reële waardering van de alternatieve bewijsstukken, waarmee de agrariër en de intermediair de naleving van de gebruiksnormen of de afvoer van dierlijke mest meent te kunnen verantwoorden.

De op voornoemde artikelen gebaseerde voorschriften inzake administratieve verantwoording zijn in het onderhavige besluit voor de te onderscheiden doelgroepen, te weten landbouwers, intermediairs en overige ketenpartijen, in respectievelijk de hoofdstukken VI, VII en VIII opgenomen. Hierbij is per doelgroep bezien welke hoeveelheden relevant zijn voor een adequate controle op de voldoening aan de gebruiksnormen en de verplichte afzet van overschotmest. De principiële keuzes over welke landbouwer of welke ondernemer in dat verband welke gegevens moet administreren en aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit moet verstrekken zijn in het besluit zelf vastgelegd. Voorzien is dat de nadere technische uitwerking van deze in het besluit neergelegde hoofdelementen bij ministeriële regeling zal geschieden. Op deze voorschriften wordt in de paragrafen 5.3 tot en met 5.5 van deze nota van toelichting nader ingegaan. Ook de voorschriften omtrent de wijze waarop de van belang zijnde hoeveelheden worden bepaald zijn in het besluit zelf opgenomen en wel in hoofdstuk X. De nadere uitwerking van deze voorschriften, die wegens voortschrijdend inzicht door wetenschappelijk onderzoek en vooral wegens ontwikkelingen in de landbouwpraktijk naar verwachting dikwijls wijziging zal behoeven, zoals de invulling van de forfaits, zal bij ministeriële regeling plaatsvinden. Omdat de wijze van bepaling mede zijn weerslag heeft op de te administreren gegevens, worden deze bepalingen – voorafgaand aan die over de administratieve verantwoording – nader toegelicht in paragraaf 5.2 van deze toelichting.

Om de met deze voorschriften samenhangende administratieve lasten en uitvoeringslasten zo veel mogelijk te beperken, zijn bij de uitwerking van de bepalingen voor zowel de hoeveelheidbepaling als de administratieve verantwoording de uitgangspunten gehanteerd, zoals die zijn uiteengezet in paragraaf 2.5 van de memorie van toelichting bij het wetvoorstel invoering gebruiksnormen.

Zo behoeft ten aanzien van bedrijven met een lager risico op overschrijding van de gebruiksnormen een minder frequente en gedetailleerde te verantwoording plaats te vinden dan bedrijven die op dat punt meer risico geven. Laatstbedoelde categorie betreft met name overschotbedrijven, waarvan dierlijke mest moet worden afgevoerd om te voldoen aan de gebruiksnormen, en bedrijven op zand- en lössgronden, die voor verschillende gewassen te maken krijgen met aangescherpte normen en daarmee met een suboptimale bemesting. Voorts wordt met betrekking tot de administratieve verantwoording zoveel mogelijk gebruik gemaakt van gegevens die ingevolge andere regelgeving wordt bijgehouden of verstrekt, en van gegevens die elders in de keten kunnen worden gegenereerd.

5.2. Bepaling van de voor de meststoffenbalans relevante hoeveelheden

a. Geproduceerde meststoffen

De wijze waarop de in een kalenderjaar op een bedrijf geproduceerde hoeveelheid dierlijke meststoffen wordt bepaald, is neergelegd in artikel 66 van het besluit. Dit artikel is gebaseerd op 59a (35 nieuw) van de Meststoffenwet. De in dit artikel opgenomen bepalingwijzen verschillen al naar gelang de meststoffen worden geproduceerd door melkkoeien, overige graasdieren of staldieren. Reden voor deze verschillende benaderingswijze is, dat het – anders dan bij staldieren – bij melkvee en andere graasdieren, vanwege de weidegang en het relatief grote aandeel van ruwvoer in het rantsoen, praktisch niet mogelijk is om de mestproductie op basis van gegevens met betrekking tot de samenstelling van het door de dieren gebruikte diervoeder te bepalen.

Ingevolge het eerste lid van genoemd artikel wordt de door graasdieren, met uitzondering van melkkoeien, geproduceerde hoeveelheid dierlijke meststoffen bepaald op basis van het gemiddeld in het kalenderjaar gehouden aantal dieren van de bij ministeriële regeling nader te onderscheiden diersoorten en diercategorieën en de forfaitaire productienormen. De forfaitaire productienormen, die staan voor de gemiddelde stikstof- en fosfaatproductie van een dier van de desbetreffende diercategorie, worden ingevolge artikel 70, eerste lid, onderdeel a, vastgesteld bij ministeriële regeling en zullen, zoals is toegelicht in subparagraaf 3.6.2, onder a, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen, zowel voor stikstof als voor fosfaat op 95 procent van het gemiddelde worden vastgesteld. Deze forfaitaire bepaling van de mestproductie past, zoals is weergegeven in de in paragraaf 5.1 van deze nota van toelichting gememoreerde brief van 19 mei 2004, in het streven van het kabinet om waar dat gelet op de sturingskracht verantwoord is, te werken met eenvoudig te hanteren forfaits.

Omdat, zoals in voornoemde brief is weergegeven, de excretieforfaits voor melkkoeien te rigide zijn, daar zij onvoldoende rekening houden met de variatie tussen bedrijven in de excretie van melkvee, is voor de bepaling van de mestproductie van deze diercategorie een nadere verfijning aangebracht. Op basis van het in de brief aangekondigde vervolgonderzoek, dat Wageningen Universiteit en Researchcentrum in opdracht van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft gedaan naar het ureumgehalte in melk als voorspeller van stikstofexcreties van melkkoeien, is gebleken dat er een voldoende betrouwbaar verband bestaat tussen het ureumgehalte in melk en de stikstofexcretie van melkvee (Het melk ureumgehalte als voorspeller van N excreties in melkkoeien, Tamminga, e.a. 2004b). Derhalve is in het tweede lid van artikel 66 van dit besluit voor melkvee als uitgangspunt neergelegd dat de mestproductie van het gemiddeld in het kalenderjaar op een bedrijf gehouden aantal melkkoeien wordt bepaald door middel van forfaitaire productienormen die voor de bepaling van de hoeveelheid stikstof worden gedifferentieerd naar de melkproductie per koe en het ureumgehalte in deze melkproductie. De forfaitaire fosfaatproductie van de melkkoe zal uitsluitend afhankelijk worden gesteld van de melkproductie per koe; het ureumgehalte speelt daarbij geen rol. De op voornoemd onderzoek te baseren productienormen zullen ingevolge artikel 70, eerste lid, onderdeel a, worden vastgesteld bij ministeriële regeling.

Zoals uiteengezet in subparagraaf 3.6.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen, is een forfaitaire wijze van bepaling van de mestproductie van normaliter op stal gehouden dieren, wegens de grote onnauwkeurigheid ervan en het grote aandeel van de betrokken mest in de niet op het eigen bedrijf plaatsbare overschotten, minder aangewezen. Daar komt bij dat er een reëel, nauwkeurig alternatief voor handen is, namelijk de methodiek van de zogenoemde stalbalans. Tegen deze achtergrond is in artikel 66, derde lid, voor de bepaling van de mestproductie van staldieren de stalbalans voorgeschreven. Hierbij komt de totale stikstof- en fosfaatproductie die in dat jaar in de stal heeft plaatsgevonden, overeen met het verschil tussen enerzijds de hoeveelheid stikstof en fosfaat die in de vorm van veevoer en dieren in een bepaald jaar in een stal is aangevoerd, en anderzijds de hoeveelheid stikstof en fosfaat die in dat jaar in de vorm van veevoer, dieren en door de dieren geproduceerde eieren uit de stal is afgevoerd, alsmede de in de vorm van gasvormige verliezen uit stal en opslag vervlogen hoeveelheid stikstof. Volledigheidshalve zij vermeld dat uitsluitend aangevoerde diervoeders die daadwerkelijk bestemd zijn voor de aanwezige staldieren als aanvoerpost in de stalbalans worden betrokken en dat als afvoerpost

van de stalbalans uitsluitend diervoeders opgevoerd kunnen worden die, ongeacht of ze op het bedrijf zelf zijn geproduceerd of bij eerdere gelegenheid op het bedrijf zijn aangevoerd, voordien als aanvoerpost in de stalbalans waren betrokken. Ook de voorraadverschillen in de op het bedrijf aanwezige diervoeders bestemd voor de staldieren, de aanwezige staldieren en door de staldieren geproduceerde eieren worden bij de berekening van de totale stikstof- en fosfaatproductie betrokken, waarbij de eindvoorraad in enig jaar tevens de beginvoorraad in het daaropvolgende jaar is. Bij de inwerkingtreding van dit besluit zal eerst de beginvoorraad als zodanig moeten worden bepaald en kan dus nog niet van de eindvoorraad van het voorgaande jaar worden uitgegaan, nu betrokken voorraden over het algemeen geen deel uitmaken van de heffingsgrondslag van het stelsel van regulerende mineralenheffing en derhalve niet behoeven te worden verantwoord.

De bepaling van de hoeveelheden stikstof en fosfaat in de voornoemde, voor de stalbalans relevante posten wordt, met uitzondering van op bedrijven aangevoerd veevoeder, ingevolge artikel 67, tweede tot en met vijfde lid, in beginsel bepaald op basis van de krachtens artikel 70, eerste lid, aanhef en onderdeel c, bij ministeriële regeling vast te stellen forfaitaire stikstof- en fosfaatgehalten.

Een nauwkeurige bepaling van de werkelijke gehalten door middel van bemonstering en analyse is bij dieren en eieren praktisch niet mogelijk. Bovendien is het gehalte aan stikstof en fosfaat in staldieren en eieren een redelijk constant gegeven. Bij ruwvoer is bemonstering en analyse evenmin aangewezen: het risico is gering en de kosten van een dergelijke bepalingswijze zouden onevenredig zijn. Het aandeel van ruwvoer in het rantsoen van staldieren is voorts beperkt, waardoor het in de totale stalbalans een relatief geringe mineralenpost betreft. De bepaling van de hoeveelheden stikstof en fosfaat in op het bedrijf geproduceerde ruwvoer wordt mede gebaseerd op de bij ministeriële regeling krachtens artikel 70, eerste lid, aanhef en onderdeel b, vast te stellen forfaitaire opbrengst per hectare, en de bepaling van de mineralen in eieren wordt mede gebaseerd op basis van gewicht van deze producten. De hoeveelheden stikstof en fosfaat in de aan- en afgevoerde staldieren worden naar keuze van de betrokken agrariër mede gebaseerd op het aantal dieren of op het gewicht van de dieren.

De hoeveelheid stikstof en fosfaat in op de bedrijven aangevoerde diervoeders, dat veelal bestaat uit mengvoeder en bijproducten, vormt een substantiële mineralenpost van de stalbalans. Deze hoeveelheid wordt ingevolge artikel 67, eerste lid, dan ook bepaald op basis van het gewicht of het volume van de diervoeders en de werkelijke gehalten stikstof en fosfaat, zoals deze uit de door de diervoederleverancier verstrekte gegevens blijken.

De voor de stalbalans relevante forfaitair te bepalen gasvormige verliezen worden onderscheiden naar dieren en gehanteerd stalsysteem krachtens artikel 70, eerste lid, aanhef en onderdeel c, in samenhang met het derde lid van dat artikel, vastgesteld bij ministeriële regeling.

Voor de mestproductie op gemengde bedrijven geldt dat deze, al naar gelang op deze bedrijven melkvee, overige graasdieren of staldieren gehouden worden, wordt bepaald overeenkomstig de voor deze afzonderlijke diersoorten voorgeschreven bepalingsmethode. Bezien is of het mogelijk is om de gehele mestproductie op gemengde bedrijven te bepalen aan de hand van één berekeningsmethode, dus ofwel forfaitair ofwel door middel van een stalbalans. Het werken met excretieforfaits voor alle diersoorten leidt echter – wegens de grote spreiding in de werkelijke mestproductie ten opzichte van de forfaitair – tot te grote onnauwkeurigheden in de bepaling van het aandeel van de door de staldieren geproduceerde meststoffen en verdraagt zich derhalve niet met

het uitgangspunt om voor de meststoffenbalans relevante hoeveelheden zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen. Ook het voorschrijven van een stalbalans voor alle dieren leidt tot onverantwoorde onnauwkeurigheden, die met name veroorzaakt worden door het grote aandeel ruwvoer, met name gras en snijmaïs, in het rantsoen van graasdieren. Omdat de voeropname van ruwvoer door graasdieren in het algemeen niet nauwkeurig is vast te stellen, zou deze benaderd moeten worden aan de hand van forfaitaire opbrengsten van gras- en snijmaïsland. De spreiding in de opbrengsten van deze gewassen, vooral die van gras, ten opzichte van de forfaitair vastgestelde gewasopbrengst is enorm, als gevolg waarvan de benadering van de voeropname – en daarmee de bepaling van een substantiële mineralenpost van de stalbalans – verre van nauwkeurig zou zijn.

Gelet op de milieureisico's die met deze onnauwkeurige bepalingswijze samenhangt, wordt voor dieren op een gemengd bedrijf geen uitzondering gemaakt op de ten algemene voor deze diersoorten geldende wijze van bepaling van de mestproductie.

b. Aan- en afgevoerde meststoffen

Voor de werking van het gebruiksnormenstelsel is een adequate bepaling van alle aan- en afgevoerde hoeveelheden meststoffen onontbeerlijk. Zoals aangekondigd in subparagraaf 3.6.2, onder b, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen, wordt de hoeveelheid op een bedrijf of intermediaire onderneming aangevoerde en de hoeveelheid van een bedrijf of intermediaire onderneming afgevoerde meststoffen ingevolge artikel 68, eerste lid, bepaald op basis van het gewicht of het volume en het werkelijke stikstof- en fosfaatgehalte in de meststoffen. Deze wijze van bepaling betreft niet alleen dierlijke meststoffen, maar alle meststoffen en derhalve ook de zogenoemde bodemverbeterende middelen – organisch of anorganisch van aard – die stikstof of fosfaat bevatten, ongeacht de benaming waaronder de desbetreffende meststof ingevolge de krachtens de Meststoffenwet 1947, of de op de artikelen 3 (4 nieuw) tot en met 5 (6 nieuw) van de Meststoffenwet gebaseerde regels in de handel wordt gebracht.

Voor dierlijke meststoffen betekent dit dat deze meststoffen per vracht worden gewogen, bemonsterd en geanalyseerd. Ten aanzien van de wijze waarop de bemonstering en analyse van dierlijke meststoffen geschiedt, de in dat verband te gebruiken apparatuur en wie daartoe bevoegd is, zullen krachtens artikel 70, vierde lid, bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld, waarop in onderdeel e van deze paragraaf nader wordt ingegaan.

Op het uitgangspunt van weging, bemonstering en analyse van dierlijke meststoffen zal – zoals door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is toegezegd tijdens het op 9 juni 2004 met de Vaste kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gehouden algemeen overleg over het mestbeleid – een uitzondering worden gemaakt voor bedrijven met een relatief klein mestoverschot, dat bij bedrijven in de nabije omgeving kan worden afgezet (zie: Kamerstukken II 2003/04, 28 385, nr. 38). Artikel 70, tweede lid, onderdeel b, biedt de basis om bij deze zogenoemde boer-boertransporten de hoeveelheid aan- en afgevoerde dierlijke meststoffen te bepalen op basis van volume en soortelijk gewicht en op basis van bij die regeling vastgestelde forfaitaire omrekennormen, uitgedrukt in kilogrammen stikstof en fosfaat per 1000 kilogram. Voorts zullen op basis van genoemd artikelonderdeel de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder van de boer-boer voorziening gebruik gemaakt kan worden, nader ingevuld worden. Ook voor de afvoer van dierlijke mest naar een tijdelijk uit gebruik gegeven

perceel zal een forfaitaire bepalingswijze mogelijk zijn, op overeenkomstige wijze als in het verleden was geregeld in artikel 2d van de Regeling hoeveelheidsbepaling dierlijke en overige organische meststoffen.

Voor zuiveringsplib, compost of mengsels daarvan zullen voorsnog vergelijkbare regels worden vastgesteld als thans gelden ingevolge artikel 10 van de Regeling hoeveelheidsbepaling dierlijke en overige organische meststoffen. Voor de bepaling van hoeveelheden stikstof en fosfaat in overige stikstof- of fosfaathoudende organische meststoffen en anorganische meststoffen wordt eveneens uitsluitend gewerkt met werkelijke waarden. Het gaat dan om de waarden zoals deze blijken uit bemonstering en analyse van deze meststoffen of uit de door de handelaar op de verpakking of leveringsbon vermelde gegevens.

c. Opgeslagen meststoffen

De hoeveelheid opgeslagen meststoffen is een relevant element van de meststoffenbalans zoals deze voortvloeit uit artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet. Ook voor het bepalen van de voor de toepassing van artikel 5f (12 nieuw), in samenhang met artikel 5b (8 nieuw), van de Meststoffenwet relevante hoeveelheid mest die in enig kalenderjaar op een bedrijf per saldo uit opslag is gekomen, is het noodzakelijk te weten hoe groot de hoeveelheid opgeslagen meststoffen aan het begin en aan het eind van dat jaar is. De wijze waarop bedoeld saldo bepaald wordt is opgenomen in artikel 68, tweede lid, van dit besluit. Ingevolge dit lid wordt het saldo bepaald, door de aan het eind van het voorgaande kalenderjaar op het bedrijf opgeslagen hoeveelheid dierlijke meststoffen te verminderen met de aan het eind van desbetreffend kalenderjaar op het bedrijf opgeslagen hoeveelheid dierlijke meststoffen.

Ingevolge artikel 68, derde lid, wordt de hoeveelheid opgeslagen meststoffen in beginsel bepaald op basis van het gewicht en de werkelijke gehalten stikstof en fosfaat in de voorraden meststoffen.

De bepaling van de voorraden kunstmest geschiedt op basis van de fysiek op het bedrijf aanwezige zakken of andere verpakkingsvormen voor kunstmest en de door de handelaar op de verpakking of leveringsbon vermelde gegevens over de samenstelling ervan.

Voorraden van aangevoerde dierlijke meststoffen en overige organische meststoffen zijn eveneens nauwkeurig te bepalen aan de hand van de resultaten van de weging, bemonstering en analyse die plaatsvindt ter zake van de aan- en afvoer van deze meststoffen. Zo zal de op intermediaire ondernemingen aanwezige voorraad van deze meststoffen rechtstreeks blijken uit de op basis van artikel 39, tweede lid, onderdeel b, bijgehouden administratie.

Deze bepalingswijze is echter niet zonder meer werkbaar voor de hoeveelheid dierlijke meststoffen die is opgeslagen op een mestproducerend bedrijf. Het gewicht en de werkelijke gehalten van de op het bedrijf geproduceerde meststoffen die de opslag ingaan zijn immers niet bekend, en het is bij de meeste stalsystemen praktisch niet uitvoerbaar de meststoffen voordat ze worden opgeslagen te wegen, te bemonsteren en te analyseren. Derhalve is voor de bepaling van de voorraden op mestproducerende bedrijven een meer pragmatische benadering gevolgd, door in het derde lid van artikel 68 van het besluit voor te schrijven dat het gewicht en de stikstof- en fosfaatgehalten van de opgeslagen meststoffen zo nauwkeurig mogelijk worden bepaald. Op basis van de capaciteit van de opslag, de mate van vulling van de opslag en de samenstelling van de meststoffen, zoals deze is af te leiden uit de resultaten van de bemonstering en analyse die ter zake van aan- en afvoer van de meststoffen plaatsvindt, zal veelal tot een voldoende nauwkeurige benadering van de voorraad kunnen worden gekomen. Voor bedrijven die wel mest produceren maar deze niet afvoeren zal het gebruik van

gemiddelde gehalten van vergelijkbare bedrijven, of de forfaits zoals die zullen gaan gelden in het kader van het boer-boer regime een aanknopingspunt bieden. Het is daarbij aan de agrariër om op basis van goed onderbouwde gegevens aannemelijk te maken dat en in hoeverre deze benaderingswijze voor de bepaling van het voorraadsaldo op zijn bedrijf daadwerkelijk nauwkeurig is, bij gebreke waarvan als uiterste mogelijkheid het overpompen, gevolgd door wegen, bemonsteren en analyseren van de opgeslagen meststoffen resteert.

d. Aantal dieren

Voor alle diercategorieën is het nodig om het in een kalenderjaar op een bedrijf gemiddeld aanwezige aantal dieren te weten. Voor graasdieren is dit gemiddelde aantal een relevante factor voor de berekening van de mestproductie en voor staldieren is het gemiddelde aantal dieren nodig voor het bepalen van de gasvormige verliezen. Bovendien is het gemiddelde aantal de basis voor het toezicht op de naleving in het kader van het productierechtenstelsel. Artikel 69 van het besluit, dat is gebaseerd op artikel 59 (34 nieuw) van de Meststoffenwet, voorziet in een wijze voor de bepaling van het gemiddelde aantal op een bedrijf aanwezige dieren.

De meest nauwkeurige berekening van de gemiddelde aantallen dieren van de onderscheiden diersoorten en diercategorieën is die waarbij het jaargemiddelde wordt bepaald door de dagelijks gehouden aantallen dieren bij elkaar op te tellen en de uitkomst te delen door 365, of in een schrikkeljaar door 366.

Deze berekening wordt ingevolge artikel 69, eerste lid, voorgeschreven voor varkens, kippen en kalkoenen. Het staat betrokken bedrijven vrij om voor de bepaling van de dagelijks aanwezige aantallen dieren gebruik te blijven maken van de onder de werking van het stelsel van de regulerende mineralenheffingen gehanteerde zogenoemde veesaldokaart, waarop mutaties van de veebezetting, onderscheiden naar diercategorie, ten opzichte van een basistelling bijgehouden worden. Deze wijze van administreren van aanwezige dieren sluit bovendien aan bij de in het kader van de stalbalans bij te houden aantallen aan- en afgevoerde staldieren.

Voor runderen kan de gemiddelde veebezetting worden bepaald op basis van het bedrijfsregister waarin krachtens het Besluit identificatie en registratie dieren, gebaseerd op de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren, mutaties in de rundveestapel moeten worden bijgehouden. Voor de als staldieren aangemerkte vleeskalveren kan dit register mede als onderdeel van de stalbalans dienst doen. Omdat het als gevolg van genoemde identificatie en registratie verplichting voor rundveebedrijven geen probleem hoeft te zijn om ook met een rekensystematiek op dagbasis te gaan werken, is deze nauwkeurige wijze van berekening ingevolge het eerste lid van artikel 69 ook voor deze diersoort voorgeschreven.

Voor de overige dieren lijkt deze nauwkeurige rekenmethode tot onnodige administratieve lasten te leiden. Voor deze dieren is derhalve in het tweede lid van artikel 69 opgenomen dat voor de bepaling van de gemiddelde veebezetting volstaan kan worden met twaalf teldata per jaar, te weten de eerste dag van iedere maand.

e. Vaststellingen ten behoeve van de bepaling van hoeveelheden

Artikel 70 biedt de basis om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over de vaststellingen van de voor de bepaling van de voor de meststoffenbalans relevante hoeveelheden. Deze betreffen met name het gewicht of volume en de werkelijke stikstof- en fosfaatgehalten van de dierlijke meststoffen en van de aan- en afvoerposten van de stalbalans, alsmede het ureumgehalte van de geproduceerde koemelk. In de krachtens dit artikel vast te stellen regels kunnen bovendien voorschriften

gesteld worden inzake de bevoegdheid tot het doen van de vaststelling en de ten behoeve van de vaststelling te gebruiken apparatuur.

Uitgangspunt is, zoals in paragraaf 5.2, onder b, is aangegeven, dat de hoeveelheden aan- en afgevoerde dierlijke meststoffen per vracht worden bepaald door weging en bemonstering en analyse. Zoals is aangegeven in de brief d.d. 13 mei 2005 van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit naar aanleiding van het advies van de Commissie Welschen over alternatieve verantwoordingssystemen in de mestdistributie (Kamerstukken II 2004/05, 28 385, nr. 50), zal in de toekomst wellicht ook een bepalingswijze op basis van bedrijfsspecifieke forfaits, gekalibreerd door controlemonsters mogelijk worden gemaakt. Vooralsnog zal op bemonstering en analyse per vracht evenwel niet worden toegegeven: de methode van bedrijfsspecifieke forfaits zal zich eerst in de praktijk moeten bewijzen, vooraleer op dit punt een algemene voorziening wordt getroffen.

Ten aanzien van de wijze waarop de bemonstering en analyse van dierlijke meststoffen geschiedt, de in dat verband te gebruiken apparatuur en wie daartoe bevoegd is, zal in beginsel zo veel mogelijk aangesloten worden bij de voorschriften die in het kader van het verfijnde spoor van het stelsel van regulerende mineralenheffingen golden. Daarnaast zal met het oog op een versterking van de sturing op een verantwoorde afzet in de hele keten een aantal aanscherpingen doorgevoerd worden. Op deze aanscherpingen en de achtergrond daarvan wordt nader ingegaan in paragraaf 6.1 en 6.2 van deze nota van toelichting.

Intermediairs zullen, ingevolge de krachtens artikel 70 bij ministeriële regeling te stellen regels, een cruciale rol blijven vervullen bij het verrichten van de noodzakelijke vaststellingen. De intermediair die de dierlijke mest vervoert, verzorgt immers niet alleen het wegen van de vracht mest, maar verricht ook de bemonstering van de dierlijke en overige organische meststoffen. Het monster zendt hij vervolgens naar geaccrediteerde laboratoria die de monsters analyseren op de hoeveelheid stikstof en fosfaat. Daarnaast draagt deze vervoerder er zorg voor dat de gegevens die betrekking hebben op een vracht dierlijke meststoffen worden verantwoord naar de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, hetgeen in de praktijk de Dienst Regelingen zal zijn.

In het kader van het stelsel van regulerende mineralenheffing moest de intermediair voor het verrichten van bovengenoemde vaststellingen erkend zijn als «monsternemer». Dit erkenningeregime wordt evenwel wegens onvoldoende meerwaarde in het nieuwe systeem verlaten. De enige substantiële erkenningvoorwaarde, namelijk dat de monsternemer blijkens een getuigschrift moest beschikken over praktische bemonsteringsvaardigheden, heeft aan belang ingeboet, met name waar de bemonstering van drijfmest met automatische apparatuur en derhalve zonder tussenkomst van menselijk handelen plaatsvindt.

De voorheen met het oog op de erkenning verplichte registratie van de ten behoeve van de vaststellingen te gebruiken bemonsterings- en verpakingsapparatuur, die bestendig op de voertuigen bevestigd moest zijn, zal thans door middel van generieke voorschriften bij ministeriële regeling ingevuld worden. De ter zake van de bemonstering te stellen generieke voorschriften zullen voorts, zoals is aangegeven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen, waar mogelijk minder gedetailleerd zijn dan in de huidige Regeling hoeveelhedsbepaling dierlijke en overige organische meststoffen het geval is, door vooral aan te sluiten bij prestatiekenmerken.

Het in het kader van het stelsel van regulerende mineralenheffing geldende erkenningenregime voor diervoederleveranciers zal onder het gebruiksnormenstelsel evenmin gehandhaafd blijven. Ingevolge dit regime werd de bevoegdheid tot vaststelling van de – voor de stalbalans relevante – gegevens over de hoeveelheid en samenstelling van aangevoerde diervoeders voorbehouden aan diervoederleveranciers die erkend zijn door het Productschap Diervoeder. De voornaamste reden hiervoor is dat het diervoederregime onder het heffingenstelsel, wat betreft de juridische vormgeving, wezenlijk afwijkt van dat onder het gebruiksnormenstelsel. Immers, waar deelname aan het verfijnde spoor destijds op basis van vrijwilligheid plaatsvond, geldt voor bedrijven met staldieren thans ten algemene een verplichting om een stalbalans bij te houden. Indien deze generieke verplichting – op soortgelijke wijze als voorheen – gekoppeld zou worden aan de verplichting om uitsluitend diervoeder te betrekken van een erkende diervoederleverancier die tevens verantwoordelijk is voor de vaststelling van de fosfaat- en stikstofgehalten in de diervoeders, is het gevaar aanwezig dat het Europese vrij verkeer van goederen en diensten belemmerd wordt. Met name zou sprake kunnen zijn van een maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbepijking, omdat de verplichting een drempel voor ondernemingen uit andere lidstaten opwerpt.

De vaststelling van gehalten mineralen in diervoeders zal ingevolge de krachtens artikel 70, vierde lid, te stellen generieke voorschriften plaatsvinden door de diervoederleverancier, overeenkomstig de ter zake van bemonstering en analyse vast te stellen protocollen. De op deze analyse-resultaten gebaseerde samenstelling van de diervoeders zal door de leverancier op het etiket of begeleidende document vermeld moeten worden. De overige met betrekking tot de administratieve verantwoording door diervoederleveranciers geldende voorschriften, die gebaseerd zijn op de artikelen 43 tot en 46 van dit besluit worden, nader toegelicht in paragraaf 5.5 van deze nota van toelichting.

5.3. Administratieve verplichtingen agrariërs

Met het oog op het toezicht op de naleving van de Meststoffenwet is het van belang dat de overheid over een actuele en adequate registratie van alle landbouwbedrijven beschikt. In verband hiermee is in artikel 31 voor alle landbouwers de verplichting opgenomen om het bedrijf, of in voorkomend geval de bedrijven, waarop zij hun agrarische activiteiten uitoefenen, ter registratie aan te melden bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Bij deze melding moeten ingevolge het tweede lid gegevens worden verstrekt over de identiteit van de agrariër, de locaties van het bedrijf en de onderdelen daarvan en de agrarische activiteiten die op dit bedrijf worden uitgeoefend.

De landbouwbedrijven die al bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geregistreerd zijn in het kader van de Meststoffenwet, de Wet herstructurering varkenshouderij of de Wet verplaatsing mestproductie, behoeven zich – voor zover zich in de tussenliggende periode geen wijzigingen hebben voorgedaan – ingevolge het derde lid, niet opnieuw te laten registreren.

Zoals in paragraaf 5.1 is uiteengezet, zullen agrariërs de gegevens die inzicht verschaffen in de voor hen relevante onderdelen van de meststoffenbalans nauwkeurig moeten bijhouden. Hoewel de wijze waarop de administratie ingericht kan worden in beginsel vormvrij is, zullen de voor het toezicht op de naleving benodigde gegevens op een eenvoudige manier uit de administratie moeten blijken. De verplichting hiertoe is opgenomen in artikel 32 van het besluit.

De aard van de gegevens die in dit verband geadministreerd moeten worden, zullen verschillen al naar gelang het soort bedrijf dat wordt uitgeoefend. Bij akker- en tuinbouwbedrijven zal de nadruk liggen op gegevens die inzicht verschaffen in de oppervlakte landbouwgrond die bij het bedrijf in gebruik is en de daaraan ten grondslag liggende titels, gegevens over de voor de toepassing van de gebruiksnormen relevante gewassen en gegevens over de hoeveelheden en soorten aangevoerde meststoffen en de voorraadsaldi van meststoffen. Naast voornoemde gegevens zullen voor bedrijven met graasdieren uiteraard ook de aantallen dieren geadministreerd moeten worden, terwijl op melkveebedrijven ingevolge artikel 33, eerste lid, van het besluit, eveneens de voor de bepaling van de mestproductie van het melkvee relevante gegevens inzake de melkproductie en het ureumgehalte van de melk bijgehouden moeten worden. De op bedrijven met staldieren ingevolge het tweede lid van artikel 33 te administreren gegevens betreffen met name de in het kader van de stalbalans relevante aan- en afvoerposten.

Voorts zullen bedrijven die in het kader van de vrije bewijsleer door middel van alternatieve gegevens en bepalingwijze aannemelijk willen maken dat zij de gebruiksnormen en de verplichting tot verantwoorde mestafzet hebben nageleefd, deze gegevens en de daarop betrekking hebbende bewijzen moeten administreren.

In het licht van de ter zake van de administratieve verantwoording gehanteerde uitgangspunten, zoals deze zijn aangegeven aan het slot van paragraaf 5.1, is ingevolge artikel 35, eerste lid, onderdeel a, de verplichting tot stelselmatige gegevensverstrekking beperkt tot die categorieën bedrijven met een verhoogd risico op overtreding van de gebruiksnormen. Dit betreft de overschotbedrijven, die dierlijke mest moeten afvoeren om te voldoen aan de reguliere gebruiksnormen.

Ingevolge onderdeel b van het eerste lid van artikel 35, kunnen bij ministeriële regeling ook andere categorieën landbouwers worden aangewezen om jaarlijks bepaalde gegevens bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit te verantwoorden. Vanwege het belang om bedrijven die gebruik maken van de derogatie van de gebruiksnorm voor dierlijke mest op de voldoening aan de derogatievoorwaarden te volgen, ligt het in de rede ook deze categorie landbouwers tot stelselmatige gegevensverstrekking te verplichten, terwijl voorts – voor de langere termijn – gedacht kan worden aan akkerbouwers die met suboptimale bemesting krijgen te maken. Het gaat dan met name om gegevens die in het kader van het toezicht op de naleving relevant zijn, maar die niet ingevolge andere regelgeving aan de overheid worden verstrekt en die evenmin elders in de keten kunnen worden gegenereerd. Hierbij kan gedacht worden aan het verstrekken van gegevens over de melkproductie en het ureumgehalte van die melk door bedrijven die melk afleveren aan buitenlandse afnemers of de melk zelf op het bedrijf verwerken of aan het verstrekken van gegevens over de hoeveelheden stikstof en fosfaat in op bedrijven aangevoerde diervoeders door bedrijven die diervoeders afnemen van buitenlandse leveranciers.

Tot slot kunnen bedrijven ingevolge het tweede lid van artikel 35 worden verplicht incidenteel gegevens te verstrekken. Zoals in subparagraaf 3.6.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is weergegeven, is een dergelijke verplichting denkbaar indien er behoefte bestaat aan inzicht in nadere gegevens over kunstmestgebruik en voorraden van bedrijven met het oog op een steekproefsgewijze controle of voorafgaand aan een fysieke bedrijfscontrole. Ook bedrijven waaraan wegens overtreding van de gebruiksnormen een bestuurlijke boete of strafrechtelijke sanctie is opgelegd, kunnen in dit verband verplicht worden actief opgave te doen.

5.4. Administratieve verplichtingen intermediairs

Zoals in paragraaf 4 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen uitvoerig is belicht, speelt de intermediaire sector een cruciale rol bij de distributie van dierlijke meststoffen van overschotbedrijven naar bedrijven die voor de aanwending van deze meststoffen nog ruimte binnen de gebruiksnormen hebben. Deze cruciale rol komt mede tot uitdrukking in de diverse hoedanigheden waarin de intermediairs binnen het stelsel van gebruiksnormen optreden. Allereerst is de intermediair adressaat van het in artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet opgenomen gebod om op elk moment gedurende het jaar te kunnen verantwoorden dat de aangevoerde meststoffen die niet zijn gebruikt of in opslag zijn genomen, aantoonbaar aan een met name te noemen derde zijn afgevoerd. Voorts is hij, in de hoedanigheid van leverancier, vervoerder of afnemer van meststoffen, ketenpartij van de landbouwers. En tenslotte is, zoals is aangegeven in paragraaf 5.2, onder e, van deze nota van toelichting, beoogd dat de intermediairs als vervoerder van meststoffen de noodzakelijke vaststellingen voor de bepaling van de hoeveelheid aan- en afgevoerde meststoffen blijven verrichten.

Deze verschillende hoedanigheden zijn – gelet op de ter zake van de administratieve verantwoording gehanteerde uitgangspunten, zoals deze zijn aangegeven aan het slot van paragraaf 5.1 – mede van invloed op de administratieve verplichtingen die ingevolge de artikelen 38 tot en met 42 voor deze doelgroep gelden. Uiteraard geldt voor de intermediairs – evenals voor de landbouwers – ten algemene dat het voor de overheid van belang is te beschikken over een actuele en adequate registratie van alle intermediaire ondernemingen. Dientengevolge is iedere intermediair op grond van artikel 38 gehouden elk van zijn afzonderlijke ondernemingen ter registratie aan te melden bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, onder opgave van gegevens over zijn identiteit, de locaties van de onderneming en de onderdelen daarvan. Daarnaast zullen intermediairs, in verband met de beoogde functie die zij met betrekking tot het vervoer, de weging en de bemonstering van meststoffen vervullen, bij deze melding tevens gegevens moeten verstrekken over de ingevolge de bij of krachtens dit besluit voorgescreven apparatuur.

Gegevens die al bij Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van de Meststoffenwet geregistreerd zijn, behoeven – voor zover zich in de tussenliggende periode geen wijzigingen hebben voorgedaan – niet opnieuw verstrekt te worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bemonsterings- en verpakingsapparatuur die op grond van de Regeling erkenning monsternemers Meststoffenwet geregistreerd is.

In het licht van de in het gebruiksnormenstelsel te hanteren risicobenadering, waarop nader wordt ingegaan in paragraaf 8.2 van deze nota van toelichting, zullen intermediairs – gelet op de grote hoeveelheden meststoffen die in hun ondernemingen omgaan – zich intensief en nauwkeurig moeten verantwoorden, hetgeen tot uitdrukking komt in zowel de in artikel 39 opgenomen administratieplicht als de in artikel 40 opgenomen verplichting om structureel gegevens uit deze administratie te verstrekken aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De te administreren en te verstrekken gegevens betreffen met name die gegevens die inzicht verschaffen in de voor de intermediairs relevante – in artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet opgenomen – onderdelen van de meststoffenbalans. De belangrijkste post wordt gevormd door de hoeveelheden aan- en afgevoerde meststoffen, die ingevolge het tweede lid van artikel 5h (14 nieuw) voor de verantwoordingsplicht van de

intermediair zelf uitsluitend uitgedrukt behoeven te worden in hoeveelheden fosfaat. De overige gegevens die in dit verband geadministreerd moeten worden zullen verschillen al naar gelang de activiteiten die in het kader van de onderneming worden uitgeoefend. Bij vervoerders en opslaghouders ligt blijkens artikel 39, eerste lid, onderdelen a tot met d, de nadruk op gegevens die per afzonderlijke opslagruimte inzicht verschaffen in de hoeveelheden en soorten aan- en afgevoerde en opgeslagen meststoffen, terwijl intermediairs die zich toeleggen op de be- of verwerking van meststoffen ingevolge artikel 39, eerste lid, onderdeel e, van het besluit, eveneens gegevens moeten bijhouden inzake de aard van het be- of verwerkingsprocédé en de aard en de samenstelling van de hierbij gebruikte producten en de eindproducten van de be- of verwerking.

Daarnaast zijn de administratieplicht en verplichting tot verstrekking van gegevens door de intermediair mede ingegeven vanuit de in het gebruiksnormenstelsel met betrekking tot de administratieve verantwoording gehanteerde ketenbenadering. De ingevolge deze benadering bij te houden en te verstrekken gegevens betreffen die gegevens die noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de verplichtingen die voor de landbouwers uit het gebruiksnormenstelsel voortvloeien. Dit zijn gegevens die mede inzicht verschaffen in de voor de landbouwers relevante onderdelen van de meststoffenbalans, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 5f (12 nieuw) en 5h (14 nieuw) en met name de hoeveelheden op bedrijven aan- en afgevoerde meststoffen. Omdat de verantwoordingsplicht van de landbouwbedrijven niet alleen hoeveelheden fosfaat maar ook de hoeveelheden stikstof betreft, zullen de door de intermediair te administreren hoeveelheden meststoffen tevens in hoeveelheden stikstof uitgedrukt moeten worden. In dit verband wordt benadrukt dat intermediairs voor de toepassing van artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet niet worden aangesproken op de verantwoorde afzet van stikstof in dierlijke meststoffen. De gegevens omtrent stikstof in dierlijke meststoffen zijn echter wel van belang om goed zicht op de totale keten te houden.

In de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 38 tot en met 40 worden de in dit verband te administreren en te verstrekken gegevens nader toegelicht. De exacte invulling van de te verstrekken gegevens en de wijze waarop de verstrekking zal plaatsvinden zal op grond van artikel 41, onderdeel d, bij ministeriële regeling vastgesteld worden.

Voorts geldt ook ten aanzien van de intermediair dat de wijze waarop de administratie ingericht kan worden in beginsel vormvrij is, met dien verstande dat de voor het toezicht op de naleving benodigde gegevens op een eenvoudige manier uit de administratie moeten blijken. Tenslotte kunnen intermediairs ingevolge het tweede lid van artikel 40 verplicht worden incidenteel gegevens te verstrekken.

5.5. Administratieve verplichtingen overige ketenpartijen

Vanuit de in het gebruiksnormenstelsel gehanteerde ketenbenadering zal, zoals in paragraaf 5.1 is aangegeven, met betrekking tot de administratieve verantwoording zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van gegevens die elders in de keten kunnen worden gegenereerd. Met het oog hierop zijn in de artikelen 43 tot en met 47 van het onderhavige besluit de administratieve verplichtingen voor de relevante ketenpartijen opgenomen. Bedoelde verplichtingen zijn gebaseerd op artikel 59c (37 nieuw), aanhef en onderdeel b, van de Meststoffenwet en zien op ondernemingen die diervoeders, dieren of andere meststoffen dan dierlijke meststoffen, zuiveringslib, compost of mengsels van

zuiveringsslib en compost afleveren aan landbouwers, dan wel die dieren, eieren of koemelk van landbouwers afnemen.

De voor deze ketenpartijen ingevolge artikel 44 geldende verplichting om in de administratie gegevens bij te houden, ziet ten algemene op die gegevens die inzicht verschaffen in de voor de landbouwers relevante elementen van de meststoffenbalans. Dit betreft met name gegevens over de hoeveelheid aan- en afgevoerde andere meststoffen dan dierlijke mest, zuiveringsslib, compost of mengsels van zuiveringsslib en compost, alsmede de voor de bepaling van de door melkkoeien geproduceerde hoeveelheden mest relevante gegevens inzake de melkproductie en het ureumgehalte in de melk en de voor de bepaling van de door staldieren geproduceerde hoeveelheid mest relevante posten van de stalbalans, te weten de hoeveelheden aan bedrijven afgeleverde dieren en diervoeders en de hoeveelheden van de bedrijven afgenomen dieren en eieren. Voor de meeste gegevens kan worden aangesloten bij gegevens die ook reeds in het kader van de bedrijfsvoering worden geadministreerd ten behoeve van de fiscus. Bij de gegevens inzake de diervoeders gaat het om dezelfde gegevens die in het stelsel van regulerende mineralenheffingen ingevolge de Regeling diervoeders Meststoffenwet werden bijgehouden, terwijl de gegevens over afgenomen hoeveelheden melk al worden bijgehouden ten behoeve van de superheffingsregelgeving. De gegevens over de aantallen aan- en afgeleverde varkens worden bovendien ingevolge de krachtens het Besluit identificatie en registratie gestelde regels op het bedrijf geadministreerd.

Betrokken ondernemingen kan in het kader van het toezicht op de naleving ingevolge artikel 45, derde lid, gevraagd worden deze gegevens te verstrekken aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit teneinde deze te kunnen spiegelen aan de door de landbouwer verstrekte gegevens.

Daarnaast geldt ingevolge artikel 43, eerste lid, voor diervoederleveranciers en afnemers van koemelk de verplichting om zich ter registratie aan te melden bij de minister alsmede ingevolge artikel 45, eerste en tweede lid, de verplichting om de minister gegevens uit hun administratie te verstrekken. De achtergrond van deze verplichting is dat de gegevens van de diervoederleveranciers en de afnemers van koemelk van groot belang zijn om inzicht te krijgen in de hoeveelheid dierlijke meststoffen die op een bedrijf geproduceerd wordt.

Voorts geldt ingevolge artikel 45, tweede lid, voor buitenlandse diervoederleveranciers de verplichting om bij de aflevering van de diervoeders aan een landbouwer een begeleidend document te verstrekken waarop de overeenkomstig de krachtens artikel 70, vierde lid, vastgestelde samenstelling van de afgeleverde diervoeders is vermeld. Met het oog op het toezicht op de naleving van deze verplichting, zal dit document ingevolge het derde lid van artikel 45 gedurende het transport van de diervoeders op het voertuig aanwezig moeten zijn. Een uitzondering op deze verplichting geldt ingevolge artikel 45, vierde lid, ingeval een buitenlandse onderneming, evenals de Nederlandse veevoederleveranciers dit zullen moeten doen, ten aanzien van elke Nederlandse afnemer een jaaropgave indient. In deze jaaropgave moet per bedrijf de hoeveelheid stikstof en fosfaat in het aan het desbetreffende bedrijf geleverde diervoeder worden verantwoord. De buitenlandse leverancier zal vooraf bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit moeten aangegeven dat hij van deze mogelijkheid gebruik wil maken.

Bovengenoemde verplichtingen om zich ter registratie aan te melden en om structureel gegevens uit de administratie te verstrekken wordt in het onderhavige besluit nog niet voor leveranciers van overige meststoffen, met name kunstmest, gekozen. Zoals in de eerder aangehaalde brief van 19 mei 2004 aan de Tweede Kamer is aangegeven, wordt ten aanzien van deze leveranciers vooralsnog volstaan met een administratieplicht. Achtergrond hiervan is dat vooralsnog geen structurele onregelmatigheden ten aanzien van de verantwoording van aangevoerde kunstmest door landbouwers verwacht worden, gelet op de kosten die met deze aanvoer samenhangen. Alleen in die situatie dat bedrijven te maken krijgen met suboptimale bemesting, hetgeen vanaf 2007 het geval kan zijn, zou de behoefte om zwaardere eisen aan de keten te stellen zich meer kunnen doen gevoelen. In overleg met de sector zal worden bezien wat de mogelijkheden zijn om te komen tot uitwisseling van gegevens. Vooralsnog volstaat hier dat de door de landbouwer geadmistreerde hoeveelheden kunstmest in het kader van de zogenoemde kruiscontroles kunnen worden vergeleken met de door de leverancier geadmistreerde gegevens, die hij ingevolge artikel 44, vijfde lid, desgevraagd moet verstrekken.

6. Vervoer van organische meststoffen

6.1. Vervoer van dierlijke meststoffen; algemeen

Zoals in paragraaf 4 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is weergegeven, is de distributie van dierlijke meststoffen een essentiële, maar ook kwetsbare schakel in het gebruiksnormenstelsel. Vanwege de hoge mestafzetkosten, die door de voorziene normaanscherping naar verwachting nog zullen toenemen, is het aantrekkelijk kosten te besparen door het transport van mest in de administratie te fingeren, mest feitelijk op kortere afstand af te zetten dan administratief wordt verantwoord of door onjuiste hoeveelheden te verantwoorden. De borging dat dierlijke mest daadwerkelijk en aantoonbaar getransporteerd wordt naar het opgegeven bedrijf, is dan ook essentieel voor de sturingskracht van het systeem. Hiertoe is het noodzakelijk dat de meststroom in de gehele keten van producent tot eindgebruiker transparant is en dat ter zake van de afvoer van dierlijke mest adequaat administratief verantwoording wordt afgelegd.

Tegen deze achtergrond geldt ingevolge artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet dat elke producent van dierlijke meststoffen en elke intermediair op elk moment gedurende het jaar moet kunnen verantwoorden wat er met de overschotmest is gebeurd. Geproduceerde of aangevoerde meststoffen die niet zijn gebruikt of in opslag zijn genomen, moeten aantoonbaar aan een met name te noemen derde zijn afgevoerd. Op grond van deze verantwoordingsplicht is het mogelijk om gedurende het jaar te controleren en in voorkomend geval handelend op te treden.

Behalve deze maatregel, heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen en in zijn brief aan de Tweede Kamer van 12 november 2004 – naar aanleiding van vragen van het lid Waalkens (PvdA) – een aantal andere maatregelen aangekondigd, die moeten bijdragen aan een versterking van de sturing op een verantwoorde mestafzet in de keten van producent tot eindgebruiker (Kamerstukken II 2004/05, 29 613, nr. 4). Deze maatregelen zijn grotendeels in lijn met de aanbevelingen uit het door het bureau Van Reenen-Russel Consultancy opgestelde rapport «Ex ante analyse van het stelsel van gebruiksnormen

voor mest en mineralen in de landbouw», dat als bijlage bij de eerdergenoemde brief van 19 mei 2004 naar de Tweede Kamer is gezonden.

Bedoelde maatregelen zijn, op basis van de artikelen 6 (15 nieuw) en 59 (34 nieuw) van de Meststoffenwet, in de paragrafen 1 en 2 van hoofdstuk IX van het onderhavige besluit uitgewerkt en zien met name op de verplichting om mesttransportmiddelen uit te rusten met zogenoemde satellietvolgapparatuur (Global Position System, ofwel «GPS») en apparatuur voor automatische gegevensregistratie (hierna: AGR-apparatuur), op de mogelijkheid om vervoerders te verplichten transporten – al dan niet bij wijze van sanctie – vooraf te melden, alsmede op een versterking van het systeem van vervoersbewijzen dierlijke meststoffen. Deze elementen, die erop gericht zijn de grip op het vervoer van dierlijke meststoffen te versterken, worden nader toegelicht in de paragrafen 6.2 en 6.3 van deze nota van toelichting.

Voorts worden in hoofdstuk IX van het onderhavige besluit voorschriften gesteld met betrekking tot het vervoer van compost en zuiveringsslib en de administratieve verantwoording daarvan, alsmede met betrekking tot de grensoverschrijdende overbrenging van dierlijke meststoffen. Deze voorschriften – die mede strekken ter uitvoering van Richtlijn nr. 86/278/EEG van de Raad van 12 juni 1986 betreffende de bescherming van het milieu, in het bijzonder de bodem, bij het gebruik van zuiveringsslib in de landbouw (PbEG L 19) en van Verordening (EEG) nr. 259/93 van de Raad van 1 februari 1993, betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (PbEG L 30/1; hierna EVOA) – worden nader toegelicht in paragraaf 6.4 respectievelijk in paragraaf 6.5.

6.2. Eisen vervoer en transportmiddel dierlijke meststoffen

Een aantal maatregelen die tot doel hebben de transparantie van de dierlijke meststromen te vergroten, is reeds doorgevoerd onder de werking van het stelsel van regulerende mineralenheffingen. Zo worden sinds de introductie van het vervoersbewijs dierlijke meststoffen alle gegevens die op één transport van producent tot eindafnemer betrekking hebben gekanaliseerd door de vervoerder aan de Dienst Regelingen verantwoord en geldt sinds 1 januari 2001 de verplichting om vrachten drijfmest automatisch te bemonsteren en te verpakken met geregistreerde apparatuur die bestendig op dat voertuig bevestigd is. Hierdoor is gewaarborgd dat een uit een vracht genomen monster representatief is voor die vracht en – omdat er geen menselijk handelen aan te pas komt – niet gemanipuleerd kan worden.

Deze maatregelen worden binnen het stelsel van gebruiksnormen gehandhaafd en zijn opgenomen in respectievelijk de artikelen 50 en 49, eerste lid, van het besluit.

Genoemde maatregelen zijn echter niet afdoende gebleken om voldoende te waarborgen dat vrachten mest daadwerkelijk de op papier verantwoorde hoeveelheden stikstof en fosfaat bevatten of dat deze vrachten daadwerkelijk van of naar de op het vervoersbewijs aangegeven bedrijven werden vervoerd. Om de met de automatische apparatuur genomen monsters te kunnen herleiden tot een bepaalde vracht, moest op de verpakking ervan handmatig vermeld worden uit welke vracht het monster afkomstig was. Hierdoor kon het voorkomen dat monsters – al dan niet abusievelijk – verwisseld werden of dat tevoren geprepareerde monsters met gunstige gehalten aan een bepaalde vracht gekoppeld werden. Voorts werden soms de met betrekking tot een transport aanvankelijk verantwoorde leveranciers of afnemers achteraf gewijzigd.

Hierbij was niet in alle gevallen uit te sluiten dat er sprake was van onregelmatigheden.

Om bovengenoemde onregelmatigheden terug te dringen, worden in het stelsel van gebruiksnormen de eisen op het punt van de vastlegging en verantwoording van gegevens met betrekking tot monster en vracht aangescherpt. Tegen deze achtergrond voorziet artikel 49, tweede lid, in de verplichting dat transportmiddelen van dierlijke mest uitgerust zijn met AGR-apparatuur, die elektronisch gegevens registreert, waarmee een betrouwbare koppeling wordt gelegd tussen het te analyseren mestmonster, het vervoersbewijs en de desbetreffende vracht. Voorzien is dat deze koppeling bij drijfmest automatisch wordt aangebracht. De AGR-apparatuur, waarin de gegevens van de desbetreffende vervoerder al zijn vastgelegd en het nummer van het mestvervoersbewijs al is ingescand, is verbonden aan de automatische bemonsterings- en verpakkingapparatuur, waardoor bij het laden de identificatiegegevens van de monsterverpakking automatisch gescand en vervolgens in een elektronische gegevensdrager vastgelegd worden. Bij vaste mest zullen de identificatiegegevens van de monsterverpakking naar verwachting handmatig gescand moeten worden, alvorens deze elektronisch worden opgeslagen.

Om te waarborgen dat de opgegeven hoeveelheden fosfaat en stikstof ook daadwerkelijk zijn afgevoerd en op de opgegeven plaats van bestemming zijn afgeleverd, is in artikel 49, derde lid, de verplichting opgenomen dat op de mesttransportvoertuigen zogenoemde satellietvolgapparatuur aanwezig is. Met deze apparatuur worden de GPS-coördinaten van zowel de laadplaats als de losplaats gegenereerd, welke gegevens vervolgens automatisch en online, via een draadloze verbinding, naar het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden verzonden en elektronisch in de AGR-apparatuur worden vastgelegd. Het betreft hier niet een GPS-systeem waarmee een mesttransport «real-time» wordt gevolgd: uitsluitend de laad- en losplaats van een transportmiddel worden doorgezonden. Gelet op de met deze vastlegging beoogde borging van de administratieve verantwoording van meststromen, die cruciaal is voor de werking van het totale wettelijk systeem, is de verwerking van deze gegevens op de voorgestelde wijze niet disproportioneel. Deze wijze van uitwerking van de verplichting gaf het College Bescherming Persoonsgegevens dan ook geen aanleiding tot het plaatsen kanttekeningen in zijn advies over het ontwerp van het onderhavige besluit.

Artikel 52, eerste lid, onderdeel c, biedt de basis om bij ministeriële regeling de prestatiekenmerken van de AGR-apparatuur en van de satellietvolgapparatuur voor te schrijven. De wijze waarop de vastlegging van de gegevens in de AGR-apparatuur uiteindelijk zijn beslag zal krijgen, zal krachtens artikel 52, eerste lid, onderdeel d eveneens bij ministeriële regeling voorgeschreven worden.

Omdat voor de productie én installatie van de AGR- en satellietvolgapparatuur na invoering van het gebruiksnormenstelsel circa zes maanden nodig is zullen, zoals is toegezegd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in de in paragraaf 5.2, onder e, genoemde brief van 13 mei 2005, betrokken intermediairs tot 1 juli 2006 in de gelegenheid worden gesteld de voorgeschreven apparatuur op de transportmiddelen op te bouwen. Hiertoe zal krachtens artikel 52, eerste lid, onderdeel a, van het besluit, bij ministeriële regeling worden voorzien in een tijdelijke vrijstelling van de in artikel 49, tweede en derde lid, van het besluit, bedoelde verplichting om dierlijke meststoffen te vervoeren met een transportmiddel dat is uitgerust met AGR- en satellietvolgapparatuur.

Met het oog op een verdere versterking van het systeem is voorts bezien of het noodzakelijk is voor te schrijven dat intermediairs steeds voorafgaand aan een mesttransport daarvan melding doen aan de minister. Een dergelijke melding maakt een fysieke controle bij het laden en lossen van het transportvoertuig en bij het passeren van de grensovergang mogelijk.

Vooralsnog is van een generieke meldplicht afgezien, omdat verwacht wordt dat als gevolg van voornoemde GPS-verplichting een voldoende gerichte inzet van de controle op laad- en losplaats door de Algemene Inspectiedienst kan plaatsvinden. Wel is een specifieke meldplicht opgenomen voor bij ministeriële regeling aan te wijzen categorieën vervoerders. Deze plicht om melding te doen van een voorgenomen transport zal worden beperkt tot die situaties waarin een gerichte controle inzet niet zonder meer mogelijk is, bijvoorbeeld indien het vervoer gedurende bovenbedoelde periode tot 1 juli 2006 wordt uitgevoerd met transportmiddelen, waarop de voorgeschreven apparatuur nog niet is opgebouwd, of omdat de losplaats buiten Nederland is gelegen. Met betrekking tot grensoverschrijdende overbrenging vloeit, zoals in paragraaf 6.5 van de nota van toelichting is aangegeven, uit de EVOA de verplichting voort om drie dagen voorafgaand aan het daadwerkelijke transport daarvan op de voorgeschreven wijze melding te doen aan de minister. In deze situatie is het van belang dat naast de in het kader van de EVOA voorgeschreven gegevens ook melding wordt gedaan van het nummer van het vervoersbewijs dat op deze overbrenging betrekking heeft, zodat er een verband kan worden gelegd tussen de EVOA-gegevens en de gegevens van het vervoersbewijs. Ter beperking van de administratieve lasten voor betrokkenen zal bij de uitwerking van de melding rekening worden gehouden met de verplichtingen, die voortvloeien uit de Verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten (PbEG L 273), zoals het gezondheidscertificaat.

Daarnaast kunnen zich specifieke situaties of omstandigheden voordoen waarin een verplichte melding wel meerwaarde heeft, bijvoorbeeld indien terzake van de administratieve verantwoording door een bepaalde vervoerder onregelmatigheden zijn gebleken en intensivering van het toezicht met betrekking tot deze vervoerder gerechtvaardigd is. Ingevolge artikel 51, tweede lid, van het besluit bestaat in dergelijke situaties de mogelijkheid deze vervoerder een meldingsplicht op te leggen. Artikel 54, vierde lid, voorziet in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling voor te schrijven dat de specifieke melding door aangewezen categorieën vervoerders of voornoemde incidentele melding op elektronische wijze geschiedt.

Met betrekking tot het vervoer van dierlijke meststoffen geldt tenslotte, ingevolge artikel 48, eerste lid, ten algemene de verplichting dat het vervoer wordt uitgevoerd door een intermediair die overeenkomstig artikel 38 van het besluit bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is geregistreerd. Met deze eis wordt bewerkstelligd dat de intermediair, die in niet alleen verantwoordelijk is voor de correcte bemonstering van de vracht, maar ook voor de administratieve verantwoording van een mesttransport, bij de Dienst Regelingen bekend is. In de situatie dat bemonstering en analyse van een vracht niet aan de orde is, bijvoorbeeld indien de dierlijke mest wordt afgevoerd in het kader van de boer-boer voorziening of naar grond die tijdelijk uit gebruik is gegeven, kan het transport ook door betrokken landbouwer uitgevoerd worden. Artikel 52, eerste lid, biedt de mogelijkheid om de in de artikelen 48 en 49 voorgeschreven verplichtingen, al dan niet gedeeltelijk, onder nader te stellen voorwaarden bij ministeriële regeling niet van toepassing te verklaren.

6.3. Vervoersbewijs dierlijke meststoffen

Het systeem van vervoersbewijzen, dat is geregeld in de artikelen 53 en 54 van het besluit, is zoals in de vorige paragraaf is vermeld, een voortzetting van het per 1 januari 2003 in de Regeling administratieve verplichtingen geïntroduceerde systeem van vervoersbewijzen. Het is een essentieel instrument om de dierlijke meststromen in de gehele keten, van producent tot eindgebruiker, te kunnen volgen. Het vervoersbewijs is namelijk een aan een vracht dierlijke meststoffen gekoppeld transportdocument dat het transport vergezelt vanaf het moment van laden tot en met het moment van lossen. De verplichting tot het opmaken van een vervoersbewijs geldt voor alle betrokkenen bij het vervoer en bestrijkt alle aan- en afvoer van dierlijke meststoffen, ongeacht de vorm van het vervoer. Ook boer-boer-transporten en de aflevering aan particulieren, alsook transport per schip of pijpleidingen vallen onder deze verplichting. Om steeds zicht te kunnen hebben op de meststromen en koppelingen te kunnen leggen met andere gegevens, moeten de gegevens van het vervoersbewijs stelselmatig worden ingediend bij minister, alwaar deze gegevens centraal worden geregistreerd.

Het vervoersbewijs dient als bewijsstuk voor elk van de bij het transport betrokken partijen, die over de meststoffenbalans van het bedrijf of de onderneming verantwoording moeten afleggen in het licht van de gebruiksnormen en artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet. De vervoerder is ervoor verantwoordelijk dat het vervoersbewijs juist en volledig wordt opgemaakt en dat de gegevens die zijn ingevuld bij het gedeelte dat betrekking heeft op de leverancier en onderscheidenlijk de afnemer door deze partijen wordt ondertekend. De vervoerder ondertekent zelf het deel van het vervoersbewijs dat ziet op het vervoer en op de hoeveelheidbepaling van de betrokken vracht. De leverancier en de afnemer tekenen voor het hun regarderende deel van de gegevens op het vervoersbewijs en nemen daarmee voor de juistheid en volledigheid mede hun verantwoordelijkheid. Wijzigingen mogen in beginsel niet worden aangebracht en ondertekening kan in beginsel alleen door de betrokken partij zelf geschieden.

Gelet op het doel van het vervoersbewijs, vormt de informatie inzake het gewicht en de soort meststoffen een belangrijke component. Dit geldt ook voor de gegevens ter identificatie van de feitelijk bij het transport betrokken partijen en de gegevens inzake de laad- en losplaats van de vracht dierlijke meststoffen. Uiteraard is voor de uiteindelijke verantwoording van de aan- en afgevoerde hoeveelheid meststoffen, de hoeveelheid stikstof en fosfaat in de vracht essentieel. Derhalve is het van belang dat een koppeling wordt gelegd tussen enerzijds de betrokken vracht en het daarop betrekking hebbende vervoersdocument, en anderzijds de analyseuitslag van de uit de vracht genomen monsters. Een juiste koppeling wordt verzekerd door de automatische gegevensregistratie, waarop in paragraaf 6.2. van deze nota van toelichting is ingegaan. De voor de vracht relevante analyse-uitslagen, de vertaling daarvan naar de totale hoeveelheid stikstof en fosfaat in de vracht en de verantwoording daarvan aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit geschiedt door de intermediair die het transport heeft verricht. De ten aanzien van het laboratorium te stellen regels zullen er ook in voorzien dat de uitslagen van het laboratorium direct door het laboratorium aan de Dienst Regelingen worden verzonden. De op het vervoersbewijs vermelde laad- en losplaats kan voorts worden geverifieerd aan de hand van de door de satellietvolgapparatuur gegenereerde GPS-coördinaten van de laad- en losplaats die tijdens het

vervoer online naar het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zijn verzonden.

Gebleken is dat het gehele transport in de meeste gevallen wordt gedekt door het vervoersbewijs, omdat veelal de drie in artikel 54, eerste lid, bedoelde partijen feitelijk bij het transport betrokken zijn. In de meest voorkomende situaties vindt het transport plaats door een intermediair:

- van een veehouder naar een akkerbouwer, of naar een andere eindgebruiker met grond, zonder tussenopslag, of
- van een veehouder naar een mestopslag van de vervoerende intermediair of van een andere intermediair, of
- van een mestopslag de vervoerende intermediair of van een andere intermediair naar een eindgebruiker.

In de eerste situatie is de veehouder de leverancier, de intermediair de vervoerder en de eindgebruiker de afnemer. In de tweede en derde situatie is de intermediair naast vervoerder tevens afnemer, indien het transport naar zijn eigen opslag plaatsvindt, respectievelijk leverancier, indien het transport op zijn eigen onderneming start.

In situaties waar feitelijk meer dan drie partijen zijn betrokken bij het vervoer vanaf het moment van laden tot en met het moment van lossen, zoals bij rechtstreekse doorlevering aan een volgende intermediair die de vracht vervolgens vervoert naar de eindgebruiker, zal een tweede vervoersbewijs moeten worden opgemaakt.

De intermediair die optreedt als vervoerder moet de gegevens die betrekking hebben op een vracht dierlijke meststoffen indienen bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Deze verplichting ziet ingevolge artikel 53, zesde lid, in ieder geval op de gegevens die op het vervoersbewijs zijn vermeld. Daarnaast zullen ook de voor de berekening van de vervoerde hoeveelheid meststoffen essentiële analysesresultaten van het uit de vracht genomen monster bij de minister ingediend moeten worden. De verplichting hiertoe zal krachtens artikel 54, onderdeel c, bij ministeriële regeling worden voorgeschreven. De indiening van de gegevens moet ingevolge artikel 53, zesde lid, per elektronisch verkeer geschieden. Sinds 1 januari 2003 is elektronische indiening van de gegevens mogelijk. In 2004 is ongeveer 46 procent van de vervoersbewijzen op deze wijze afgehandeld. Per 1 januari 2006 wordt de elektronische indiening verplicht gesteld. Gezien het feit dat elektronische indiening voor zowel de sector als de overheid een besparing van kosten oplevert en een verplichting daartoe bij de sector – zoals ook door de sector zelf is aangegeven – niet tot onevenredige gevolgen leidt, is hiermee voldaan aan de voorwaarden in de zin van de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer.

Gelet op de in artikel 1, onderdeel m, opgenomen begripsomschrijving van «vervoeren van meststoffen» geldt ook ten aanzien van het feitelijk transporteren binnen een onderneming, van bijvoorbeeld de ene opslag naar de andere opslag, de verplichting tot het opmaken van een vervoersbewijs en het aanwezig hebben van dit bewijs op het transportvoertuig gedurende het vervoer. Aangezien het vaak gaat om grote hoeveelheden dierlijke meststoffen die over een langere afstand worden getransporteerd, is het ter voorkoming van onregelmatigheden belangrijk om steeds de beoogde bestemming van de vracht te kunnen verifiëren. Deze vrachten zullen ook moeten worden bemonsterd en geanalyseerd, omdat alleen op die wijze nauwkeurig kan worden vastgesteld wat uit de ene opslag is afgevoerd en in de andere opslag is aangevoerd. Dit is van belang om een goed zicht te houden op de omvang van de op de onderneming opgeslagen hoeveelheden meststoffen en dus voor de verantwoording in het kader van artikel 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet.

Omdat het feitelijk transporteren van dierlijke meststoffen binnen een landbouwbedrijf niet «vervoeren van meststoffen» in de zin artikel 1, onderdeel m, is, geldt de verplichting tot het opmaken van een vervoersbewijs in die situatie niet. Veelal gaat het om transporten die de veehouder zelf of een locale loonwerker uitvoert, waarbij de mest uit de stal op eigen grond wordt gebruikt. Het voorschrijven van een vervoersdocument zou in deze situatie, gelet op het geringe risico van onregelmatigheden, onnodig zijn en zou een praktische bedrijfsvoering zeer belemmeren.

6.4. Afleveringsbewijs zuiveringsslib en compost

Ook andere meststoffen die stikstof en fosfaat bevatten – zoals verschillende organische meststoffen en kunstmeststoffen – worden in het gebruiksnormenstelsel meegerekend. Bezien wordt in hoeverre het noodzakelijk is de stroom van deze meststoffen in de gehele keten van de producent tot eindgebruiker in beeld te krijgen volgens een vergelijkbare systematiek als die van het vervoersbewijs voor dierlijke meststoffen. Deze noodzaak lijkt zich met name voor te doen bij die stoffen en mengsels van stoffen die een negatieve marktwaarde hebben en waarvan degene die de stoffen onder zich heeft zich tegen zo laag mogelijke kosten zal willen ontdoen, met alle milieurisico's van dien. Evenwel, ook voor meststoffen met een positieve waarde kan een dergelijk verantwoordingsstelsel niet op voorhand worden uitgesloten. Besluitvorming hierover zal plaatsvinden in samenhang met de toekomstige invulling van de regels inzake het verhandelen van meststoffen krachtens de artikelen 3 (4 nieuw), 4 (5 nieuw) en 5 (6 nieuw) van de Meststoffenwet, die onder meer zullen voorzien in landbouwkundige en milieukundige kwaliteitseisen voor meststoffen. Deze regels zullen in de plaats treden van de regels die thans op grond van de Meststoffenwet 1947 zijn gesteld. In verband hiermee is ervoor gekozen om voor zuiveringsslib, compost en mengsels van die stoffen vooralsnog het systeem van afleveringsbewijzen, zoals dat onder de werking van het stelsel van de regulerende mineralenheffing gold ingevolge het Besluit administratieve verplichtingen Meststoffenwet en de Regeling administratieve verplichtingen Meststoffenwet, ongewijzigd over te nemen in het onderhavige besluit (artikelen 50, derde lid, 55 en 56).

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat ook het opmaken van een afleveringsbewijs voor «zwarte grond» als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel f, van het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen verplicht blijft, met dien verstande dat de aflevering van «zwarte grond» thans niet meer als zodanig, maar als «compost» moet worden verantwoord. De reden hiervan is dat het begrip «compost» blijkens de aangepaste begripsomschrijving van artikel 1, onderdeel h, van het besluit voor de werking van het gebruiksnormenstelsel mede ziet op met bodembestanddelen gemengde organische afvalstoffen en derhalve ook «zwarte grond» omvat. Uiteraard laat dit onverlet dat de bepalingen uit het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen die op de kwaliteit en het gebruik van zwarte grond zien, onverkort van kracht blijven.

Het afleveringsbewijs, dat wordt opgemaakt ter zake van de feitelijke overdracht, is beperkt tot twee partijen: de leverancier en de afnemer. Anders dan bij het vervoersbewijs het geval is, zal de indiening van afleveringsbewijzen niet verplicht per elektronisch verkeer hoeven te geschieden.

6.5. Grensoverschrijdende overbrenging dierlijke meststoffen

De herijking van de mestwetgeving is mede een reden geweest om de aspecten rond de grensoverschrijdende overbrenging van met name dierlijke meststoffen nader te bezien. Daarbij spelen twee elementen een rol. Ten eerste moet de export van dierlijke mest structureel goed zijn geregeld om daadwerkelijk een relevante oplossingrichting te zijn voor de vermindering van de druk op de nationale mestmarkt en daarmee weer de vermindering van de handhavingsdruk op het systeem van gebruiksnormen. De introductie van het gebruiksnormenstelsel en de voorziene aanscherping van de mestnormering ten opzichte van de huidige situatie brengen immers met zich, dat de afzetmogelijkheden in het buitenland voor Nederlandse mestoverschotten in belang toenemen. Ten tweede is het van belang om de controle op mestexporten te verstevigen, gegeven de in het verleden op dit punt geconstateerde onregelmatigheden. In dit verband is met name de EVOA van belang.

Het feit dat Nederland in afwijking van de buurlanden de EVOA niet toepaste op dierlijke meststoffen, heeft in het verleden tot complicaties geleid. Een voortzetting van dit beleid zou om die reden in de toekomst met zich kunnen brengen dat afzetmogelijkheden in het buitenland worden beperkt. Tevens leiden ontwikkelingen in de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie inzake het begrip afvalstoffen ertoe, dat Nederland geen ruimte meer heeft om dierlijke meststoffen te onttrekken aan de toepassing van de EVOA. Verwezen zij naar de arresten van 18 april 2002, *Palin Granit Oy* (zaak C-9/00) en van 11 september 2003, *AvestaPolarit Chrome Oy*, (zaak C-114/01), waaruit blijkt dat het Europese Hof van Justitie het begrip «afvalstoffen» ruim uitlegt. Het Hof hanteert onder andere het criterium dat bijproducten – materie die niet het beoogde resultaat van het productieproces is – als afvalstoffen worden beschouwd ingeval het hergebruik in het kader van het productieproces op het bedrijf of de onderneming zelf niet zeker is te stellen. Dat geldt derhalve ook voor dierlijke meststoffen waarvan de veehouder zich moet ontdoen ter naleving van de gebruiksnormen van de Meststoffenwet.

Tegen deze achtergrond en gelet op het feit dat de EVOA juist een instrumentarium beoogt te bieden om zo goed mogelijk grip te houden op de grensoverschrijdende overbrenging van onder andere dierlijke meststoffen, heeft de regering besloten om met ingang van 1 januari 2006 de maatregelen waarin de EVOA voorziet, onverkort toe te passen op dierlijke meststoffen. Dit sluit tevens aan bij de maatregelen, aangekondigd in de in paragraaf 6.1 genoemde brief van 12 november 2004, om de sturing op een verantwoorde mestafzet te versterken. De artikelen 57 tot en met 65 van het onderhavige besluit voorzien in de voor de uitvoering van de EVOA noodzakelijke bepalingen.

In het navolgende wordt nader ingegaan op de EVOA en op de wijze waarop ten aanzien van dierlijke meststoffen aan de daaruit voortvloeiende verplichtingen wordt voldaan.

De EVOA stelt procedurele minimumeisen aan de overbrenging van afvalstoffen binnen de Europese Gemeenschap en tussen de Europese Gemeenschap en derde landen. Deze eisen betreffen het toezicht en de controle en strekken ertoe dat de Gemeenschap toereikend en zelfverzorgend haar afvalstoffen op een milieuhygiënische wijze kan verwijderen of nuttig kan toepassen. Er worden in de EVOA procedurele eisen gesteld, die zeker moeten stellen dat voorafgaande aan de overbrenging in beeld is van wie, naar wie, via welke route, welke afvalstoffen worden vervoerd en welke bestemming de afvalstoffen hebben, namelijk verwijdering of nuttige toepassing. Waar nodig kan de overbrenging worden onderworpen aan nadere voorwaarden.

De procedure inzake de overbrenging van afvalstoffen, zoals voorgescreven in de EVOA, begint bij een kennisgeving, die voor toestemming wordt gestuurd naar de bevoegde autoriteit van verzending, van bestemming en, indien van toepassing, van doorvoer. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de kennisgever. Lidstaten kunnen ingevolge de artikelen 3, achtste lid, en 6, achtste lid, van de EVOA bepalen dat de kennisgeving niet rechtstreeks, maar via de bevoegde autoriteit van verzending naar de bevoegde autoriteit van bestemming wordt toegezonden. De kennisgeving gaat vergezeld van een afschrift van het contract tussen de kennisgever en de ontvanger.

Voordat overbrenging kan plaatsvinden, is een expliciete toestemming, dan wel het niet aantekenen van bezwaar door de bevoegde autoriteit van bestemming, van doorvoer en van verzending vereist. Tevens moet ten aanzien van de overbrenging een financiële zekerheid worden gesteld. Deze strekt ertoe om eventuele van de lidstaat van bestemming afkomstige terughaalverzoeken van overbrengingen die in strijd met de verplichtingen van de EVOA worden uitgevoerd, te kunnen bekostigen. Vervolgens moet de kennisgever drie dagen voordat de overbrenging daadwerkelijk plaatsvindt daarvan melding doen door het ingevulde begeleidende document aan de bevoegde autoriteit van verzending toe te zenden. Een afschrift – en, als dat gewenst is door de lidstaat, het origineel zelf – van het begeleidende document, bestaande uit het kennisgevingsformulier en het overbrengingsformulier, moet de overbrenging vergezellen. De ontvanger zendt bij ontvangst een ontvangstbevestiging en binnen 180 dagen een verklaring van verwijdering of van nuttige toepassing.

Aan de EVOA is in Nederland uitvoering gegeven met hoofdstuk X van de Wet milieubeheer en de op deze wet gebaseerde Regeling EEG Verordening overbrenging van afvalstoffen. Deze uitvoeringsvoorschriften voorzien onder andere in het strafbaar stellen van overtredingen van voorschriften gesteld bij de EVOA, het aanwijzen van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu als bevoegde autoriteit, en het eisen van een financiële zekerheid. De dierlijke meststoffen vallen buiten de reikwijdte van de wettelijke regeling op grond van de Wet milieubeheer. Omdat het gewenst is alle gedragingen met betrekking tot meststoffen in één wettelijke regime te concentreren, worden de voor de uitvoering van de EVOA noodzakelijke bepalingen, voor zover het de overbrenging van meststoffen betreft, door middel van het onderhavige besluit onder de werkingsfeer van de Meststoffenwet gebracht.

De EVOA biedt lidstaten de mogelijkheid om meerdere bevoegde autoriteiten aan te wijzen, die zijn belast met de uitvoering. Ingevolge artikel 58 van het onderhavige besluit wordt de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangewezen als bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de EVOA, met betrekking tot de overbrenging van meststoffen. Overigens had de Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, die de uitvoering van de EVOA namens de minister ter hand zal nemen, al de informele rol van aanspreekpunt voor de bevoegde autoriteiten van overige lidstaten in het kader van de EVOA. Aanwijzing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit als bevoegde autoriteit onder de EVOA stelt de Dienst Regelingen in staat gebruik te maken van de formele bevoegdheden voortvloeiend uit de EVOA.

Alleen met betrekking tot doorvoer van meststoffen zal de bevoegdheid bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu blijven liggen, aangezien voor doorvoer de lidstaten ingevolge de EVOA slechts één bevoegde autoriteit mogen aanwijzen.

De in het onderhavige besluit ter uitvoering van de EVOA gestelde regels zijn beperkt tot die regels die direct verplicht zijn gesteld in de EVOA, ofwel die voor een goede naleving van de EVOA noodzakelijk zijn.

De regels, neergelegd in de artikelen 57 tot en met 64, hebben zowel betrekking op de overbrenging van dierlijke meststoffen vanuit Nederland naar het buitenland als op de overbrenging vanuit het buitenland naar Nederland, ongeacht of de bestemming van de dierlijke meststoffen verwijdering of nuttig toepassing is en zijn gericht tot:

- de kennisgever in Nederland bij het overbrengen van meststoffen naar het buitenland;
- de ontvanger van de meststoffen indien deze naar Nederland worden overgebracht; en

- de bij het vervoer betrokken partijen, voor zover het gaat om verplichtingen en verbodsbepalingen inzake de overbrenging van de meststoffen, zoals het verbod op menging van meststoffen tijdens de overbrenging (artikel 62, tweede lid, onderdeel d) en het verbod op sluikehandel (artikel 62, eerste lid). In de artikelsgewijze toelichting van deze nota van toelichting wordt nader op elk van de bepalingen ingegaan.

De ge- of verbodsbepalingen die voorwaarden beogen te scheppen met betrekking tot de overbrenging van meststoffen, zoals het verbod op sluikehandel, het stellen van een financiële zekerheid en het verbod op mengen van de meststoffen tijdens de overbrenging, zijn gesteld krachtens artikel 6 (15 nieuw) van de Meststoffenwet. De regels inzake de verstrekking van de benodigde gegevens en andere administratieve verplichtingen, zoals het verstrekken van een contract met de ontvanger, het volledig invullen van het kennisgevingsformulier en de bewaarplicht, zijn gesteld krachtens artikel 59 (34 nieuw) van de Meststoffenwet.

7. Bedrijfseffecten

De bedrijfseffecten die voortvloeien uit het onderhavige besluit zijn voor een belangrijk deel beschreven in paragraaf 8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen. Omdat het besluit met name over de te voeren administratie meer gedetailleerde gegevens bevat, is het mogelijk op basis daarvan een betere inschatting te maken van de te verwachten administratieve lasten. Deze inschatting is in onderstaande paragrafen weergegeven. Voor de overige bedrijfseffecten wordt verwezen naar paragraaf 8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen. In de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, waarin de verplichtingen van het onderhavige besluit verder worden uitgewerkt en waarin ook bepalingen worden opgenomen die direct zijn gebaseerd op de wet, wordt de definitieve berekening van de totale administratieve lasten voortvloeiend uit de Meststoffenwet opgenomen.

7.1. Nulmeting 2002 als uitgangspunt

In oktober 2002 is door Cap Gemini Ernst & Young een nulmeting gedaan van de administratieve lasten op dat moment voor het wetgevingsdomein van mest van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Uit deze nulmeting is gebleken dat er voor landbouwbedrijven een administratieve last was van € 184 miljoen, voor intermediairs sprake was van een administratieve last van € 2,3 miljoen, voor producenten van zuiveringsslib en compost van € 2,7 miljoen en voor diervoederleveranciers van € 5,9 miljoen. De totale administratieve lasten kwamen hiermee op € 195 miljoen. Als taakstellend uitgangspunt voor de nieuwe mestwetgeving geldt dat ten opzichte van de nulmeting een reductie van deze lasten met 40 procent moet worden gerealiseerd. Dit betekent dat de mestwetgeving in 2006 in haar totaliteit niet meer van

€ 117 miljoen aan administratieve lasten mag veroorzaken. In verband met de zuiverheid van de vergelijking met de nulmeting, wordt voor de berekening van de administratieve lasten als gevolg van het onderhavige besluit uitgegaan van hetzelfde uurtarief als in 2002, het bedrag van € 30,36.

7.2. Aantallen bedrijven

In paragraaf 8.1, onder a, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is een overzicht gegeven van het aantal en de categorieën bedrijven en ondernemingen waarvoor dat wetsvoorstel bedrijfseffecten heeft. Voor de daar vermelde aantallen is aangesloten bij de gegevens van de Dienst Regelingen met betrekking tot 2002. Uitgegaan is van 90.000 landbouwbedrijven. Bekend is dat het aantal landbouwbedrijven ieder jaar krimpt. Deze krimp, uitgegaan is van ruim 4 procent per jaar, samen met een beperkte groep nieuwe bedrijven waarop het mestbeleid voor het eerst van toepassing is, maakt dat het aantal landbouwbedrijven in 2006 geschat is op 76.000. Het aantal bedrijven in 2006 is daarmee 9,5 procent lager dan in 2002. Dit zou ten opzichte van 2002 ook bij de toen geldende regelgeving leiden tot een vermindering van de administratieve lasten voor de sector als geheel van 17,5 miljoen euro.

De aantallen bedrijven en ondernemingen waarvan is uitgegaan bij de berekening van de bedrijfseffecten en van de administratieve lasten als gevolg van het onderhavige besluit, zijn weergegeven in de volgende tabel.

Soort bedrijf of onderneming	Aantal bedrijven of ondernemingen
Landbouwbedrijven	76.000
Intermediairs	750
Registerplichtigen van zuiveringsslib, compost en mengsels van die stoffen	400
Diervoederleveranciers	1.300
Melkafnemers	12
Overige leveranciers en afnemers (zoals slachterijen, handelaren in staldieren, eierenhandelaren en kunstmestleveranciers)	1.000

7.3. Aantallen mesttransporten

In paragraaf 8.1, onder e, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is aangegeven dat het aantal transporten van dierlijke mest naar verwachting in 2006 op hetzelfde niveau blijft liggen als in de voorgaande jaren. In de volgende tabel is het totale aantal mesttransporten weergegeven waarvan bij de berekening van de administratieve lasten is uitgegaan.

Soort mesttransport	Aantal mesttransporten
Mesttransporten dierlijke meststoffen	500.000
waarvan: mesttransporten im- en export	29.000
waarvan: mesttransporten boer-boer	22.000
Transporten zuiveringsslib, compost en mengsels van die stoffen	100.000

7.4. Totaal overzicht administratieve lasten

Bij de berekening van de administratieve lasten hebben de volgende uitgangspunten een rol gespeeld:

- De kosten van de grondregistratie zijn wat betreft de gegevens die ook verstrekt worden in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en in het kader van gecombineerde data-inwinning, slechts voor 33 procent toegerekend aan de mestwetgeving. De gegevens omtrent de gewas- en gebruikersmutaties zijn wel voor 100 procent toegerekend aan de mestwetgeving.
- De kosten voor de minimale opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen zijn overgenomen uit het Besluit opslagcapaciteit dierlijke meststoffen dat reeds in 2005 in werking is getreden. De verplichting is ongewijzigd overgenomen in het onderhavige besluit.
- Verwacht wordt dat jaarlijks 5 procent van de bedrijven wordt overgedragen of nieuw worden opgericht. Daarvoor geldt dan de verplichting tot melding ten behoeve van registratie. Het gaat in totaal om 4.000 bedrijven per jaar die een half uur aan deze melding kwijt zijn, en daarnaast nog eens om 4.000 bedrijven die een kwartier per jaar kwijt zijn aan het wijzigen van de geregistreerde gegevens. Omdat voor een gedeelte van de bedrijven registratie ook verplicht is in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid wordt 60 procent van de administratieve lasten toegerekend aan het onderhavige besluit.
- Overigens zullen circa 2.000 bedrijven zich moeten laten registreren doordat zij nu onder de Meststoffenwet vallen omdat zij diersoorten houden die voorheen niet onder de Meststoffenwet vielen. Hierbij gaat het om bedrijven die bijvoorbeeld struisvogels, nandoes, herten en paarden houden.
- De administratie is vormvrij. Dit betekent dat bedrijven en ondernemingen kunnen aansluiten bij hun eigen bedrijfsgegevens, bedrijfsmanagementsysteem en financiële administratie. Wel zal een zodanige ordening van de gegevens moeten plaatsvinden dat overeenkomstig de artikelen 32, 39 en 44 van het besluit sprake is van een inzichtelijke administratie: uit de administratie zullen derhalve op eenvoudige wijze de relevante hoeveelheden van de meststoffenbalans, de gegevens over het grondgebruik voor zover relevant voor de gebruiksnormen en de gegevens over dieraantallen en dergelijke gekend moeten kunnen worden. De wijze waarop deze inzichtelijkheid wordt geborgd is evenwel niet voorgeschreven. Verwacht mag worden dat de bedrijven en ondernemers een zodanig systeem zullen hanteren dat de administratie meerdere doelstellingen tegelijk kan dienen. Een en ander levert een aanzienlijke besparing van administratieve lasten op ten opzichte van het verleden.
- Voor de administratie is uitgegaan van het maandelijks bijhouden van het aantal dieren, met uitzondering van varkens, kippen en kalkoenen, waarbij een dagtelling noodzakelijk is waarvan de mutaties in de omvang van de veestapel binnen twee weken worden doorgevoerd in de administratie. Voorts is uitgegaan van het jaarlijks administreren van de begin- en eindvoorraad meststoffen, het maandelijks archiveren van alle gegevens, een jaarlijkse berekening van de aan- en afgevoerde mineralen en het jaarlijks opstellen van een bemestingsplan. Een bemestingsplan wordt weliswaar niet verplicht voorgeschreven, maar is wel een voor veel bedrijven onmisbaar instrument om zeker te stellen dat zowel de gebruiksnormen worden nageleefd als een optimale gewasopbrengst wordt gerealiseerd.
- De lasten voor het administreren van gegevens omtrent het gebruik van de percelen van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond en de aantallen op het bedrijf gehouden runderen zijn niet toegerekend aan het onderhavige besluit, omdat deze gegevens ook reeds in het kader van respectievelijk de Regeling landbouwtelling en GDI en het Besluit identificatie en registratie van dieren moeten worden geadmini- streerd.

– De gegevens die bedrijven met melkkoeien moeten administreren aangaande de geproduceerde hoeveelheid melk worden niet toegerekend aan het onderhavige besluit, omdat hierbij aangesloten kan worden bij de administratie die reeds bijgehouden wordt in het kader van de Regeling superheffing en melkpremie 2004. De gegevens met betrekking tot het ureumgehalte vormen een klein percentage van de gehele administratie en worden meestal door de melkafnemers verstrekt aan de landbouwer. Hiervoor zijn geen extra administratieve lasten voor bedrijven berekend.

– Intermediairs, diervoederleveranciers en melkafnemers dienen in het kader van artikel 52 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen reeds een inzichtelijke administratie per afnemer respectievelijk leverancier bij te houden. Het vastleggen van het aantal kilogrammen fosfaat en stikstof respectievelijk het ureumgehalte in de melk en het per partij vastleggen van de analyseresultaten vergt een éénmalige aanpassing van het boekhoudpakket. De administratieve lasten zijn hierdoor beperkt.

– Bij de kosten van de mesttransporten zijn de kosten van de aanschaf van het bemonsteringsapparaat, de verpakker en een datalogger voor drijfmest en voor vaste mest, een GPS en een draadloze verbinding slechts éénmalige investeringskosten. Deze apparatuur is verbonden met de vrachtwagen waarmee de meststoffen vervoerd worden. Deze apparatuur kost per vrachtwagen circa € 15.000 voor het bemonsteringsapparaat en de verpakker voor drijfmest en circa € 5500 voor de overige apparatuur. Deze investeringskosten zijn niet meegenomen in de berekening van de éénmalige administratieve lasten voor de intermediair, omdat het bemonsteringsapparaat en de verpakker nu reeds een verplichting zijn ingevolge de huidige mestregelgeving en derhalve geen nieuwe investering eisen. Daarnaast rekent de intermediair deze kosten door aan de leverancier dan wel afnemer van de dierlijke mest. Deze kosten zijn daarom geïntegreerd in de kosten van de landbouwbedrijven met betrekking tot het vervoer van dierlijke meststoffen. Overigens zijn deze investeringskosten in de nulmeting van 2002 ook op deze manier verwerkt.

– Bij de berekening van de lasten van het bemonsteren en analyseren van overige organische meststoffen zijn alleen de kosten voor fosfaat en stikstof toegerekend aan het onderhavige besluit.

– Bij de berekening van de administratieve lasten resulterend uit de verplichtingen van de EVOA is gelet op de lasten die export van meststoffen met zich mee brengt. Bij import van meststoffen ligt het grootste gedeelte van de administratieve lasten bij de kennisgever in het buitenland en wordt dus alleen rekening gehouden met de administratieve lasten die de ontvanger van de meststoffen hier in Nederland heeft. Het ligt in de rede om voor deze transporten dubbele lasten zoveel mogelijk te voorkomen. Om dit te bereiken zal nader worden bezien of deze transporten kunnen worden uitgezonderd van de verplichting tot het opmaken van een vervoersbewijs. Deze lasten, die in 2002 overigens ook bestonden, zijn toen niet meegenomen in de nulmeting mestbeleid omdat ze geen gevolg waren van de regelgeving op basis van de Meststoffenwet.

– Ten aanzien van de jaarlijkse gegevensverstrekking is ervan uit gegaan dat deze door 25.000 bedrijven zal geschieden.

De bovenstaande uitgangspunten leiden tot het volgende overzicht van de jaarlijks terugkerende administratieve lasten:

Post	Aantal bedrijven of activiteiten waar verplichting voor geldt	Aantal bedrijven of activiteiten waar verplichting werkelijk effect voor sorteert	Kosten per bedrijf of activiteit	Totale administratieve lasten
Grondregistratie	76.000	70.000	€ 26	€ 1.792.000
Opslagcapaciteit, opstellen van overeenkomsten bij bedrijven met onvoldoende opslagcapaciteit	76.000	3.000	€ 94	€ 282.000
Registratie van nieuwe en overgedragen bedrijven en ondernemingen	78.462	4.000	€ 14	€ 54.000
Administratie landbouwbedrijven	76.000	76.000	€ 620	€ 47.134.000
Jaarlijkse gegevensverstrekking landbouwbedrijven	76.000	25.000	€ 32	€ 789.000
Administratie + gegevensverstrekking intermediairs	750	750	€ 2.280	€ 1.710.000
Administratie + gegevensverstrekking overige leveranciers en afnemers	2.312	2.312	€ 147	€ 341.000
Mesttransporten	500.000	500.000	€ 59	€ 29.255.000
Transporten zuiveringsslib en compost	100.000	100.000	€ 16	€ 1.592.000
Grensoverschrijdend transport (export/ import)	29.000	29.000	€ 26	€ 747.000
Aanvragen derogatie	76.000	36.000	€ 12	€ 437.000
Begeleiden bedrijfscontrole i.v.m. handhaving	76.000	76.000	€ 28	€ 2.125.000
Totaal				€ 86.258.000

Naast de jaarlijks terugkerende lasten bestaan ook een aantal éénmalige administratieve lasten. Deze lasten zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Post	Aantal bedrijven waar verplichting voor geldt en effect sorteert	Kosten per bedrijf, per activiteit of per vrachtwagen	Totale administratieve lasten
Aanschaf materiaal:	750		
– bemonsteringsapparaat		15.000	0
– datalogger (drijfmest)		5.000	
– datalogger (vaste mest)		2.500	
– draadloze verbinding		200	
– GPS		200	
Registratie bedrijven met paarden, herten, struisvogels etc. die nieuw onder de meststoffenwet vallen en registratie melkafnemers	2.000	15	31.000
Registratie gegevens van vervoersmiddelen, bemonsteringsapparatuur en opslagen door intermediairs	750	15	11.000
Administratie diervoederleveranciers	1300	410	533.000
Administratie melkafname	12	410	5000
Totale kosten			580.000

7.5. Grootste verschillen met het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen

– In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen werden de administratieve lasten als gevolg van de administratieplicht voor landbouwbedrijven geschat op € 32,8 miljoen. Het verschil met de op grond van het onderhavige besluit geschatte bedrag van € 47,0 miljoen is eerstens te verklaren door het feit dat bedrijven met staldieren een aparte administratie dienen bij te houden. Hier was bij de berekening bij het wetsvoorstel geen rekening mee gehouden. Daarnaast is bij het wetsvoorstel geen rekening gehouden met het jaarlijks opstellen van een bemestingsplan en het ordenen van de administratie bij de berekening van het mineralenoverschot. Deze activiteiten worden, zoals hiervoor is aangegeven, weliswaar niet als zodanig voorgeschreven, maar zijn om te voldoen aan de gebruiksnormen, wel noodzakelijk. Bij het besluit is er is daarom voor gekozen ook hiervoor een post administratieve lasten op te nemen. Tezamen levert dit een administratieve last op van € 12,2 miljoen. Daarnaast dienen bedrijven met varkens, kippen en kalkoenen op dagniveau bij te houden wat de dieraantallen zijn. Ook dit brengt meer kosten met zich mee dan was ingeschat bij het wetsvoorstel.

– De kosten van verstrekking van gegevens uit de administratie door landbouwbedrijven werden in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen geschat op € 13,2 miljoen. In het onderhavige besluit worden de kosten geschat op € 789 duizend. Dit verschil is te verklaren door het uitgangspunt dat als de administratie op orde is – waarvoor bij de administratieplicht een substantieel bedrag is ingerekend –, het verstrekken van de gegevens uit die administratie veel minder tijd kost dan de 10 uur die daarvoor gerekend is bij het wetsvoorstel.

– De kosten van de administratieplicht voor intermediairs waren in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen berekend op € 1,3 miljoen en worden in het onderhavige besluit geschat op € 1,7 miljoen. Dit verschil is te verklaren door het feit dat in het onderhavige besluit concreter gemaakt kon worden wat precies verwacht wordt van de intermediairs.

– De kosten van de administratieplicht voor melkafnemers en diervoederleveranciers was in de berekening van de administratieve lasten bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen niet meegenomen, daar toen nog niet besloten was of een dergelijke verplichting opgenomen zou worden. In het onderhavige besluit zijn deze kosten berekend op € 341 duizend.

– De kosten van de derogatie waren in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen berekend op € 399 duizend en worden in het onderhavige besluit geschat op € 437 duizend. Dit verschil is te verklaren omdat bij het wetsvoorstel uitgegaan werd van alleen de melkveehouderijbedrijven die een derogatieaanvraag zouden doen. Inmiddels wordt er echter vanuit gegaan dat niet alleen de melkveehouderijbedrijven een aanvraag zullen doen, doch ook andere bedrijven met grasland. Derhalve zijn in het onderhavige besluit alle graslandbedrijven meegerekend bij de berekening van de administratieve lasten in het kader van de derogatie-aanvraag.

Tezamen met nog een aantal kleinere posten zoals transporten van zuiveringsslib en compost en de registratie van bedrijven en ondernemingen, die iets meer administratieve lasten met zich meebrengen dan was berekend bij de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen, komt het totale verschil op € 3,6 miljoen extra administratieve lasten ten opzichte van het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen.

7.6. Alternatieve varianten

Bij de vormgeving van het nieuwe beleid is steeds uitdrukkelijk gezocht naar de minst belastende variant voor de administratieve lasten, zonder dat daarmee de sturingskracht in gevaar komt. Met betrekking tot de administratieplicht en de verplichting tot gegevensverstrekking is bijvoorbeeld gekozen voor gecombineerde gegevensinwinning en meervoudig gegevensgebruik en is aansluiting gezocht bij reeds bestaande gegevensbestanden. In het kader van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid en de jaarlijkse landbouwtelling worden jaarlijks gegevens opgevraagd bij de agrariër die onder andere betrekking hebben op de oppervlakte beteelde landbouwgrond, de omvang van de veestapel, het gebruikte stalsysteem en de bedrijfsregistratie. Door de basis van de Regeling landbouwtelling en GDI te verbreden met artikel 36 van het besluit, kunnen deze gegevens ook gebruikt worden voor de controle op de naleving van de verplichtingen van de Meststoffenwet. Hetzelfde geldt voor gegevens die nu reeds worden opgevraagd in het kader van de identificatie en registratie van dieren en in het kader van de superheffing en melkpremie. Ook deze gegevens kunnen na éénmalige inwinning meermalig gebruikt worden door de basis op grond waarvan deze gegevens worden ingewonnen te verbreden met artikel 36 van het besluit.

Daarnaast wordt in het nieuwe stelsel bij de mate van verantwoording uitgegaan van een risicobenadering. Die bedrijven en ondernemingen die een verhoogd risico vormen met betrekking tot de overtreding van de gebruiksnormen en de vervoersverplichtingen, zullen een zwaardere verantwoordingsplicht opgelegd krijgen dan de bedrijven en ondernemingen die dit niet vormen. In tegenstelling tot de administratieve verplichtingen in het kader van het stelsel van regulerende mineralenheffingen, hoeven dus niet alle bedrijven een jaarlijkse opgave te doen, doch alleen die bedrijven die tot de aandachtgroepen behoren. Zie ook paragraaf 5.3 van deze nota van toelichting.

Naast deze «versoepelingen» bestaat evenwel op één punt een onverminderde verantwoordingsplicht. Met betrekking tot de meststromen worden geen versoepelingen in de verantwoordingsplicht doorgevoerd; deze plicht is zelfs op een aantal punten aangescherpt. Dit is mede op basis van ervaringen in het verleden en op grond van de in paragraaf 6.1 genoemde ex ante analyse. Hiervoor zij verwezen naar paragraaf 10.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen en paragraaf 6.1 van deze nota van toelichting.

De totale administratieve lasten van het onderhavige besluit bedragen € 86.838.000, waarvan € 580.000 eenmalige kosten zijn. Zonder de lasten voortvloeiend uit EVOA welke geen onderdeel waren van de nulmeting bedragen de lasten € 86.091.000. Bij de vergelijking met de nulmeting is voorts relevant dat in hetop de Wet bodembescherming gebaseerde Besluit gebruik meststoffen per 1 januari 2006 nieuwe verplichtingen komen te gelden waaruit administratieve lasten voortvloeien die niet bij de nulmeting waren betrokken. Deze lasten beslaan een bedrag van circa € 5,8 miljoen. Geconstateerd kan worden dat per saldo de reductie-taakstelling van 40 procent voor de administratieve lasten ten opzichte van 2002 behaald is.

Het Adviescollege toetsing administratieve lasten (hierna: Actal) heeft positief geadviseerd met betrekking tot het onderhavige besluit.

8. Uitvoering en handhaving

8.1. Uitvoeringshandelingen, betrokken diensten en organen en uitvoeringslasten

De Dienst Regelingen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, is belast met de uitvoering van een belangrijk deel van het onderhavige besluit. Het gaat daarbij met name om het inwinnen, administratief controleren en registreren van gegevens die voor de handhaving nodig zijn. Het gaat dan onder meer om:

- de registratie van aan agrariërs gevraagde gegevens over het grondgebruik die worden opgenomen in de Basisregistratie percelen (artikel 26);
- de registratie van landbouwbedrijven en de verwerking van gegevens uit de administratie van deze bedrijven voor zover deze stelselmatig (risicogroepen) of desgevraagd gegevens moeten verstrekken die betrekking hebben op hun meststoffenbalans (artikelen 31 en 36);
- de registratie van intermediaire ondernemingen en van de door deze ondernemingen gebruikte apparatuur, en de verwerking van de door deze ondernemingen te verstrekken gegevens over hun meststoffenbalans (artikelen 38 en 40);
- de verwerking van de door deze ondernemingen en geaccrediteerde laboratoria elektronisch te verstrekken gegevens over de getransporteerde hoeveelheden dierlijke meststoffen en de fosfaat- en stikstofgehalten van de meststoffen en de controle daarvan aan de hand van de analyse-

uitslagen, de vervoersdocumenten en de via een draadloze verbinding doorgeseinde laad- en losplaats bij het vervoer van dierlijke meststoffen (artikelen 49, derde lid, 52, 53, 54 en 70);

- de verwerking van de gegevens van de afleveringsbewijzen voor zuiveringsslib, compost en mengsels van die stoffen, inzake de hoeveelheden van deze stoffen en het fosfaat- en stikstofgehalte (artikelen 55 en 56);

- de registratie van ondernemingen die veevoer leveren voor staldieren en de verwerking van de gegevens van de jaaroverzichten inzake de geleverde hoeveelheden veevoer en de samenstelling ervan (artikelen 43 en 45);

- het in voorkomend geval opvragen van gegevens uit de administratie van ondernemingen die kunstmest leveren aan bedrijven, of die eieren afnemen van of staldieren leveren aan of afnemen van bedrijven (artikel 45, derde lid);

- de verwerking van gegevens die worden opgevraagd bij andere bij de overheid daartoe beschikking staande bestanden. Het betreft dan onder meer de I&R-gegevens (artikel 79), maar ook de gegevens die het Productschap Zuivel in het kader van medebewind zal genereren bij melkfabrieken, omtrent de hoeveelheid koemelk per bedrijf en het ureumgehalte van deze melk (artikel 71).

Waar deze in het besluit of de ministeriële regeling voor de gegevensverstrekking zijn voorgeschreven, of wenselijk als hulpmiddel voor de administratie, zal de Dienst Regelingen formulieren opstellen en verstrekken. Hierbij zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van elektronische formulieren.

De Dienst Regelingen voert samen met de Algemene Inspectiedienst op basis van alle genoemde gegevens verbandcontroles uit. Dit om de betrouwbaarheid van de gegevens vast te stellen en om bedrijven en ondernemingen voor een nadere administratieve controle door de Dienst Regelingen of fysieke controle door de Algemene Inspectiedienst te selecteren, als zij mogelijk de gebruiksnormen, of de verplichting tot een verantwoorde afzet van het mestoverschot dan wel andere verplichtingen gesteld bij of krachtens de Meststoffenwet niet hebben nageleefd. In het kader van de nadere administratieve controle kan de Dienst Regelingen de betrokken bedrijven of ondernemingen vragen om aanvulling van de gegevens, of om de overlegging van nadere bewijsstukken, waaruit de naleving van de normen aannemelijk wordt. De Dienst Regelingen bewerkt de haar ter beschikking staande gegevens tevens om daaruit beleids- en milieu-informatie te genereren.

Voorts zal de Dienst Regelingen worden belast met de uitvoering van de EVOA, waar de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van die verordening is aangewezen als de bevoegde autoriteit ter zake van meststoffen (artikel 58): zij is de dienst waarbij de kennisgeving van overbrenging moet worden gedaan en waarbij een financiële zekerheid moet worden gesteld (artikelen 59 en 60), die de in voorkomend geval vereiste toestemming voor overbrenging afgeeft (artikel 61) en eventueel – namens de minister – nadere voorwaarden verbindt aan de overbrenging (artikel 62, tweede lid, aanhef en onderdeel a). Zij is ook het aanspreekpunt voor de bevoegde autoriteiten van andere landen, ingeval er zich problemen voordoen met vanuit Nederland verzonden vrachten mest.

De Dienst Regelingen neemt namens de minister ook de uitvoering van de procedure van oplegging en invordering van bestuurlijke boetes en de toepassing van bestuursdwang ter hand. De boetes kunnen worden opgelegd voor de overtreding van elk van de voorschriften gesteld in dit besluit (artikelen 72 (50 nieuw) en 73 (51 nieuw) van de Meststoffenwet), met uitzondering van de regels inzake de opslagcapaciteit (artikel 28, tweede lid) die met voorrang door middel van de last onder dwangsom

worden gehandhaafd (artikel 71 (49 nieuw) van de Meststoffenwet). Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 8.2. De afdeling rechtsbescherming binnen de dienst is daarbij belast met de behandeling van bezwaarschriften en het voeren van verweer ingeval van beroep bij de rechtbank of het College voor Beroep voor het bedrijfsleven.

Tot slot heeft de dienst een belangrijke taak bij de voorlichting van de sectoren over de mestwetgeving.

De Algemene Inspectiedienst is belast met het toezicht op de naleving van de voorschriften gesteld bij en krachtens dit besluit, waaronder begrepen het uitvoeren van controles op de bedrijven en ondernemingen en verificatie van verstrekte gegevens. Speciale aandacht zal worden gegeven aan de mesttransporten, waar voor het toezicht gebruik gemaakt zal worden van door middel van een draadloze verbinding doorgeseinde laad- en losplaatsen bij het vervoer van dierlijke meststoffen. De Algemene Inspectiedienst benut deze gegevens tevens als input voor beleidsinformatie met betrekking tot de naleving van de mestwetgeving door de verschillende doelgroepen. De Algemene Inspectiedienst heeft bovendien de taak met de doelgroepen te communiceren over de naleving (handhavingscommunicatie).

Voorts is zij aangewezen voor de opsporing van strafbare feiten: overtreding van elk van de voorschriften van dit besluit is niet alleen bestuurlijk beboetbaar maar ook strafbaar gesteld in artikel 1a van de Wet op de economische delicten. Het strafrecht geldt als achtervang: zie paragraaf 5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen. De bevindingen bij controles zullen worden neergelegd in controlerapporten ten behoeve van de bestuurlijke handhaving door de Dienst Regelingen, respectievelijk processen-verbaal ingeval strafrechtelijke vervolging aan de orde kan zijn. Het ligt overigens in de rede dat de Algemene Inspectiedienst de rapportage van alle overtredingen de vorm van een proces-verbaal zal geven, zodat de rapportage eventueel ook voor een strafrechtelijke procedure kan worden gebruikt. Voor kleinere vergrijpen die leiden tot boetes van ten hoogste € 340, zal de Algemene Inspectiedienst in mandaat voor de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ook bestuurlijke boetes kunnen opleggen (artikel 85 (63 nieuw) van de Meststoffenwet).

Beroep tegen de oplegging van bestuurlijke boetes vindt plaats bij de rechtbank en hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Beroepen tegen de overige beschikkingen, zoals de oplegging van een last onder dwangsom, de oplegging van een meldplicht van mesttransporten en de beschikkingen in het kader van de uitvoering van de EVOA (al dan niet in behandeling nemen van de kennisgeving, verlening van toestemming, verbeurde financiële zekerheid), vinden direct plaats bij het College (artikel 62 (42 nieuw) van de Meststoffenwet en de bijlage van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie). De rol van het Openbaar Ministerie en de strafrechter is beperkt tot die zaken die bij wijze van uitzondering niet bestuursrechtelijk maar strafrechtelijk worden afgedaan.

Invoering van het nieuwe stelsel van gebruiksnormen zal tot aanzienlijk lagere uitvoeringslasten leiden voor de betrokken uitvoerende diensten, de Dienst Regelingen en de Algemene Inspectiedienst. Daarbij zullen de uitvoeringslasten voor de Dienst Regelingen dalen van € 68 miljoen in 2002 tot naar verwachting ruim € 30 miljoen vanaf 2006. Dit is inclusief de uitvoeringslasten die gemoeid zijn met de uitvoering van het systeem van productierechten. Voor de uitvoeringslasten bij de AID wordt voorsnog uitgegaan van een bedrag van circa € 8 miljoen.

Voorts moeten de aangiften van de regulerende mineralenheffingen uit de jaren 2005 en eerder nog afgehandeld worden, als gevolg waarvan de uitvoeringskosten van het stelsel van regulerende mineralenheffing na 2006 nog enige jaren zullen doorlopen.

Bij de berekening die ten grondslag ligt aan de uitvoeringslasten zijn een aantal aannames gemaakt zoals weergegeven in paragraaf 10.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen. De wijze van invulling van het onderhavige Besluit leidt niet tot gewijzigde inzichten ten aanzien van de lasten van de uitvoering en handhaving, waarop in bovengenoemde paragraaf van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is ingegaan.

Belangrijk verschil met het huidige beleid is dat gewerkt zal worden met selectief te verrichten controles (administratief en fysiek) op basis van een risico analyse, waarmee een integrale jaaropgave door alle bedrijven, en de administratieve verwerking er van in het bijzonder, kan komen te vervallen. Dit is van aanmerkelijke invloed op de vermindering van de uitvoeringslasten. In elk geval wordt voldaan aan de taakstelling van een 40 procentreductie van de uitvoeringslasten.

8.2. Interventiestrategie

Om een doelmatige en effectieve handhaving van het stelsel van gebruiksnormen te verzekeren, is – zoals is aangekondigd in paragraaf 10.2, onderdeel b, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen – een interventiestrategie ontwikkeld die uitgaat van het concept programmatisch handhaven. Uitgangspunt daarbij is dat rechtshandhaving een cyclisch en integraal beleidsproces is, dat wordt gekenmerkt door het stellen van meetbare doelen, monitoring, periodieke evaluatie en waar nodig bijstelling van de strategie. De strategie is gericht op het bereiken en onderhouden van een hoog nalevingsniveau en is gebaseerd op een doelgroep- en risicoanalyse. De controlemiddelen worden zo efficiënt mogelijk ingezet voor de groepen die het grootste milieurisico vormen en er wordt met name gecontroleerd op de normen die voor die risicogroepen het meest relevant zijn. De bepalingen van dit besluit zijn daarvoor van cruciaal belang.

De strategie is gebaseerd op een hiërarchie van normen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen kernbepalingen en ondersteunende bepalingen. Ten algemene zijn kernbepalingen die bepalingen die binnen een wetgevingscomplex de kern vormen van de bescherming van de belangen waartoe het desbetreffende wetgevingscomplex strekt. Het stelsel van gebruiksnormen kent als kernbepalingen de drie – in deze nota van toelichting meergenoemde – gebruiksnormen, die ertoe strekken het gebruik van mineralen en dierlijke mest rechtstreeks te beperken. De overige normen, waaronder alle normen van dit besluit, zijn ondersteunende bepalingen.

De ondersteunende bepalingen zijn voor de handhaving van de kernbepalingen van wezenlijk belang. Zo zijn de verplichting tot het bijhouden van een inzichtelijke administratie (artikelen 32, 39 en 44), de verplichting tot het verstrekken van gegevens (artikelen 35, 40 en 45) en de verplichting tot het opmaken van een vervoersbewijs of afleveringsbewijs en het indienen van de daarop vermelde gegevens (artikelen 53 en 55) voor de vaststelling of de kernbepalingen al dan niet zijn nageleefd onmisbaar. De verstrekte gegevens vormen de basis voor het proces van analyse en selectie, waarbij bedrijven worden geselecteerd voor het opvragen van aanvullende gegevens of het uitvoeren van fysieke

controles. Met name in 2006 steunt de handhaving voornamelijk op de controle en sanctionering van de ondersteunende bepalingen.

Een wezenlijk onderdeel van de handhavingsstrategie is de doelgroep- en risicobenadering. Uit het in paragraaf 6.1 van deze nota van toelichting genoemde rapport «Ex ante analyse van het stelsel van gebruiksnormen voor mest en mineralen in de landbouw» kan worden afgeleid, dat bij een aantal categorieën van bedrijven een verhoogd risico tot overtreding van de voorschriften aangenomen moet worden. In het rapport worden onder andere de overschotbedrijven en de intermediaire ondernemingen genoemd. Voor deze risicogroepen worden overeenkomstig de aanbevelingen van het rapport op grond van dit besluit extra eisen gesteld ten aanzien van de administratieve verantwoording. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 5 van deze nota van toelichting.

Artikel 35, eerste lid, onderdeel c, biedt voorts de basis om bij ministeriële regeling ook overige categorieën van bedrijven onder de uitgebreide verantwoordingsplicht te brengen.

Op basis van de beschikbare administratieve gegevens kunnen door datavergelijking in sommige gevallen al overtredingen worden vastgesteld zonder dat daar een diepgaande fysieke controle aan te pas komt. Daarnaast zullen voor het mestvervoer en bij hoogrisicobedrijven en -ondernemingen ook fysieke controles door de Algemene Inspectiedienst noodzakelijk zijn.

Ten aanzien van de sanctionering wordt het volgende opgemerkt. Zoals in paragraaf 5 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is aangegeven, is in de wet zowel voor de kernbepalingen als voor de ondersteunende bepalingen sanctionering door bestuurlijke sancties vooropgesteld. Het strafrecht wordt ingezet als ultimum remedium voor de zeer ernstige gevallen. De interventiestrategie voorziet echter in een veel ruimer arsenaal aan middelen om de naleving te bevorderen dan zuiver repressieve handhaving. Daartoe behoren onder meer het verschaffen van informatie over de normen en de wijze waarop deze het beste kunnen worden nageleefd en communicatie over de handhaving, zoals de hoogte van opgelegde boetes en informatie over rechterlijke uitspraken in beroepszaken tegen de oplegging van bestuurlijke boetes. Daarnaast bestaat de mogelijkheid bestuursdwang toe te passen, zoals het opleggen of uitvoeren van herstelmaatregelen of de last onder dwangsom (artikel 71 (49) nieuw) van de Meststoffenwet). Laatstgenoemde maatregelen zijn gericht op herstel en niet op leedtoevoeging. Zij kunnen zowel naast als in de plaats van bestuurlijke boetes of strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Ter handhaving van de kernbepalingen ligt bestuursdwang minder voor de hand, maar voor de handhaving van een aantal ondersteunende bepalingen, zeker waar het gaat om de naleving van administratieve voorschriften, is dit een effectief instrument.

Bestuursdwang is met name aangewezen bij de handhaving van de verplichting tot het aanhouden van voldoende opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen. Nu de producent van dierlijke meststoffen vóór september aan deze verplichting moet voldoen, is repressieve handhaving hier niet aan de orde. In eerste instantie zal derhalve gekozen worden voor de toepassing van de last onder dwangsom. Indien dit geen resultaat oplevert kan bestuursdwang worden toegepast. Alleen in uitzonderlijke gevallen, als met bestuursdwang niet het gewenste effect wordt bereikt, zal strafrechtelijke handhaving worden toegepast.

Bij overtreding van de kernbepalingen (de drie gebruiksnormen) en van de ondersteunende bepaling inzake de verantwoording van de afzet van dierlijke meststoffen staat de hoogte van de boete vast, hardheidsituaties

daargelaten. Deze kan worden berekend aan de hand van een vast bedrag per kilogram stikstof of fosfaat waarmee de norm is overtreden (artikelen 79 en 80 van de wet). Deze boete kan oplopen tot een bedrag van ten hoogste € 45.000 voor natuurlijke personen en € 450.000 voor rechtspersonen, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid of maatschappen (artikel 84, eerste lid, van de wet). Voor overtreding van de bepalingen van dit besluit staat de hoogte van de boete niet vast. Deze is afhankelijk van de ernst van de overtreding en de mate van verwijtbaarheid en van het feit of sprake is van recidive. Deze boete kan oplopen tot een maximum van € 11.250 voor natuurlijke personen en € 45.000 voor voor rechtspersonen, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid of maatschappen (artikel 84 (62 nieuw), tweede lid, van de Meststoffenwet). Ten behoeve van de rechtszekerheid voor de bedrijven en ondernemingen en als handleiding voor de uitvoerende diensten wordt in de voor de Meststoffenwet opgestelde beleidsregel een beleidslijn omtrent de hoogte van de op te leggen boetes bij overtreding van de administratieve en andere ondersteunende bepalingen van dit besluit neergelegd.

Overtreding van de kernbepalingen en de ondersteunende bepalingen kan in ernstige gevallen ook strafrechtelijk gehandhaafd worden. Overtreding van de kernbepalingen (artikel 5a (7 nieuw) van de Meststoffenwet) en van de bepaling inzake de verantwoording van de afzet van dierlijke meststoffen (artikel 5h (14 nieuw) van de wet) is strafbaar gesteld in artikel 1a, onder 1°, van de Wet op de economische delicten. Hierop staat een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of een geldboete van de vijfde categorie. Overtreding van de overige ondersteunende bepalingen is strafbaar gesteld in artikel 1a, onder 3°, van de Wet op de economische delicten en kan worden bestraft met een hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de vierde categorie.

9. Commentaar maatschappelijke organisaties en adviezen

De voor de toepassing van het gebruiksnormenstelsel relevante maatschappelijke organisaties zijn in het kader van de beleidsvoorbereiding die aan de invulling van het onderhavige besluit ten grondslag heeft gelegen, in een aantal consultatiebijeenkomsten in de gelegenheid geweest om hun visie te geven over de voorgenomen uitwerking van het beleid.

Een van de zienswijzen die naar voren is gebracht tijdens deze consultatierondes zag onder meer op de bepalingwijze van de mestproductie voor bedrijven met graasdieren en met een relatief kleine hoeveelheid staldieren, waarbij bepleit werd om de bepaling van de door de staldieren geproduceerde meststoffen op excretieforfaits te baseren. In paragraaf 5.2 van deze nota van toelichting is uiteengezet waarom voor staldieren gekozen is voor een stalbalans. Omdat deze redenen onverkort voor bedrijven met een relatief gering aantal staldieren gelden, ligt het niet in de rede voor deze categorie bedrijven in een uitzondering op de generieke bepalingwijze van de mestproductie te voorzien.

Een tweede punt dat bij deze consultatieronde naar voren kwam, betrof de bepaling van het gemiddelde aantal in een kalenderjaar op een bedrijf aanwezige schapen en geiten. Aanvankelijk was voorzien dat het jaargemiddelde bij schapen en geiten – evenals bij rundvee – bepaald zou moeten worden door de dagelijks aanwezige aantallen dieren bij elkaar op te tellen en de uitkomst te delen door het aantal dagen van het jaar. In de veronderstelling dat de dagelijks aanwezige aantallen schapen en geiten op eenvoudige wijze afgeleid konden worden uit het zogenoemde bedrijfsregister, waarin ingevolge de I&R-regelgeving alle mutaties van

dieren bijhouden moeten worden, was ervan uitgegaan dat deze wijze van bepaling de minste administratieve lasten met zich zou brengen. Gebleken is echter dat het merendeel van de schapen- en geitenhouders de mutaties van de dieren niet digitaal, zoals bij runderen wel het geval is, maar op papier bijhoudt. Hierdoor wordt het dagelijks aantal aanwezige schapen en geiten niet automatisch gegenereerd, maar zou dit aantal afzonderlijk berekend moeten worden, hetgeen een aanzienlijke hoeveelheid werk met zich brengt. In verband hiermee wordt het gemiddelde aantal in een jaar aanwezige schapen en geiten – evenals bij alle overige diersoorten – vooralsnog gebaseerd op maandelijks tellingen.

Het oorspronkelijk ontwerp voorzag tenslotte in een basis om een mengverbod in te stellen voor anorganische met organische meststoffen. Met een dergelijk verbod zou voorkomen moeten worden dat kunstmeststoffen worden gemengd met organische meststoffen en aldus in aanmerking komen voor een lage werkingscoëfficiënt. De producenten van organo-minerale meststoffen hebben evenwel nadrukkelijk gewezen op de verstrekkende consequenties van een dergelijk verbod. Tegen deze achtergrond is deze bepaling in het besluit geschrapt en zal bij de uitwerking van de werkingscoëfficiënten in de ministeriële regeling worden bezien welke alternatieven mogelijk zijn, waarbij deze ongewenste consequenties voorkomen worden.

Voorts is het ontwerpbesluit overeenkomstig artikel 63 (43 nieuw) van de Meststoffenwet bekend gemaakt in de Staatscourant (2005, nr. 70) waarbij eenieder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze over het ontwerp naar voren te brengen. Bovendien is het voor commentaar toegezonden aan een groot aantal maatschappelijke organisaties. Op het ontwerp van dit besluit zijn reacties ontvangen van een viertal particuliere agrariërs alsmede van:

- de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO),
- de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV),
- de belangenorganisatie voor ondernemers die werkzaam zijn in de sector Cultuurtechnische werken en grondverzet, Meststoffendistributie en Loonwerken in de Agrarische sector in Nederland (CUMELA),
- de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB),
- de Vereniging Afvalbedrijven,
- de Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR),
- de Minerale Meststoffen Federatie,
- de Unie van Waterschappen,
- het Waterschap Brabantse Delta, en
- het Productschap Zuivel.

Bij dezelfde gelegenheid is het ontwerp toegezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal. De Tweede Kamer heeft het ontwerp betrokken bij het wetgevingsoverleg d.d. 23 mei 2005 (Kamerstukken II 2004/05, 29 930, nr.34) over de wetsvoorstellen wijziging van de Meststoffenwet (invoering gebruiksnormen, 29 930) en wijziging van de Meststoffenwet en intrekking van de Wet verplaatsing mestproductie en de Wet herstructurering varkenshouderij (vereenvoudiging productierechten, 30 004).

Op de hoofdlijnen van de reacties – voor zover relevant voor het onderhavige besluit – wordt in het onderstaande ingegaan. Voor zover de reacties betrekking hebben op de nadere uitwerking van de in het besluit opgenomen bepalingen, zullen deze betrokken worden bij de ministeriële regeling. De commentaren hebben voorts aanleiding gegeven tot verduidelijking van de tekst van het besluit en de nota van toelichting.

De opmerkingen die door de particuliere agrariërs naar voren werden gebracht betroffen met name de peildatum van 15 mei en de hoogte van de gebruiksnormen en de excretienormen. Ook de LTO en de VLB gaven met betrekking tot de peildatum aan behoefte te hebben aan een nadere verheldering voor de teelten die eerst na 15 mei ingezet worden al dan niet op gronden die op 15 mei tot het desbetreffende bedrijf behoren.

Zoals in paragraaf 3.2 is uiteengezet komt de peildatum van 15 mei overeen met de laatste dag waarop opgave kan worden gedaan ten behoeve van de Gecombineerde Data Inwinning (GDI) van de Dienst Regelingen en sluit dus aan op de registratie in het kader van de uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de landbouwtelling. Rond 15 mei zijn de meeste gewassen al gezaaid of gepoot. Bovendien is de datum van 15 mei vroeg genoeg om de vroeg te oogsten gewassen op eenvoudige wijze mee te laten tellen voor de bepaling van de gebruiksnorm. Voor gewassen die eerst na de peildatum gezaaid of gepoot worden zal het mogelijk zijn om een bijbehorende stikstofgebruiksnorm te verkrijgen. Indien het een eerste teelt betreft, geldt voor dit gewas de norm die ook zou gelden als het gewas op 15 mei op het land had gestaan. Indien er sprake is van een gewas dat wordt geteeld na een ander gewas mag een aanvullende stikstofgift worden toegepast. De daarvoor vastgestelde hoeveelheidstikstof per hectare zal voor met name een aantal bladgewassen lager zijn dan wanneer dat gewas als eerste gewas zou zijn geteeld, daar een gedeelte van de mineralen die na de eerste teelt in de bodem achter zijn gebleven door het volggewas benut kunnen worden. Deze (aanvullende) gebruiksnormen gelden in principe ook voor landbouwgronden waarvan het bedrijf blijkens een melding aan de Dienst Regelingen eerst na 15 mei het exclusieve gebruiksrecht verkrijgt, mits de verkrijger bij aanvang van de teelt gerechtigd is tot het gebruik van de grond. De tekst van artikel 23, tweede lid, van het besluit, en de toelichting in paragraaf 3.4 is in voormelde zin verduidelijkt.

Voorts gaf de LTO aan als gevolg van de in de Meststoffenwet verkozen systematiek op grond waarvan bedrijven met grond aannemelijk moeten kunnen maken dat de gebruiksnormen niet worden overschreden, zorgen te hebben omtrent de rechtszekerheid voor betrokken bedrijven. De LTO bepleitte in dat verband ondubbelzinnige regelgeving, waarbij rekening gehouden zou moeten worden met de grote verscheidenheid in bedrijven en productieomstandigheden.

Zoals in paragraaf 5.1 is uiteengezet, beogen de in het onderhavige besluit opgenomen voorschriften juist voor de agrariër en de intermediair helderheid te verschaffen omtrent de gegevens waarmee naleving van de gebruiksnormen en van de verplichting tot verantwoorde afzet van mest in ieder geval aannemelijk kan worden gemaakt en omtrent de wijze waarop de te administreren en aan de overheid te verantwoorden hoeveelheden worden bepaald. Aan de grote verscheidenheid in bedrijven en productieomstandigheden wordt in dit verband recht gedaan, door de ruimte die betrokkenen hebben om alternatieve en betrouwbare gegevens en bepalingwijzen aan te dragen. De verwachting is dat in het bijzonder de melkveehouderij daar behoefte aan zal hebben. Met het oog hierop wordt de mogelijkheid geboden op basis van een bedrijfsspecifieke berekening een lage excretie aannemelijk te maken. Ter facilitering hiervan is onderzoek gedaan naar een berekeningsmethodiek om de bedrijfsspecifieke excretie vast te stellen. In overleg met de sector zal deze berekeningsmethodiek en de borging daarvan voor eind 2005 uitgewerkt worden en als handreiking ter beschikking gesteld worden aan de sector.

Met betrekking tot de actualisatie van de grondsoortkaarten deed de LTO een aantal concrete voorstellen. Zo werd bepleit de aan de kaarten ten grondslag liggende informatie tegen kostprijs beschikbaar te stellen

aan belanghebbenden en de grondsoorttoewijzingen als gevolg van een wijziging van perceelsgrenzen kosteloos en zonder voorafgaand bodemonderzoek door te voeren. Voorts zouden volgens de LTO de kosten van het bodemonderzoek vergoed moeten worden, in de situatie dat dit bodemonderzoek zou uitwijzen dat de aanvankelijk aanwijzing van de gronden op de kaart onjuist was.

Overeenkomstig het voorstel van de LTO is de aan de grondsoortenkaarten ten grondslag liggende informatie, zoals de in paragraaf 2.2 van deze nota van toelichting bedoelde basis grondsoortenkaart met de daarop weergegeven perceelindeling, op de internetsite van het ministerie geplaatst, zodat deze informatie voor de betrokken landbouwer kosteloos geraadpleegd kan worden. Zoals de LTO terecht opmerkt, brengt de wijziging van een perceelsgrens geen kosten voor de betrokken landbouwer met zich; paragraaf 2.4 van deze nota van toelichting is op dit punt aangevuld.

De kosten van een bodemonderzoek bestaan uit de kosten die samenhangen met het nemen van een bodemonster en met het beoordelen van het monster door Alterra. De kosten verbonden aan de beoordeling van het monster door Alterra worden door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gedragen en de landbouwer betaalt de kosten van de monsternamen. Deze kunnen – voor zover het om reële kosten gaat – door het ministerie worden vergoed ingeval de gegevens van de agrariër leiden tot aanpassing van de kaarten.

Tot slot verzocht de LTO om terzake van najaar- of winterbeweiding van schapen te voorzien in een vrijstelling van de administratieve verplichtingen van onderhavig besluit. Voorzien is dat overeenkomstig dit verzoek in de ministeriële regeling een voorziening wordt opgenomen op grond waarvan degene op wiens land gedurende een beperkte periode, van naar verwachting maximaal 3 weken per jaar, in het najaar of de winter een beperkt aantal schapen wordt geweid ter zake van de door deze schapen geproduceerde dierlijke mest geen administratieve verantwoording behoeft af te leggen.

De NMV gaf aan het oneens te zijn met de voorgenomen excretienormen voor melkvee en bepleitte voorts de bemestingsnormen voor grasland en bouwland aan te passen aan de praktijk.

De hoogte van de excretieforfaits, die worden vastgesteld bij ministeriële regeling, zijn gebaseerd op recent wetenschappelijk onderzoek. Op basis van dit onderzoek zijn bestaande diersoorten onderverdeeld in relevante categorieën. Indien de hoogte van deze normen in individuele situaties zou leiden tot een onjuiste bepaling van de geproduceerde hoeveelheid dierlijke meststoffen, hebben bedrijven in het kader van de vrije bewijsleer de mogelijkheid om met behulp van alternatieve bewijzen aannemelijk te maken dat in hun specifieke situatie andere waarden gelden.

Voor melkkoeien is het stikstofexcretieforfait gedifferentieerd naar melkproductie en melkureumgehalte en voor het fosfaat excretieforfait alleen op basis van melkproductie. Naar verwachting wordt hiermee recht gedaan aan de bestaande verschillen zonder hoge administratieve lasten voor de betrokkenen. Voor de specifieke praktijkgevallen waarin deze differentiatie onvoldoende recht doet wordt de mogelijkheid geboden op basis van een bedrijfsspecifieke berekening een lagere excretie aannemelijk te maken. Verwezen zij naar hetgeen in het voorgaande ter zake is toegelicht naar aanleiding van de reactie van de LTO.

De vaststelling van de hoogte van de stikstofgebruiksnormen voor grasland en voor akkerbouwgewassen zal eveneens bij ministeriële regeling geschieden. Het uitgangspunt voor het vaststellen van de stikstofgebruiksnormen zal de gewasbehoefte zijn, waarbij de bemestings-

adviezen, die gebaseerd zijn op wetenschappelijk onderzoek, worden gevolgd, tenzij de grondwaternorm tot een lagere gebruiksnorm noopt. Voorzien is dat de bemestingsadviezen geactualiseerd worden overeenkomstig het hiertoe opgestelde protocol. De normen bedragen in de jaren 2006 en 2007 voor klei- en veengronden 110 procent van het bemestingsadvies en voor zand- en lössgronden in 2006 100 procent en in 2007 95 procent van het bemestingsadvies. Bedrijven met een groot aantal kleine gewassen, zoals biologische bedrijven, kunnen werken met één vaste norm, die gebaseerd is op praktijkgegevens. Deze norm is voldoende ruim om binnen de gewasbehoefte te kunnen bemesten zonder milieurisico's.

NMV bepleitte voorts, evenals de VLB, het percentage van 15 procent van de geproduceerde dierlijke meststoffen dat in het kader van de boer-boer-voorziening mag worden afgevoerd zonder weging, bemonstering en analyse te verhogen, opdat melkveehouders die gronden tijdelijk uit gebruik gegeven hebben aan akkerbouwers en bloembollentelers meer ruimte krijgen mest op basis van forfaitaire normen naar die gronden af te voeren.

Zoals ook is aangegeven in het overleg met de Tweede Kamer is verhoging van dit percentage niet aan de orde (Kamerstukken II 2004/05, 29 930, nr. 34), daar het gekozen percentage voldoende recht doet aan de variatie en de omvang van de bedrijven. Wel zal naast de boer-boer-voorziening, evenals onder de werking van het stelsel van regulerende mineralenheffing het geval was, een specifieke voorziening getroffen worden op grond waarvan bedrijven die mest afvoeren van hun bedrijf naar percelen grond die tijdelijk uit gebruik zijn gegeven, de afgevoerde hoeveelheid eveneens kunnen bepalen op basis van forfaitaire normen. Als voorwaarden zullen komen te gelden dat het perceel op een maximale hemelsbrede afstand van tien kilometer ligt, dat de grond de voorafgaande twee jaren in gebruik is geweest bij het oorspronkelijke bedrijf, dat het perceel is aangemeld als behorend tot het bedrijf dat het perceel tijdelijk in gebruik heeft en dat de overeenkomst tot ingebruikgeving schriftelijk is aangegaan.

CUMELA onderstreepte in zijn reactie het grote belang om transparantie van de dierlijke meststromen te vergroten opdat in de meststoffen-distributie de papieren werkelijkheid één-op-één overeenkomt met de praktijk, maar gaf daarbij aan een andere uitwerking van de in het besluit neergelegde maatregelen te verkiezen.

Met name propageerde CUMELA een alternatief systeem voor de verantwoording van mesttransporten, dat vergelijkbaar zou zijn met het stelsel dat voor de aangifte en de verantwoording van de omzetbelasting geldt. Kern van dit zogenoemde BTW-model is dat de gegevens van de vervoersbewijzen niet bij de Dienst Regelingen worden ingediend, maar bij de vervoerder in administratie worden opgenomen. Slechts de hierop gebaseerde totale aan- en afvoerbalansen (stikstof en fosfaat) zouden periodiek bij de Dienst Regelingen ingediend moeten worden. In de optiek van CUMELA zou bij de controle van de meststromen – en daarmee van gebruiksnormen – niet de administratie van de Dienst Regelingen, maar de administratie van het bedrijfsleven leidend moeten zijn.

Deze systematiek strookt niet met de in de paragrafen 6.1 en 6.2 weergegeven uitgangspunten van de regering, op grond waarvan de eisen op het punt van de vastlegging en verantwoording van gegevens met betrekking tot monster en vracht aangescherpt worden. Voor een adequaat toezicht op de naleving van de normen is het immers onontbeerlijk dat de overheid direct beschikt over een centraal overzicht van de gegevens van individuele mesttransporten, hetgeen bij de verplichte elektronische aanlevering van de gegevens van het vervoersbewijs juist het geval is.

CUMELA wees op een onvolkomenheid in de begripsomschrijving van «satellietvolgapparatuur», zoals deze in het oorspronkelijk ontwerp was opgenomen. De prestatiekenmerken voor satellietvolgapparatuur, zoals deze met het oog op de krachtens artikel 52, eerste lid, onderdeel d, van het besluit te stellen eisen ontwikkeld worden, gaan uit van GPS-plaatsbepaling en daarbij vindt geen communicatie via een satelliet plaats.

De omschrijving van het begrip «satellietvolgapparatuur» is op dit punt aangepast.

Voorts plaatste CUMELA kanttekeningen bij de uitvoerbaarheid en de evenredigheid van de verplichting voor vervoerders om elektronisch melding te doen van een voorgenomen transport zolang – gedurende de door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in zijn brief d.d. 13 mei 2005 (Kamerstukken II 2004/05, 28 385, nr.50) toegezegde periode tot 1 juli 2006 – het desbetreffend transportmiddel nog niet is voorzien van de voorgeschreven AGR- en GPS-apparatuur. Circa 30 tot 45 procent van de transporten zou anders verlopen dan de aanvankelijke planning.

Zoals in de subparagrafen 3.5 en 3.6.2, onder e, van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen is aangegeven, en is bevestigd bij de ten aanzien van dat wetsvoorstel uitgevoerde uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (zie subparagraaf 10.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel), staat of valt de sturingskracht van het systeem van gebruiksnormen met een adequate verantwoording van de mestafzet in de gehele keten van producent tot eindgebruiker. Een versterking van het nalevingsniveau moet in de optiek van de regering primair worden bereikt door bij het toezicht op de naleving en de opsporing van strafbare feiten extra nadruk op fysieke controles bij de intermediaire sector te leggen. De verplichting dat voertuigen uitgerust moeten zijn met satellietvolgapparatuur maakt een fysieke controle bij het laden en lossen van het transportvoertuig mogelijk. Bij gebreke van de voorgeschreven apparatuur is de voorgenomen meldverplichting het enige alternatief om dergelijke controles mogelijk te maken. Bij de uitwerking van deze verplichting in de ministeriële regeling zal binnen voornoemde kaders zo veel mogelijk rekening worden gehouden met de door CUMELA voor de intermediaire sector bepleite flexibiliteit.

Met betrekking tot de inrichting van het systeem van automatische gegevensregistratie van een mesttransport en de positiebepaling van het mestvoertuig door middel van GPS heeft voorts overleg plaatsgevonden tussen CUMELA en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Achtergrond van dit overleg was dat de transportsector bij monde van CUMELA wegens twijfel over de praktische toepasbaarheid van de AGR/GPS-apparatuur, zoals deze in het kader van de uitwerking van de ministeriële regeling in ontwikkeling was, een alternatief systeem had voorgesteld.

Zoals weergegeven in de brief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit d.d. 27 mei 2005 aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2004/05, 29 930, nr. 30) is in dit overleg afgesproken dat een alternatief te ontwikkelen systeem van bemonstering, AGR en GPS moet voorzien in een automatische vastlegging van de gegevens van een vracht getransporteerde dierlijke mest. Deze vastlegging zal zodanig moeten zijn dat er een betrouwbare koppeling is met de gegevens van het op de vracht betrekking hebbende vervoersbewijs, het uit de vracht genomen mestmonster en de locatie en het tijdstip van laden en lossen. Hierbij zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt zal worden van bestaande en bewezen betrouwbare technologieën. Uitgangspunt daarbij is dat de door het systeem gegenereerde gegevens door de vervoerder gebruikt kunnen

worden voor de eigen bedrijfsvoering en bovendien direct en onmiddellijk beschikbaar zijn voor de overheid. Bovendien zou het systeem zo spoedig mogelijk operationeel moeten kunnen zijn, opdat alle mesttransportvoertuigen hiermee uiterlijk op 1 juli 2006 uitgerust zouden moeten zijn. Zoals is afgesproken is de haalbaarheid van het beoogde systeem onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zullen betrokken worden bij de krachtens artikel 52, eerste lid, onderdeel c, op te stellen prestatiekenmerken van de AGR-apparatuur.

Op verzoek van CUMELA is in paragraaf 6.2 van de nota van toelichting verduidelijkt dat bij de uitwerking van de melding bij export rekening zal worden gehouden met de verplichtingen, die voortvloeien uit de Verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten (PbEG L 273). Ook is, mede op verzoek van de VLB, in de toelichting op de artikelen 53 en 54 aangegeven dat bij de uitwerking van het voor te schrijven vervoersbewijs zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het model van het vervoersbewijs dat is vastgesteld als bijlage van de Regeling administratieve verplichtingen Meststoffenwet en bij de in het verleden gehanteerde machtigingssystematiek voor de ondertekening van het vervoersbewijs.

CUMELA gaf aan teleurgesteld te zijn dat de administratieve lastenreductie voor de intermediaire sector beperkt blijft tot 25 procent.

De regering merkt op dat de voor de intermediaire sector voorziene lastenreductie past binnen het regeringsbeleid, dat ten algemene uitgaat van een reductie van 25 procent. Dat de reductie ten opzichte van de overige ketenpartijen relatief beperkt is, hangt direct samen met de gehanteerde risicobenadering. Uitgangspunt daarbij is dat bedrijven en ondernemingen die een verhoogd risico vormen met betrekking tot de overtreding van de gebruiksnormen en de vervoersverplichtingen, een zwaardere verantwoordingsplicht opgelegd krijgen dan de bedrijven en ondernemingen die dit niet vormen. De intermediaire sector behoort onmiskenbaar tot de groepen met een hoog risico. Verwezen zij naar paragraaf 10.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen en paragraaf 6.1 van deze nota van toelichting.

De VLB gaf aan met instemming ervan kennis genomen te hebben dat alle uitvoeringsregels van de Meststoffenwet geclusterd worden in één uitvoeringsbesluit en in één uitvoeringsregeling, maar plaatste kanttekeningen bij de in haar ogen vrij forse administratieve verplichtingen die uit het onderhavige besluit voortvloeien. De VLB stelde in dit verband voor deze verplichtingen kritisch te beoordelen op nut en noodzaak.

Zoals in paragraaf 7.6 is aangegeven is bij de vormgeving van het nieuwe beleid steeds uitdrukkelijk gezocht naar de minst belastende variant voor de administratieve lasten, zonder dat daarmee de sturingskracht in gevaar komt. Gelijk Actal in zijn advies constateerde is tijdens de ontwikkeling van het ontwerpbesluit rekening gehouden met alternatieve beleidsopties die minder administratieve lasten met zich brengen. Voorts is aansluiting gezocht bij reeds bestaande gegevensbestanden en wordt gebruik gemaakt van gecombineerd inwinnen van gegevens. Ook wordt bij het nieuwe meststelsel uitgegaan van een risicobenadering.

De VLB vroeg zich af of een mondelinge overeenkomst waaraan een exclusief gebruiksrecht kan worden ontleend in aanmerking wordt genomen bij de bepaling van de oppervlakte landbouwgrond.

Ofschoon, zoals de VLB terecht opmerkt, een mondelinge overeenkomst in civielrechtelijke zin op dezelfde wijze bindend is voor partijen als een schriftelijke overeenkomst, brengt artikel 37 in samenhang met artikel 32,

tweede lid, onder a, met zich dat een mondelinge overeenkomst niet in aanmerking wordt genomen bij de bepaling van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond. Op grond van voornoemde bepalingen dient immers de civielrechtelijke titel die aan het exclusieve gebruiksgenot van de grond ten grondslag ligt, met bewijsstukken gestaafd te worden.

Voorts vroeg de VLB hoe landbouwgrond die in gebruik is bij particulieren en niet overeenkomstig het onderhavige besluit bij de Dienst Regelingen is geregistreerd qua normering in het gebruiksnormenstelsel wordt gezien.

Zolang sprake is van «landbouwgrond» in de zin van artikel 1, eerste lid, van de Meststoffenwet geldt het regime van de Meststoffenwet, inclusief de op landbouwgrond toepasselijke gebruiksnormen. Doorslaggevend is of op de grond daadwerkelijk enige vorm van landbouw wordt uitgeoefend. In de situatie dat particulieren niet bedrijfsmatige activiteiten uitoefenen op grond waarvan zij het exclusieve gebruiksrecht hebben, is in beginsel geen sprake van landbouwgrond, maar van overige grond in de zin van artikel 1 van het Besluit gebruik meststoffen. Ingevolge artikel 2 van dat besluit geldt voor deze grond een maximum van 20 kilogram fosfaat per hectare per jaar.

De VLB vroeg op welke wijze aan de verplichting van artikel 53, zesde lid, van het besluit om de op het vervoersbewijs ingevulde gegevens elektronische in te dienen, bij transporten in het kader van de boer-boervoorziening invulling gegeven wordt.

Naar verwachting wordt op basis artikel 54, onderdeel c, van dit besluit voor het vervoer in het kader van de boer-boervoorziening een uitzondering op de elektronische indiening van gegevens gemaakt.

Voorts vroeg de VLB hoe wordt omgegaan met gasvormige verliezen bij een intermediair.

Ingevolge artikel 5h (14 nieuw), eerste lid, van de wet, moet een intermediair steeds verantwoordelijk dat de op de eigen onderneming aangevoerde dierlijke meststoffen zijn afgevoerd. Op grond van het tweede lid van dat artikel heeft deze verantwoording betrekking op de hoeveelheid fosfaat in de meststoffen. Hoewel de intermediair met betrekking tot zowel aan- en afgevoerde dierlijke meststoffen als vervoerde dierlijke meststoffen in zijn administratie gegevens over de hoeveelheden stikstof en fosfaat moet bijhouden, wordt hij zelf uitsluitend afgerekend op de hoeveelheden fosfaat, zodat gasvormige verliezen niet van belang zijn.

De VLB vroeg zich af of kunstmest die voor de invoering van het stelsel van gebruiksnormen op het bedrijf is aangevoerd en eerst in 2006 wordt aangewend, dubbel als aanvoerpost zou worden aangemerkt, te weten zowel in het kader van het stelsel van regulerende mineralenheffing als in het gebruiksnormenstelsel.

De door de VLB geschetste situatie lijkt theoretisch, daar het vanwege de kosten voor de aanschaf van kunstmest niet waarschijnlijk is dat bedrijven over grote voorraden beschikken. Afgezien daarvan wordt een bedrijf in het kader van het gebruiksnormenstelsel niet afgerekend op de aanvoer van kunstmest maar op het gebruik ervan, zoals dit blijkt uit het verschil in de begin- en eindvoorraad in enig jaar.

De VLB uitte de vrees dat veehouders die niet stelselmatig gegevens hoeven in te dienen, omdat zij niet tot de risicobedrijven behoren, hun administratie niet structureel zouden bijhouden. De VLB stelde in dat verband voor een jaarlijks terugkerende stimulans in te bouwen, zodat de administratie op orde blijft.

Het voorstel van de VLB gaat eraan voorbij dat de agrarische sector professioneel genoeg is om een inzichtelijke administratie bij te houden, mede gelet op de bewustwording die in deze sector naar aanleiding van de mineralenboekhouding in het kader van het stelsel van regulerende mineralen heffingen heeft plaatsgehad.

Tot slot signaleerde de VLB dat door te rekenen met forfaits de meststoffenbalans op bedrijfsniveau onnauwkeurigheden kan bevatten en de VLB vroeg zich in dat verband af op welke wijze een agrariër in die situatie aannemelijk kan maken dat geen van de gebruiksnormen is overschreden.

In principe moeten de voor de meststoffenbalans relevante hoeveelheden zo nauwkeurig mogelijk vastgesteld worden, maar in een aantal situaties is – vanwege de praktische onmogelijkheid om te werken met werkelijke waarden – de keuze voor forfaits onontbeerlijk. Het is een gegeven dat een forfaitaire benadering met onnauwkeurigheden gepaard gaat. De agrariër is echter bij uitstek degene die op basis van de ervaringen met het mineralenaangiftesysteem in de afgelopen jaren inzicht heeft verworven in het mineralen management op zijn bedrijf en zicht heeft op de relatieve onnauwkeurigheden van de forfaits voor zijn specifieke bedrijfssituatie. Waar het in de eerste instantie aan de agrariër is om aannemelijk te maken dat hij niet meer meststoffen heeft gebruikt dan op grond van de gebruiksnormen is toegestaan, zal deze op voorhand met name op die onderdelen gegevens moeten verzamelen waarmee hij de waarden die wel aansluiten bij zijn bedrijfsspecifieke omstandigheden kan onderbouwen.

De Vereniging Afvalbedrijven en BVOR benadrukten dat compost buiten het stelsel van gebruiksnormen zou moeten vallen, omdat compost vooral ingezet wordt als bodemverbeteraar en niet als nutriëntenbron. BVOR trok hierbij een parallel tussen groencompost en maaisel uit de zogenoemde «kleine kringloop», waarvoor een vrijstelling van het stortverbod buiten inrichtingen in het kader van de Wet milieubeheer wordt overwogen.

Zoals aangegeven in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2004/05, 29 930, nr. 6) en in de brief van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 28 april 2005 (Kamerstukken II 2004/05, 29 930 en 27 664, nr. 10) is er geen ruimte om compost buiten het gebruiksnormenstelsel te laten. Stoffen die primair bedoeld zijn om de bodemvruchtbaarheid te bevorderen, dragen ook bij aan de nitraat- en fosfaatverontreiniging van het milieu, ook al bevatten zij slechts in beperkte mate stikstof en fosfaat. Aangezien stoffen die worden gebruikt ter verbetering van de bodemvruchtbaarheid uiteindelijk ook als doel hebben om de gewasgroei te bevorderen, mag ervan worden uitgegaan dat dergelijke stoffen onder het begrip «meststof» als omschreven in artikel 2, onderdeel e, van de Nitraatrichtlijn zijn begrepen.

Overigens verwacht de regering niet dat de invoering van het stelsel van gebruiksnormen er toe leidt, dat het gebruik van compost erg wordt beperkt: gezien de lage werkingscoëfficiënt, het relatief lage gehalte aan stikstof en fosfaat en de mogelijkheid van najaarsaanwending zal het gebruik van compost aantrekkelijk blijven. Daar komt bij dat als gevolg van de aanvaarding door de Tweede Kamer van een amendement van de leden Koopmans, Oplaat en Van der Vlies, in artikel 5f (12 nieuw), vijfde lid, van de Meststoffenwet, is voorzien in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling een correctie toe te passen voor de in de organische meststoffen aanwezige hoeveelheid fosfaat (Kamerstukken II 2004/05, 29 930, nr. 12).

De door BVOR getrokken parallel met maaisel uit de «kleine kringloop» gaat in dit verband niet op. Maaisel is plantaardig afval dat op grond van de beoogde vrijstelling van het stortverbod buiten inrichtingen in de

directe omgeving van de lokatie waarvan het afkomstig is, mag worden achtergelaten. Het op deze wijze storten van maaisel is niet primair bedoeld om de bodemvruchtbaarheid te beïnvloeden. Maaisel is derhalve geen meststof in de zin van de Nitraatrichtlijn en valt uit dien hoofde niet onder het gebruiksnormenstelsel. Voor het overige wordt verwezen naar hetgeen terzake is weergegeven in paragraaf 7 van de nota van toelichting bij het Besluit van 30 september 2005 tot wijziging van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen met betrekking tot plantenresten en tarragrond alsmede tot intrekking van het Besluit beheer land- en tuinbouwfolie (Stb. 2005, 488).

In het licht van de beoogde administratieve lastenreductie verzocht de Vereniging Afvalbedrijven te bezien of er een oplossing kan worden geboden voor de dubbele afzetmelding waartoe composteerders zowel in het kader van de Meststoffenwet als in het kader van het Besluit melden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen gehouden zijn. Zoals de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in bovengenoemde brief van d.d. 28 april 2005 aangaf, zullen de registratie- en administratie-verplichtingen voor de composteerders beoordeeld worden op mogelijke vereenvoudigingen, teneinde een substantiële vereenvoudiging van de uitvoeringslasten te bereiken.

Voorts informeerde de Vereniging Afvalbedrijven – in het licht van de in voornoemde brief van de Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 28 april 2005 geschetste afbakening tussen de afvalstoffenwetgeving en de Meststoffenwet – naar de verhouding tussen de bepalingen van het onderhavige besluit aangaande de toepassing van de EVOA en de in de Wet Milieubeheer opgenomen omschrijving van het begrip «afvalstof».

Gelijk in bovengenoemde brief is vermeld, is ingevolge artikel 21.1, zesde lid, van de Wet Milieubeheer hoofdstuk 10 van die wet, waarin de voorschriften inzake afvalstoffen zijn opgenomen, niet van toepassing op gedragingen die bij of krachtens de Meststoffenwet zijn gereguleerd. In titel 7 van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer zijn inzake het overbrengen van afvalstoffen binnen, naar en uit de gemeenschap de voor de uitvoering van de EVOA noodzakelijke bepalingen gesteld. Zoals in paragraaf 6.5 van deze nota van toelichting is aangegeven, worden de voor de uitvoering van de EVOA noodzakelijke bepalingen, voor zover het betreft de overbrenging van meststoffen, uitgezonderd doorvoer door Nederland, door middel van het onderhavige besluit onder de werkingssfeer van de Meststoffenwet gebracht. De ter uitvoering van de EVOA in titel 7 van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer gestelde voorschriften zijn gelet op het bovenstaande derhalve niet langer van toepassing op de overbrenging van meststoffen, met uitzondering van doorvoer door Nederland. Het al dan niet van toepassing zijn van de EVOA op compost vloeit niet voort uit onderhavig besluit, maar uit de EVOA zelf en is mede afhankelijk van de vraag of compost een afvalstof is in de zin van artikel 1 van richtlijn nr. 75/442/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 juli 1975 betreffende afvalstoffen (Pb.EG. L 442). Hoewel de jurisprudentie op dit punt niet geheel is uitgekristalliseerd, gaat de regering er vooralsnog vanuit dat industrieel vervaardigde compost die voldoet aan de samenstellingseisen van het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen, niet als afvalstof aangemerkt moet worden. Overigens zij opgemerkt dat in die situaties dat compost gelet op de feitelijke omstandigheden en het gehanteerde procédé wel als plantaardig afval wordt beschouwd, valt het ingevolge artikel 1, eerste lid, onder a, van de EVOA, slechts ten dele onder de EVOA.

De door de Vereniging Afvalbedrijven gestelde vragen over mogelijke aanpassingen in de EVOA gaan de reikwijdte van het onderhavige besluit te buiten. Hierop zal bij gelegenheid in overleg met de sector worden teruggekomen.

De Minerale Meststoffen Federatie pleitte ervoor dat in de in paragraaf 5.5 voorziene situatie dat toenemende fraudedruk zou nopen tot het stellen van zwaardere eisen ter zake van de administratieve verantwoording van afgeleverde hoeveelheden meststoffen, dit regime voor zowel Nederlandse als buitenlandse leveranciers zou moeten gelden.

Op grond van het territorialiteitsbeginsel kunnen uitsluitend voor in Nederland gevestigde leveranciers eisen gesteld worden met betrekking tot de door hen te voeren administratie. Dit laat onverlet de noodzaak om de administratieve verantwoording van grensoverschrijdende leveranties op dit punt te versterken. Zowel in EU-verband als in overleg met de sector zal worden bezien wat daartoe de mogelijkheden zijn.

De Unie van Waterschappen onderschreef het doel van het gebruiksnormenstelsel en gaf aan te voorzien dat het stelsel een bijdrage levert aan de verbetering van de waterkwaliteit. Wel uitte de Unie haar zorg met betrekking tot de handhaafbaarheid van een stelsel met gebruiksnormen, waarbij zij een vergelijking trok met de handhaafbaarheid van het Besluit glastuinbouw.

Uit de bovengenoemde ex ante-evaluatie van het wetsvoorstel invoering gebruiksnormen blijkt dat de handhaafbaarheid van het stelsel van gebruiksnormen voor een belangrijk deel afhangt van een goede voorlichting en communicatie met de sector, een hoge controle-inzet met een sterke nadruk op fysieke controles, met name bij de intermediaire sector. De handhavingstrategie is opgezet in lijn met deze adviezen en volgens de uitgangspunten van het programmatisch handhaven. De vergelijking met de glastuinbouw gaat niet op omdat het bij de glastuinbouw niet uitsluitend gaat om de handhaving van gebruiksnormen. Bij de glastuinbouw gaat het meer om het bereiken van bepaalde doelstellingen, waarbij het gebruik van meststoffen, bestrijdingsmiddelen en energiegebruik gezamenlijk beoordeeld worden en onderling gecompenseerd kunnen worden. Het is juist deze complexe systematiek die de handhaving van het Besluit glastuinbouw moeilijk en tijdrovend maakt.

Het Waterschap Brabantse Delta wees er terecht op dat de kaarten die zijn opgenomen in de bijlage bij het ontwerp-besluit, wat betreft de aanwijzing van oppervlaktewateren, waarlangs de teeltvrije zone op grond van artikel 13, zevende lid, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij tenminste 500 cm bedraagt, een foutieve vermelding bevatte.

Op basis van de door het waterschap verschaft informatie zijn de kaarten aangepast.

Het Productschap Zuivel gaf aan bereid te zijn de ter uitvoering van dit besluit gevorderde medewerking te bezien. Deze medewerking betreft het inwinnen en registreren van de voor de bepaling van de mestproductie van melkkoeien benodigde gegevens inzake melkproductie en ureumgehalte, alsmede de bepaling van het ureumgehalte van koemelk en de bevoegdheid tot het doen van de voor de bepaling van dat gehalte noodzakelijke vaststellingen.

Het ontwerp-besluit is voor advies voorgelegd aan het College bescherming persoonsgegevens ter voldoening aan artikel 51, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens. Het College heeft in zijn advies van 24 augustus 2005 (z2005-0685) geconcludeerd dat het ontwerp van het onderhavige besluit vanuit een zorgvuldige omgang met

persoonsgegevens geen aanleiding geeft voor het maken van op- of aanmerkingen.

10. Notificatie

Onderdelen van het ontwerp-besluit zijn op 17 mei 2005 gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (notificatienummer 2005/0220/NL) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van richtlijn nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217). Het betreft de verplichting om transporten van meststoffen te doen vergezellen van een vervoersbewijs dierlijke meststoffen dan wel een afleveringsbewijs zuiverings-slib en compost, de verplichting om transportmiddelen voor het vervoer van dierlijke meststoffen uit te rusten met satellietvolgapparatuur en apparatuur die gegevens automatisch registreert en de verplichting voor buitenlandse diervoederleveranciers om gedurende het transport van een vracht diervoeder een document aanwezig te hebben met daarop gegevens omtrent de hoeveelheid stikstof en fosfaat de vracht bevat.

In 1997 is het in het Besluit administratieve verplichtingen neergelegde afleveringsbewijs voor dierlijke meststoffen en voor zuiverings-slib en compost genotificeerd, omdat de verplichting mede op het transport van meststoffen van en naar het buitenland van toepassing was. Deze notificatie heeft niet geleid tot opmerkingen. Bij het onderhavige besluit wordt het systeem voortgezet in de vorm van het vervoersbewijs dierlijke meststoffen en het afleveringsbewijs zuiverings-slib en compost. In het kader van het onderhavige besluit zijn deze verplichtingen opnieuw genotificeerd (artikelen 53 en 55). Bij de notificatie is aangegeven dat de wijze van verantwoording door middel van het vervoersdocument en het afleveringsbewijs, strekt tot en noodzakelijk is voor het inzichtelijk en controleerbaar maken van de af- en aangevoerde hoeveelheid stikstof en fosfaat en derhalve voor de vaststelling of de gebruiksnormen niet zijn overschreden. Wel is het voorbehoud gemaakt dat nader zal worden bezien of bij het transport op het Nederlandse grondgebied dat vooraf gaat aan of plaats vindt na de grensoverschrijdende overbrenging, een vervoersbewijs nog een meerwaarde heeft naast de verplichtingen neergelegd in de EVOA. Uitzonderingen hierop en de voorwaarden waaronder zullen bij ministeriële regeling worden geregeld.

Ook de verplichting tot het vervoeren van dierlijke meststoffen met een transportmiddel dat is uitgerust met satellietvolgapparatuur (artikel 49) is al eerder genotificeerd, namelijk in het kader van de Regeling erkenning tussenpersonen, mestverwerkers en exporteurs Meststoffenwet. De desbetreffende bepaling, neergelegd in artikel 2 van die regeling, is overigens nooit in werking getreden. De notificatie heeft destijds niet geleid tot opmerkingen van de Commissie of van andere lidstaten. Bij het onderhavige besluit zal de reikwijdte van dit genotificeerde voorschrift worden uitgebreid en tevens het vervoer van dierlijke meststoffen binnen Nederland omvatten. Voorts is er de verplichting bijgekomen om apparatuur voor automatische gegevensregistratie op het voertuig aanwezig te hebben. Daarom zijn de voorschriften opnieuw genotificeerd. De verplichtingen zullen op gelijke wijze gelden voor Nederlandse en buitenlandse vervoersbedrijven. Deze verplichtingen beogen de controle te versterken op de daadwerkelijke afvoer van de meststoffen naar de losplaats die op het vervoersdocument is aangegeven, respectievelijk onregelmatigheden bij de verantwoording van de hoeveelheden te voorkomen. Gezien het belang (milieubescherming) dat hiermee gemoeid

is en de onregelmatigheden die in het verleden zijn gepleegd met betrekking tot mesttransporten, zijn deze verplichtingen noodzakelijk en proportioneel. Het stellen van de verplichtingen is tevens in overeenstemming met artikel 5, vijfde lid, van de Nitraatrichtlijn, dat lidstaten verplicht om aanvullende of verscherpte regels te stellen om de doelstellingen van deze richtlijn te verwezenlijken, als de noodzaak hiertoe uit opgedane ervaring blijkt.

Het onderhavige besluit verplicht diervoeder leveranciers om de geleverde hoeveelheid diervoeder uitgedrukt in stikstof en fosfaat te verantwoorden (artikel 45). Het bijhouden en verstrekken van deze gegevens is noodzakelijk om op een betrouwbare en nauwkeurige wijze inzicht in de productie van de stikstof en fosfaat op het landbouwbedrijf te verkrijgen en op die manier de controle op de naleving van de Nitraatrichtlijn te kunnen optimaliseren. Voor buitenlandse diervoeder leveranciers kan Nederland op grond van het territorialiteitsbeginsel echter geen eisen stellen met betrekking tot de door hen te voeren administratie. Daarom zullen zij per vracht de hoeveelheid diervoeder, uitgedrukt in stikstof en fosfaat moeten verantwoorden. In beginsel verplicht het onderhavige besluit hen tot het aanwezig hebben van een document met deze gegevens gedurende het transport. Om de verplichtingen voor buitenlandse leveranciers zoveel mogelijk gelijk te trekken met die voor de Nederlandse diervoeder leveranciers, kunnen buitenlandse leveranciers op vrijwillige basis kiezen voor het verstrekken van jaarlijkse overzichten, om op die manier ontheffing te krijgen van de verplichting om verantwoording per vracht af te leggen door middel van een bij het transport aanwezig document. Deze verplichting voor de buitenlandse leveranciers is genotificeerd.

De genotificeerde tekst stuitte bij de Commissie niet op bezwaren. De tekst gaf de Commissie uitsluitend aanleiding om op te merken dat een ontwerpverordening houdende tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 1774/2002 wat betreft organische meststoffen en andere bodemverbeteraars dan mest, thans met de lidstaten wordt besproken en verder wordt uitgewerkt, en dat deze toekomstige wetgeving, hoewel er a priori geen sprake is van overlapping tussen de genotificeerde tekst en voornoemd ontwerp, afhankelijk van de resultaten van de besprekingen, mogelijk deels aspecten zal regelen die vallen onder de genotificeerde tekst. Hiervan heeft de Nederlandse regering kennis genomen. Voorts merkte de Commissie op dat artikel 58 van het genotificeerde ontwerpbesluit voorziet in de aanwijzing van de bevoegde nationale autoriteit in het kader van Verordening nr. 259/93 van de Raad van 1 februari 1993 betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap, in welk verband de Commissie de Nederlandse autoriteiten erop wijst dat van alle nationale autoriteiten die bevoegd zijn voor de tenuitvoerlegging van Verordening nr. 259/93 van de Raad uitgebreid kennisgeving moet worden gedaan aan de Commissie krachtens het bepaalde in de artikelen 36 en 38 van de verordening. Deze kennisgeving is inmiddels gedaan.

Er zijn naar aanleiding van de notificatie geen reacties van de overige lidstaten ontvangen.

11. Artikelsgewijs

Artikel 1

In dit artikel zijn verschillende in het onderhavige besluit gebruikte begrippen nader omschreven. Onderstaand worden deze omschrijvingen nader toegelicht. Omschrijvingen van begrippen die zijn opgenomen in

artikel 1 van de Meststoffenwet gelden ook in geval deze begrippen worden gebruikt in het onderhavige besluit en in de krachtens de Meststoffenwet of dit besluit vastgestelde ministeriële regeling.

Onderdeel b («perceel»)

Dit begrip is ingevolge artikel 1, derde lid, van de wet, uitsluitend gedefinieerd voor de bepaling welke arealen als veengrond, zand- of lössgrond en kleigrond worden aangemerkt. Ingevolge de in dit onderdeel opgenomen begripsomschrijving wordt thans ook voor de bij of krachtens onderhavig besluit gestelde regels aangesloten bij de topografisch begrensde oppervlakte grond, voor zover deze tot één bedrijf behoort.

Onderdelen c («produceren van dierlijke meststoffen»)

In de omschrijvingen van het begrip «produceren van dierlijke meststoffen» wordt in samenhang met de in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de Meststoffenwet opgenomen begripsomschrijving van «dierlijke meststoffen» tot uitdrukking gebracht dat de feitelijke aanwezigheid van de voor gebruiks- of winstdoeleinden gehouden dieren op een bedrijf bepalend is voor de vraag of de productie van deze dieren is toe te rekenen aan dat bedrijf. De betrokken landbouwer hoeft niet per se de eigenaar van de dieren te zijn. Ook contractmesters, contractopfokkers en degenen die op basis van een voedercontract uitsluitend dieren in hun stallen onderbrengen en verzorgen, terwijl de eigenaar van de dieren het tijdstip van aanvoer en afvoer bepaalt, de voedingsmiddelen voorschrijft en ter beschikking stelt, en zorg draagt voor de diergeneeskundige begeleiding en de verzekering van de dieren produceren dierlijke meststoffen in de zin van het onderhavige besluit en de daarop berustende bepalingen. Waar voor de invoering van het stelsel van gebruiksnormen in de Meststoffenwet nog een uitzondering gold voor het uitscharen van dieren door de eigenaar in de zin van artikel 66 van de Pachtwet en het tijdelijk elders ter weiding onderbrengen van dieren, is deze uitzondering in het onderhavige besluit vervallen. Ook hier wordt uitgegaan van de feitelijke situatie en wordt de productie van dierlijke mest toegerekend aan het bedrijf van de inschaarder of van degene die tijdelijk dieren ter weiding aanneemt.

Onderdeel d («landbouwer»)

Onder dit begrip wordt zowel degene die op een bedrijf dierlijke meststoffen produceert als degene die op een bedrijf meststoffen gebruikt of opslaat verstaan. Het begrip gebruiken moet hier ruim opgevat worden. Onder gebruiken wordt derhalve niet alleen het op een bedrijf op of in de bodem brengen van meststoffen verstaan, doch ook bijvoorbeeld het op een bedrijf bewerken of verwerken van meststoffen. Hierbij kan gedacht worden aan het op een bedrijf indrogen van mest tot mestkorrels of vernietiging van de mest op het bedrijf zelf, bijvoorbeeld door middel van verbranding of vergassing.

Onderdelen e en f («graasdieren» en «staldieren»)

Het onderscheid tussen «graasdieren» en «staldieren» is met name relevant voor de wijze van bepaling van de mestproductie van de dieren. Bij graasdieren wordt de mestproductie bepaald aan de hand van forfaits voor de gemiddelde mestproductie per dier, onderscheiden naar diersoort en diercategorie. Bij staldieren wordt de mestproductie bepaald aan de hand van een stalbalans. Verwezen zij op dit punt naar paragraaf 5.2 van de toelichting. Bij de bepaling van welke diersoorten onder graasdieren moeten worden verstaan is uitgegaan van diersoorten waarvan het

rantsoen over het algemeen voornamelijk bestaat uit (eigen geteeld) ruwvoer, zoals gras, snijmaïs etc.. Het gaat hierbij om schapen, geiten, herten, paarden, pony's, ezels, waterbuffels en rundvee, uitgezonderd vleeskalveren. Deze dieren zijn daarom gedefinieerd als graasdieren. Alle overige dieren worden gezien als staldieren. De wijze waarop deze dieren op bedrijfsniveau worden gehouden, is derhalve niet maatgevend voor de bepaling of een bepaalde diersoort gerekend moet worden tot graasdieren of staldieren. Ook bijvoorbeeld geiten die goeddeels op stal worden gehouden zijn graasdieren.

Onderdelen g en h («zuiveringsslib» en «compost»)

Deze begrippen zijn opgenomen in verband met de verplichting om voor deze producten bij overdracht een zogenaamd «afleveringsbewijs» op te maken. Verwezen zij naar artikel 55 van het besluit en paragraaf 6.4 van de nota van toelichting. De begripsomschrijving van «zuiveringsslib» komt overeen met de omschrijving van dit begrip in artikel 1, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen. De begripsomschrijving van «compost» wijkt op onderdelen af van de ten aanzien van dit begrip in artikel 1, eerste lid, onder d, van het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen opgenomen begripsomschrijving. Dit houdt onder meer verband met de in artikel 1, eerste lid, onder c, van de Meststoffenwet opgenomen begripsomschrijving van «dierlijke meststoffen», die mede ziet op mengsels met uitwerpselen van voor gebruiks- of winstdoeleinden gehouden dieren en producten daarvan. Voorts ziet het begrip «compost» voor de werking van het gebruiksnormenstelsel mede op met bodembestanddelen gemengde organische afvalstoffen en omvat het derhalve ook «zwarte grond» in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel f van het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de voor de werking van het gebruiksnormenstelsel aangepaste begripsomschrijving van compost onverlet laat dat de bepalingen uit het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen onverkort van kracht blijven voor «compost» en «zwarte grond» in de zin van dat besluit.

Onderdelen i, j en k («intermediaire onderneming», «ondernemer» en «intermediair»)

Zoals in paragraaf 5.2, onder e, en in paragraaf 5.4 van deze nota van toelichting is uiteengezet, vervult de intermediair een cruciale rol bij de distributie van dierlijke meststoffen van overschotbedrijven naar bedrijven die voor de aanwending van deze meststoffen nog ruimte binnen de gebruiksnormen hebben. In verband met deze rol bevat het onderhavige besluit een aantal normen die zich rechtstreeks tot de intermediair richten. De onder deze onderdelen opgenomen begripsomschrijvingen strekken ertoe, in samenhang met de in artikel 1, eerste lid, onderdeel e, van de Meststoffenwet opgenomen begripsomschrijving van «verhandelen», het begrip «intermediair» voor de toepassing van deze normen te duiden als iedere persoon of rechtspersoon die en ieder samenwerkingsverband van personen of rechtspersonen dat een onderneming, niet zijnde een bedrijf, voert en in het kader van die onderneming dierlijke meststoffen, zuiveringsslib of compost aflevert aan handelaren in of gebruikers van meststoffen alsmede met het oog daarop voorhanden of in voorraad heeft, aanbiedt of vervoert dan wel de meststoffen zelf be- of verwerkt. Een intermediair kan derhalve zowel een vervoerder, een opslaghouder als een be- of verwerker zijn.

Het begrip «ondernemer» speelt in het besluit overigens niet alleen rol in samenhang met het begrip «intermediair». Ook leveranciers en afnemers van dieren, diervoeders, dierlijke producten en kunstmeststoffen

en dergelijke worden in het besluit – voor zover zij geen landbouwer zijn – als zodanig aangeduid.

Onderdeel l («diervoeders»)

Voor de begripsomschrijving van het begrip «diervoeders» is aangesloten bij de begripsomschrijving uit de Kaderwet diervoeders.

Onderdeel m («vervoeren van meststoffen»)

In het begrip «vervoeren» is het feitelijk transporteren van meststoffen rechtens relevant. Ook het feitelijk transporteren van meststoffen binnen een intermediaire onderneming, zoals tussen de verschillende locaties van een intermediaire onderneming of van de ene silo naar de andere silo, valt onder het begrip «vervoeren». Het feitelijk transporteren van meststoffen binnen een landbouwbedrijf is expliciet uitgezonderd van het begrip «vervoeren». Veelal betreft dit het transporteren door de veehouder zelf of door een locale loonwerker, waarbij de mest uit de stal van een bedrijf op de tot hetzelfde bedrijf behorende grond wordt gebruikt.

Onder het vervoeren van meststoffen wordt mede begrepen het vervoeren per schip en het transporteren van mest door pijpleidingen. Dit betekent dat ook voor het transport van dierlijke meststoffen per schip en het transporteren van dierlijke meststoffen per pijpleiding in beginsel een vervoersbewijs moet worden opgesteld.

Onderdelen o, en p («leverancier van meststoffen» en «afnemer van meststoffen»)

Zoals is vermeld in paragraaf 6.3 van deze nota van toelichting, is het vervoersbewijs dierlijke meststoffen een drie partijendocument, dat is gekoppeld aan het vervoer van een vracht dierlijke meststoffen die, uitgezonderd de situatie van doorlevering, begint met het laden van de vracht en eindigt na het lossen van de vracht. De leverancier is de eerste partij die het vervoersbewijs invult en ondertekent. Zowel een producent van dierlijke meststoffen als een intermediair kunnen als leverancier optreden. De intermediair is leverancier in het geval dat hij de bij hem opgeslagen meststoffen of de door hem geproduceerde eindproducten van mestbewerking of mestverwerking van zijn onderneming afvoert. De tweede partij die betrokken is bij het vervoersbewijs is de vervoerder. Ingevolge artikel 48 van dit besluit is degene die de vracht vervoert in beginsel een geregistreerde intermediair. Artikel 52, eerste lid, onderdeel a, van het besluit voorziet echter in een basis om de verplichting van artikel 48 bij ministeriële regeling in daarbij aan te geven gevallen buiten toepassing te laten. Naar verwachting zal hierbij een uitzondering gemaakt worden voor het zogenoemde boer-boer-transport, waardoor het mogelijk is dat ook de leverende of afnemende landbouwer het vervoer op zich neemt. De afnemer is de laatste bij het vervoersbewijs betrokken partij. Als afnemer van meststoffen kunnen zowel gebruikers van meststoffen (akkerbouwers of andere eindgebruiker met grond), als intermediairs (bij opslag en bewerking of verwerking) optreden. Zoals in de begripsomschrijving van «leverancier» en «afnemer» tot uitdrukking is gebracht, is hierbij niet aangesloten bij het juridische begrip «levering», maar bij de feitelijke overdracht van de dierlijke meststoffen.

Artikel 3

Op de kaarten die zijn opgenomen in de bijlage bij dit besluit zijn perceelsgewijs de te onderscheiden grondsoorten aangeduid, te weten zand- of lössgrond, kleigrond of veengrond. De criteria voor aanwijzing

van de gronden zijn in artikel 1, eerste lid, van de Meststoffenwet neergelegd. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting in paragraaf 2 van deze nota van toelichting. Voorts zijn op de kaarten de oppervlakte-wateren aangegeven, waarlangs de teeltvrije zone op grond van artikel 13, zevende lid, van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij tenminste 500 cm bedraagt. Op deze teeltvrije zones wordt nader ingegaan in de toelichting op artikel 25 van dit besluit.

Artikelen 4 tot en met 21

Deze artikelen zijn gereserveerd ten behoeve van krachtens de artikelen 3 (4 nieuw) tot en met 5 (6 nieuw) van de Meststoffenwet te stellen regels inzake de verhandeling van meststoffen. De voorschriften inzake de verhandeling van meststoffen zijn thans nog opgenomen in de Meststoffenwet 1947. Voorzien is dat deze regels worden overgeheveld naar het stelsel van de Meststoffenwet door middel van een wijziging van het onderhavige besluit. Beoogd is dat dit wijzigingsbesluit in de loop van 2006 in werking zal treden.

Artikel 22

Ingevolge dit artikel is de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond op basis waarvan de gebruiksnorm voor dierlijke mest, bedoeld in artikel 5c (9 nieuw), van de Meststoffenwet, voor een bedrijf wordt bepaald, de oppervlakte landbouwgrond die op 15 mei tot het bedrijf behoort. Op de oppervlakte landbouwgrond die op deze peildatum bij een bedrijf in gebruik is, mag door het betrokken bedrijf in het desbetreffende kalenderjaar, ingevolge artikel 5c (9 nieuw) van de Meststoffenwet 170 kilogram stikstof uit dierlijke mest per hectare worden aangewend. Voor een verdere toelichting op dit artikel wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van deze nota van toelichting.

Artikel 23

Evenals voor de bepaling van de gebruiksnorm voor dierlijke mest wordt voor de bepaling van de stikstofgebruiksnorm, bedoeld in artikel 5d (10 nieuw), van de Meststoffenwet, aangesloten bij de oppervlakte landbouwgrond die op 15 mei tot het bedrijf behoort. Hierbij wordt echter uitsluitend rekening gehouden met de daadwerkelijk betaalde oppervlakte landbouwgrond. De stikstofgebruiksnorm, kan ingevolge artikel 5d (10 nieuw) van de Meststoffenwet verschillend worden vastgesteld, onder meer naar gelang het geteelde gewas en de grondsoort. Hierbij kan onder meer rekening gehouden worden met de onttrekking van mineralen door de gewassen, de toegepaste landbouwpraktijk, de ecologische kenmerken van een waterlichaam en met de bijzondere kenmerken van de grondsoort waarop de gewassen worden geteeld. Voor niet betaalde grond zal geen stikstofgebruiksnorm worden vastgesteld. De totale hoeveelheid stikstof die mag worden aangewend op een bedrijf wordt berekend op basis van de vastgestelde stikstofnormen per gewas op de onderscheiden grondsoorten vermenigvuldigd met het aantal hectaren waarop het desbetreffende gewas wordt geteeld. Dit betekent dat wanneer een bedrijf op 15 mei bijvoorbeeld zowel snijmaïs teelt op kleigrond als op zandgrond, de betaalde oppervlakte snijmaïs op kleigrond moeten worden bepaald en de betaalde oppervlakte van snijmaïs op zandgrond. De aldus verkregen oppervlakten worden respectievelijk vermenigvuldigd met de hoeveelheid stikstof voor snijmaïs op kleigrond en de hoeveelheid stikstof voor snijmaïs op zandgrond. De som van beide uitkomsten is de stikstofgebruiksnorm van het bedrijf.

Hoewel in artikel 5d (10 nieuw), tweede lid, van de Meststoffenwet de mogelijkheid is opgenomen om de stikstofnormen naar vele kenmerken te differentiëren, zal op bedrijfsniveau slechts sprake zijn van een zeer beperkte differentiatie. In de regel zal op een bedrijf slechts een beperkt aantal gewassen worden geteeld en ook bovengenoemde situatie dat een bedrijf op twee verschillende grondsoorten is gelegen is eerder uitzondering dan regel. Voor zover de stikstofnormen zijn onderscheiden naar de toegepaste landbouwpraktijk zal dit onderscheid zich op bedrijfsniveau evenmin doen gevoelen, aangezien een gekozen landbouwpraktijk in de regel op het gehele bedrijf wordt toegepast.

Ingeval op een bedrijf na 15 mei met de teelt van een gewas wordt begonnen of ingeval meerdere gewassen volgtijdelijk worden geteeld, wordt ingevolge het tweede lid ook de oppervlakte landbouwgrond waarop deze gewassen worden geteeld in aanmerking genomen voor de bepaling van de stikstofgebruiksnorm, overeenkomstig de voor die teelt bij ministeriële regeling vastgesteld hoeveelheid stikstof. Deze oppervlakte wordt vastgesteld op het moment waarop de teelt aanvangt, dus bij het zaaien, planten of poten van het volgende gewas. Verwezen zij verder naar paragraaf 3.1 van deze nota van toelichting.

Artikel 24

Artikel 24 ziet op de bepaling van de voor de fosfaatgebruiksnorm, bedoeld in artikel 5e (11 nieuw), van de Meststoffenwet, relevante oppervlakte landbouwgrond. Voor de toepassing van deze gebruiksnorm gaat het, zoals in paragraaf 3.5 van deze toelichting nader uiteen is gezet, om de oppervlakte landbouwgrond die op 15 mei als grasland en onderscheidenlijk als bouwland bij het bedrijf in gebruik is.

Artikel 25

De teeltvrije zone, bedoeld in de artikelen 13, 14 en 16 van het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij wordt niet gerekend tot de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond in het kader van de gebruiksnormen, omdat deze zone ingevolge artikel 16 van het Lozingenbesluit niet mag worden bemest. Evenmin mogen op deze zone op grond van de artikelen 13 en 14 van genoemd besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden toegepast worden. Ingevolge de begripsomschrijving in artikel 1 van het Lozingenbesluit is de «teeltvrije zone» de strook tussen de insteek van het oppervlaktewater en het te telen gewas waarop, behoudens grasland, geen gewas of niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel wordt geteeld. De teeltvrije zone bij bouwland mag derhalve alleen beteeld worden met een ander gewas dan het hoofdgewas, zodat het onderscheid duidelijk waarneembaar is. Bij grasland mag de teeltvrije zone daarentegen wel met gras beteeld worden.

Artikel 26

In het eerste lid van artikel 26 is bepaald dat een landbouwer gegevens over de bij het bedrijf in gebruik zijnde grond verstrekt aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Met de uitvoering van deze gegevensinwinning zal de Dienst Regelingen belast worden. Deze gegevens worden opgenomen in de zogenoemde basisregistratie percelen en worden onder meer gebruikt in het kader van de handhaving en controle van het stelsel van gebruiksnormen. Voor de achtergrond van de basisregistratie percelen zij verwezen naar paragraaf 3.2 van deze nota van toelichting.

In het eerste lid van artikel 26 is bepaald dat een landbouwer opgave moet doen van de topografische ligging van de tot het bedrijf behorende percelen, van de op 15 mei beteelde en te betelen oppervlakte van de tot het bedrijf behorende percelen onderscheiden naar de in artikel 5d (10 nieuw), tweede lid, van de Meststoffenwet opgesomde kenmerken voorzover van toepassing voor de bepaling van de in de ministeriële regeling vastgestelde hoeveelheid stikstof per hectare, en de oppervlakte en de ligging van in het buitenland gelegen percelen. Op deze gronden zijn de gebruiksnormen, bedoeld in het artikel 5b (8 nieuw), niet van toepassing, immers de Nederlandse wet heeft uitsluitend betrekking op Nederlands grondgebied. Voor de controle en handhaving zal met deze gronden echter wel rekening moeten worden gehouden, zodat het wenselijk is dat ook deze gronden bij Dienst Regelingen bekend zijn. Ook in het kader van de uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid geven agrariërs de in het buitenland gelegen gewaspercelen op en moeten de gewaspercelen die dienen als voederareaal ook worden ingetekend op een kaart. In de ministeriële regeling zal de wijze waarop de gegevens moeten worden overgelegd aan Dienst Regelingen nader worden omschreven.

Aan de hand van de opgave, bedoeld in het eerste lid, kan Dienst Regelingen de gebruiksnormen, bedoeld in artikel 5b (8 nieuw), administratief controleren. Uiteraard kan het voorkomen dat deze gegevens in een later stadium alsnog wijzigen. Deze wijzigingen zullen in de administratie op het bedrijf doorgevoerd moeten worden.

Bij overdracht van een perceel of een gewasperceel gedurende het groeiseizoen, tussen 15 mei en 1 november, aan een andere landbouwer, is voor de controle en handhaving van belang dat ook een dergelijke overdracht bij de Dienst Regelingen bekend is. Ook hiervoor zullen regels worden gesteld bij ministeriële regeling. Gezien het feit dat bij een overdracht gedurende het groeiseizoen het in de regel het bedrijf van de eerste landbouwer is dat de grond heeft geprepareerd voor de teelt en het gewas heeft gezaaid, wordt de gebruiksnorm vastgesteld voor dat bedrijf. Uiteraard kan het bedrijf van de verkrijgende landbouwer bij een eventueel daarop volgend gewas na melding van dit gewas op grond van artikel 26, eerste lid, onderdeel b, in samenhang met artikel 23, tweede lid, gebruik maken van de bij deze teelt behorende stikstofgebruiksnorm, mits hij bij aanvang van de volgteelt gerechtigd is tot het gebruik van de grond.

Zoals in paragraaf 3.6 is toegelicht zal de inwinning gecombineerd worden met de gegevensinwinning ten behoeve van de landbouwtelling en het GLB. De opgave ten behoeve van de landbouwtelling en het GLB dient te worden gedaan in de periode tussen 1 april en 16 mei. Deze periode kan evenwel verlengd worden indien weersomstandigheden of de bodemgesteldheid hiertoe aanleiding geven. Teneinde ook in die situatie een gecombineerde inwinning van gegevens mogelijk te maken is in het derde lid van artikel 26 een soortgelijke voorziening opgenomen.

Artikel 28

Het eerste lid van dit artikel ziet op de plicht voor elke producent van dierlijke meststoffen om voldoende opslagcapaciteit voor dierlijke meststoffen op zijn bedrijf te hebben om de in zes maanden geproduceerde hoeveelheid dierlijke mest op te slaan. De wijze waarop de in zes maanden geproduceerde hoeveelheid mest bepaald wordt is neergelegd in het tweede lid. De forfaitaire waarden die in de tabel bij de ministeriële regeling op grond van de Meststoffenwet zijn opgenomen, geven de productie van dierlijke mest per dier per 6 maanden weer. Verwezen zij naar paragraaf 4 van de nota van toelichting.

Artikel 29

Dit artikel bevat de uitzonderingen op de hoofdverplichting van artikel 28. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de nota van toelichting.

Artikel 31

Voor het toezicht op de naleving van de Meststoffenwet is het van belang dat de overheid beschikt over een adequate registratie van alle landbouwbedrijven. Artikel 31 voorziet hiertoe in een meldingsplicht voor alle landbouwers. De gegevens die bij deze melding in ieder geval verstrekt moeten worden zijn de naam van het bedrijf, de locaties van het bedrijf en de opslagruimten voor meststoffen en de op het bedrijf toegepaste huisvestingssystemen. Bij de locaties van het bedrijf gaat het voornamelijk om de locaties waar de mestproductie plaatsvindt. Daarnaast meldt de landbouwer of er sprake is van een besloten vennootschap, naamloze vennootschap, maatschap of een enig andere vorm van samenwerkingsverband.

De meeste landbouwers zullen in het verleden de hiervoor genoemde gegevens verstrekt hebben aan de Dienst Regelingen in het kader van de Meststoffenwet, de Wet herstructurering varkenshouderij of de Wet verplaatsing mestproductie. Indien dit het geval is, zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van deze gegevens. Voor diegene die deze gegevens reeds verstrekt hebben, geldt een uitzondering op de meldingsplicht. Dit neemt natuurlijk niet weg dat indien zich wijzigingen voordoen die van invloed zijn op de registratie, deze wijzigingen wel gemeld dienen te worden.

Niet alleen in het verleden zullen de hiervoor genoemde gegevens verstrekt zijn aan de Dienst Regelingen, ook na inwerkingtreding van het onderhavige besluit zal een aantal van deze gegevens tevens verstrekt moeten worden in het kader van op de Landbouwwet en de Gezondheids- en welzijnswet, gebaseerde regelgeving, zoals die inzake de landbouwtelling en identificatie en registratie van dieren. Ook in dit geval behoeven deze gegevens niet nogmaals verstrekt te worden. Door de grondslag van de besluiten en regelingen op grond waarvan deze gegevens ook verstrekt moeten worden te verbreden, kan de registratie van deze gegevens ook dienen als registratie in de zin van het onderhavige besluit.

Artikel 32

Ingevolge het eerste lid moet elke landbouwer een inzichtelijke administratie bij houden. De wijze waarop de administratie wordt ingericht is in beginsel vormvrij. De administratie dient duidelijk, overzichtelijk en gemakkelijk toegankelijk dient te zijn. De landbouwer kan niet volstaan met het ongeordend verzamelen en bewaren van alle gegevens die de administratie moet bevatten. De voor het toezicht op de naleving benodigde gegevens moeten op een eenvoudige manier uit de administratie blijken.

Om houvast te bieden omtrent de gegevens die de administratie minimaal dient te bevatten, is in het tweede lid een opsomming gegeven van deze gegevens. De administratie van landbouwers dient naast gegevens die ingevolge artikel 31 ten behoeve van de in dat artikel bedoelde registratie verstrekt moeten worden ook gegevens te bevatten over de grond in Nederland, in België en in Duitsland, onder vermelding van het perceelnummer, de perceelgrootte, en de gewasteelt etc. en over de aantallen dieren van de onderscheiden diersoorten en diercategorieën.

Voorts moet de administratie gegevens bevatten over de onderdelen van de meststoffenbalans van artikel 5f (12 nieuw) en 5h (14 nieuw) van de Meststoffenwet. De gegevens die de landbouwer dient bij te houden, worden voor een belangrijk deel bijgehouden in het kader van andere landbouwwetgeving, waaronder de I&R regelgeving en de Landbouwwet en zijn bovendien gegevens die de landbouwer normaal gesproken ook in het kader van zijn normale bedrijfsvoering bijhoudt.

Onderdeel a

Hiermee worden alle civielrechtelijke titels bedoeld waaraan een exclusief gebruiksrecht kan worden ontleend ten aanzien van de desbetreffende productie-eenheid. Anders dan vóór de wijziging van de Meststoffenwet in verband met de invoering van het stelsel van gebruiksnormen, worden bij de tot het bedrijf behorende productie-eenheden niet alleen die productie-eenheden gerekend waarop een eigendomsrecht, een zakelijke gebruiksrecht of een pachtrecht in de zin van een langlopende, door de grondkamer goedgekeurde pachtovereenkomst rust, doch alle productie-eenheden waarvoor in juridische zin een gebruikstitel bestaat. Hieronder vallen dus ook de door de grondkamer goedgekeurde of geregistreerde kortlopende pacht en overeenkomsten die tot het in gebruik geven van grond strekken.

Onderdeel b

De gegevens met betrekking tot de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond dienen niet alleen de verschillende teelten te bevatten, doch ook de andere vormen van gebruik. Onder andere vormen van gebruik wordt bijvoorbeeld braak verstaan. Voor deze gegevens kan aangesloten worden bij de gegevens die reeds in het kader van artikel 23 aan de Dienst Regelingen verstrekt moeten worden.

Onderdeel c

Hoewel de gebruiksnormen uit de Meststoffenwet niet van toepassing zijn op buitenlandse gronden, zal voor de controle en handhaving wel rekening gehouden moeten worden met deze gronden. Ook met betrekking tot deze percelen dient een administratie te worden bijgehouden. Het gaat dan om percelen die gelegen zijn in de grensstreek met Duitsland en België. Bij ministeriële regeling zullen nadere eisen met betrekking tot deze gronden worden gesteld, met name voor wat betreft de maximale afstand tot de grens.

Onderdeel d

Voor varkens, kippen en kalkoenen zal in het kader van de vaststelling van het aantal productierechten het aantal gehouden dieren per dag moeten worden bijgehouden. Dit betekent niet dat de administratie dagelijks gewijzigd moet worden, doch wel dat voor die specifieke diersoorten een dagstaat bijgehouden dient te worden met betrekking tot de aan- en afvoer en daaruit volgend het aantal voor gebruiks- en winstdoeleinden op het bedrijf gehouden dieren. De mutaties ten opzichte van het basisaantal kunnen vervolgens één keer per twee weken verwerkt worden in de administratie. Voor het onderscheid naar diersoort en diercategorie wordt aangesloten bij de onderverdeling in bijlage A van de Meststoffenwet.

Onderdeel e

Voor de diersoorten waarop geen productierechten van toepassing zijn, is het met uitzondering van runderen niet noodzakelijk om het aantal dieren per dag bij te houden, maar kan om het gemiddelde aantal dieren vast te stellen, volstaan worden met een telling van bijvoorbeeld één maal per maand. Voor deze dieren moet het onderscheid naar diersoort en diercategorie gemaakt worden zoals aangegeven in de bijlage bij de ministeriële regeling. Bij deze ministeriële regeling zal tevens nader ingevuld worden met welke regelmaat de wijzigingen in het aantal dieren in de administratie moeten worden opgenomen.

Door de administratie met betrekking tot andere op het bedrijf aanwezige dieren dan varkens, kippen en kalkoenen, mede betrekking te laten hebben op anderszins op het bedrijf aanwezige dieren, worden hieronder tevens begrepen de op het bedrijf ingeschaarde dieren. Bij ministeriële regeling kan eventueel bepaald worden dat voor de daarbij bepaalde bedrijven of onderdelen van een bedrijf, zoals bijvoorbeeld de door de landbouwer hobbymatig gehouden pony, de administratieplicht komt te vervallen.

Onderdeel g

De ingevolge dit onderdeel bij te houden gegevens inzake de omvang van de opslagcapaciteit van dierlijke meststoffen in kubieke meters, zijn noodzakelijk voor een adequate handhaving van de ingevolge de artikelen 27 tot en met 30 van dit besluit geldende verplichtingen. Voor een toelichting op deze verplichtingen wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van deze nota van toelichting.

Onderdeel f en h

Zowel de landbouwers als de intermediairs en de leveranciers van andere meststoffen dan dierlijke meststoffen die meststoffen aan- of afvoeren zijn verplicht een administratie bij te houden met betrekking tot de aan- en afgevoerde meststoffen. Omdat deze gegevens hiermee via verschillende kanalen uit de administratie en daarnaast via de vervoersbewijzen voor dierlijke mest en afleveringsbewijzen voor compost en zuiveringsslib kunnen worden verkregen, geeft dit de mogelijkheid om de juistheid van de administratie bij de agrariër te toetsen aan de hand van de gegevens die zijn verkregen uit de administratie van de leverancier. Aan landbouwers wordt daarnaast de verplichting opgelegd om gegevens bij te houden met betrekking tot de op het bedrijf aanwezige begin- en eindvoorraden meststoffen. Ook deze verplichting is bedoeld om een getrouw beeld van de meststromen te krijgen.

Onderdeel i

Eén van de onderdelen van de stalbalans, waarop in paragraaf 5.2, onderdeel a, nader is ingegaan, is het op een bedrijf met staldieren ten behoeve van deze staldieren aangevoerde diervoeder. Om kruiscontrole mogelijk te maken voor dit gegeven van de stalbalans, met betrekking tot de door een ander bedrijf aangevoerde diervoeders, wordt ook van de bedrijven die deze diervoeders leveren gevraagd deze leveranties bij te houden in de administratie.

Artikel 33

Specifiek voor bedrijven met melkkoeien wordt de nadere eis gesteld dat de administratie tevens gegevens dient te bevatten omtrent de hoeveelheid geproduceerde koemelk en het ureumgehalte in deze melk. Deze extra eis is ingegeven door het feit dat de excretiewaarde van zowel stikstof als fosfaat bij melkkoeien wordt bepaald op basis van de gemiddelde melkproductie en voor stikstof ook op basis van het ureumgehalte in de melk. Melkveehouders die hun koemelk leveren aan Nederlandse verwerkers, zullen over het algemeen regelmatig overzichten van deze gegevens krijgen van hun afnemers. Deze verwerkers zijn ingevolge artikel 42 zelf ook verplicht om deze gegevens in hun administratie bij te houden. Voor de formulering is gekozen omdat door gebruik te maken van het begrip «dierlijke meststoffen» alleen die melkkoeien die voor gebruiks- of winstdoeleinden worden gehouden onder de administratieplicht in dit artikel vallen.

Bij staldieren zal de mestproductie bepaald worden aan de hand van de stalbalans. Specifiek voor bedrijven met staldieren geldt daarom dat zij extra gegevens bij dienen te houden. Het gaat dan om gegevens met betrekking tot de aan- en afvoer van staldieren en de herkomst of bestemming hiervan, de aan- en afvoer en de herkomst of bestemming en de productie van diervoeder bestemd voor staldieren, de afgevoerde eieren, de voorraden diervoeders, staldieren en eieren en het stalsysteem. Deze gegevens maken, tezamen met de gasvormige verliezen uit stal en opslag, immers deel uit van de stalbalans. Bij ministeriële regeling kunnen deze gegevens nog aangevuld worden met bijvoorbeeld het gewicht van de dieren.

Met betrekking tot de aantallen van de aan- en afgevoerde staldieren is in de toelichting bij artikel 30, onderdeel d, reeds opgemerkt dat voor een varkens, kippen en kalkoenen in verband met de vaststelling van de productierechten, een dagtelling verplicht wordt gesteld. Voor de overige staldiersoorten dient weliswaar ook de aan- en afvoer bijgehouden te worden, doch een dagtelling is hierbij niet noodzakelijk. Voor deze bedrijven is het voldoende dat deze aan- en afvoer maandelijks wordt bijgewerkt in de administratie.

Voorts wordt in het derde lid van dit artikel voor bedrijven die dierlijke meststoffen be- of verwerken nadere eisen gesteld aan de door die bedrijven bij te houden administratie. De hiertoe bij te houden gegevens betreffen met name die gegevens die inzicht verschaffen in de voor deze bedrijven specifieke mineralenstroom.

Artikel 34

Bij de in het tweede lid van artikel 34 opgenomen bewaartermijn is aangesloten bij de verjaringstermijn van de strafbaarheid van overtredingen van de bepalingen in de Meststoffenwet en de daarop gebaseerde regelgeving. Deze bedraagt vijf jaar en het is derhalve niet nodig om de administratie en de daarop betrekking hebbende bewijsstukken langer dan vijf jaar te bewaren.

Artikel 35

Zoals is toegelicht in paragraaf 5.3 van deze nota van toelichting wordt de verplichting tot stelselmatige gegevensverstrekking in het stelsel van gebruiksnormen in beginsel beperkt tot die categorieën bedrijven met een verhoogd risico op overtreding van de gebruiksnormen. Artikel 35, eerste lid, onderdeel a, voorziet in het licht van het bovenstaande in een

verplichting tot verstrekking van gegevens door landbouwers die dierlijke meststoffen moeten afvoeren om te voldoen aan de reguliere gebruiksnormen. Voor de gegevens die aan de Dienst Regelingen verstrekt moeten worden, zal jaarlijks een formulier worden toegestuurd aan de desbetreffende landbouwer. Het om welke reden dan ook niet toesturen van een dergelijk formulier aan de landbouwer, ontslaat de landbouwer echter niet van de verplichting tot gegevensverstrekking. Bij ministeriële regeling zal nader worden bepaald welke gegevens precies aangeleverd moeten worden en hoe en wanneer deze aangeleverd dienen te worden.

Bij ministeriële regeling kunnen andere categorieën landbouwers dan de in onderdeel a van artikel 35, eerste lid, bedoelde overschotbedrijven aangewezen worden om jaarlijks gegevens te verstrekken. Vanwege het belang om bedrijven die gebruik maken van de derogatie van de gebruiksnorm voor dierlijke mest op de voldoening aan de derogatievoorwaarden te volgen, ligt het in de rede ook deze categorie landbouwers tot stelselmatige gegevensverstrekking te verplichten. Voorts kan gedacht worden aan bedrijven die hun melk leveren aan buitenlandse afnemers of hun melk zelf op het bedrijf verwerken en bedrijven die diervoeders afnemen van buitenlandse leveranciers. Aan deze buitenlandse afnemers en leveranciers kan niet de plicht opgelegd worden tot jaarlijkse gegevensverstrekking omtrent de melkproductie en het ureumgehalte of hoeveelheid afgenomen diervoeders met de stikstof- en fosfaatgehalten. Om in het kader van het toezicht op de naleving niettemin over deze gegevens te kunnen beschikken, zal de agrariër, indien aangewezen bij ministeriële regeling, deze gegevens zelf aan moeten leveren aan de Dienst Regelingen. Ook de categorie landbouwers die in de jaren na 2006 geconfronteerd worden met stikstofgebruiksnormen die onder het bemestingsadvies liggen kunnen op basis van artikel 35, eerste lid, onderdeel b, verplicht worden stelselmatig gegevens te verstrekken.

Naast de jaarlijkse gegevensverstrekking door de hierboven genoemde categorieën, kan de minister ingevolge het tweede lid van artikel 35 individuele landbouwers de verplichting opleggen jaarlijks gegevens te verstrekken.

Artikelen 37, 42 en 47

Ingevolge deze bepaling moeten de in het kader van de administratieve verantwoording door landbouwers, intermediairs en overige ketenpartijen, bij te houden of te verstrekken gegevens, gestaafd worden met bewijsstukken. Als bewijsstukken kunnen bijvoorbeeld dienen schriftelijke huur-, pacht- of koopovereenkomsten met betrekking tot de bedrijfsmiddelen, overeenkomsten inzake inscharing en uitscharing van dieren, milieuvergunningen, oprichtingsakten van bijvoorbeeld de BV, NV of maatschap, aankoop- en leveringsbonnen, betalingen en overzichten van melkfabrieken, diervoederleveranciers en eierafnemers. Ook de in het kader van het vervoer van meststoffen bij te houden en te vertrekken gegevens over de vrachten vervoerde meststoffen moeten gestaafd kunnen worden. Hiertoe kunnen onder meer rittenstaten, urenbriefjes van chauffeurs, tachograafschijven en orderboeken dienen.

Artikel 38

Voor alle intermediairs is een meldingsplicht ter registratie bij de Dienst Regelingen ingesteld. De gegevens die bij deze melding in ieder geval verstrekt moeten worden zijn de naam, de aard en de locaties van de onderneming en opslagruimten voor dierlijke en overige organische meststoffen van de onderneming en of er sprake is van een BV, NV,

maatschap etc. Ook zullen gegevens verstrekt moeten worden over de capaciteit van de bij de onderneming behorende opslagruimten voor meststoffen, uitgedrukt in tonnen. Van intermediairs wordt tevens gevraagd melding te doen van de transportmiddelen die worden gebruikt of bedoeld zijn voor het vervoer van dierlijke meststoffen, de bemonsterings- en verpakingsapparatuur, de satellietvolgapparatuur en de AGR-apparatuur. De bemonsterings- en verpakingsapparatuur, de satellietvolgapparatuur alsmede de AGR-apparatuur moet exclusief bij de intermediair in gebruik zijn en kan derhalve slechts op naam van één intermediair geregistreerd worden.

Indien de intermediairs de in dit artikel voorgeschreven gegevens in het verleden op grond van de Meststoffenwet verstrekt hebben, behoeven zij deze gegevens niet nogmaals te verstrekken en zal gebruik gemaakt worden van deze gegevens. Dit neemt natuurlijk niet weg dat indien zich wijzigingen voordoen die van invloed zijn op de registratie, deze wijzigingen wel gemeld dienen te worden.

Artikelen 39 en 40

De intermediaire sector speelt zoals in paragraaf 5.4 is toegelicht een cruciale rol bij de distributie van dierlijke meststoffen van overschot-bedrijven naar bedrijven die voor de aanwending van deze meststoffen nog ruimte binnen de gebruiksnormen hebben. In het licht van de in het gebruiksnormenstelsel gehanteerde risicobenadering wordt alle intermediairs een administratieplicht opgelegd en een jaarlijkse verstrekking van gegevens uit de administratie gevraagd. De administratie dient te bevatten hoeveel meststoffen er zijn aan- en afgevoerd, met de datum en de bestemming of herkomst van de desbetreffende aan- of afgevoerde vracht. Deze gegevens kunnen in principe overgenomen worden van het vervoers- of afleveringsbewijs. De administratie dient tevens te bevatten in welke afzonderlijke opslagruimte de hoeveelheden meststoffen, bedoeld in onderdeel a, zijn aan- of afgevoerd, zodat duidelijk is welke hoeveelheid meststoffen er zich in de afzonderlijke opslagruimtes bevindt. In dit kader worden opslagen die aan elkaar zijn gekoppeld door middel van leidingen of transportbanden gezien als één opslagruimte. Deze verplichting sluit aan bij de H1-telstaat zoals deze in het kader van het stelsel van de regulerende mineralenheffing bijgehouden diende te worden voor geregistreerde mestopslagen.

Omdat de gegevens inzake het vervoer van meststoffen al verkregen worden via de ingestuurde vervoersbewijzen en afleveringsbewijzen, heeft de verstrekking alleen betrekking op de gegevens waarmee de voorraden meststoffen in de afzonderlijke opslagruimten worden verantwoord.

Artikelen 43, 44 en 45

Om kruiscontrole mogelijk te maken en zo weinig mogelijk gegevens door de landbouwer te laten verstrekken, worden diervoederleveranciers en melkafnemers ingevolge artikel 43 verplicht zich te melden. Bovendien geldt ingevolge artikel 44, eerste en derde lid, de verplichting voor alle ketenpartijen om een aantal gegevens in de administratie bij te houden. Om de diervoederstromen volledig in beeld te krijgen, wordt de leverancier van diervoeder verplicht gegevens bij te houden omtrent de hoeveelheden geleverd diervoeder in kilogrammen en in kilogrammen stikstof en fosfaat en de datum van aflevering en het bedrijf van bestemming. De administratie van de melkverwerkers dient de hoeveelheden afgenomen melk in kilogrammen en het ureumgehalte per kilogram melk te bevatten en daarnaast de datum van afname en het

bedrijf van herkomst. Om de afvoer van eieren in beeld te krijgen, wordt de afnemer van eieren, zoals bijvoorbeeld de pakstations, verplicht gegevens bij te houden omtrent de hoeveelheden van bedrijven met staldieren afgenomen eieren in kilogrammen en in kilogrammen stikstof en fosfaat, op welke datum en van welk bedrijf. Om de aan- en afvoer van staldieren in beeld te krijgen worden de leveranciers en afnemers van staldieren, bijvoorbeeld de slachterijen en destructiebedrijven, verplicht om gegevens bij te houden omtrent de hoeveelheden aan- en afgevoerde staldieren, op welke datum en aan of van welk bedrijf de aan- of afvoer heeft plaatsgevonden. Deze overige ondernemingen/ketenpartijen hoeven zich niet ter registratie aan te melden zoals dat wel verplicht is voor diervoederleveranciers en melkfabrieken. Als laatste om de aanvoer van meststoffen, niet zijnde dierlijke meststoffen, zuiverings-slib, compost of mengsels van zuiverings-slib en compost in beeld te krijgen, worden de leveranciers van deze meststoffen verplicht gegevens bij te houden omtrent de in in kilogrammen of liters en in kilogrammen stikstof en fosfaat uitgedrukte hoeveelheden meststoffen die zij hebben afgeleverd, op welke datum en aan welk bedrijf.

Niet voor alle leveranciers en afnemers bestaat de plicht tot jaarlijkse gegevensverstrekking. Deze verplichting geldt slechts voor diervoederleveranciers en melkverwerkers. De overige leveranciers verstrekken alleen gegevens op verzoek. Dit verschil wordt ingegeven door het feit dat de gegevens van de diervoederleveranciers en de melkverwerkers noodzakelijk zijn voor de bepaling of een bedrijf behoort tot één van de aandachtsgroepen die nadere controle behoeft. Als een bedrijf geselecteerd wordt als «risicobedrijf», wordt vervolgens de rest van de voor de controle op de naleving benodigde gegevens verzameld. Op dat moment kunnen dan ook gegevens bij de overige leveranciers en afnemers worden opgevraagd.

Artikelen 48 tot en met 52

Voor de toelichting op deze artikelen wordt verwezen naar de paragrafen 6.1 en 6.2.

Artikelen 53 en 54

Zoals aangegeven in subparagraaf 6.3 van deze nota van toelichting dient het vervoersbewijs om de aan- en afgevoerde dierlijke meststoffen in de gehele keten in beeld te krijgen. Het model van het vervoersbewijs wordt ingevolge artikel 53, derde lid, van het besluit, bij ministeriële regeling vastgesteld. Op verzoek van de intermediaire sector zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij het model van het vervoersbewijs dat is vastgesteld als bijlage van de Regeling administratieve verplichtingen Meststoffenwet. Gebleken is immers dat dit model in praktijk naar tevredenheid van deze sector werkt, terwijl bovendien de administratieve systemen en de daaraan gekoppelde elektronische verzending van gegevens op de indeling van dat model zijn ingericht.

De verplichting tot ondertekening van het vervoersbewijs, neergelegd in artikel 53, tweede lid, is nodig om te kunnen verifiëren of de meststoffen ook daadwerkelijk zijn overgedragen tussen de op het vervoersbewijs aangegeven partijen. Om deze reden is machtiging slechts toegestaan onder de voorwaarden die krachtens artikel 54, onderdeel c, van het besluit gesteld zullen worden. Het ligt in de bedoeling om op dit punt alleen machtiging aan de vervoerder toe te staan en de verplichting te stellen om de ondertekende machtiging te bewaren als onderdeel van de administratie van zowel de vervoerder als van de leverancier, respectievelijk de afnemer.

Het verbod op het wijzigen en het onleesbaar maken van het vervoersbewijs, zoals gesteld bij artikel 53, vierde lid, vloeit voort uit het karakter van het vervoersbewijs als bewijsstuk. Ook is het overigens voor de uiteindelijke afnemer van de meststoffen van belang om zicht te hebben op de herkomst van de vracht, in verband met de mogelijke aansprakelijkheid van de ketenpartners inzake productkwaliteit.

Krachtens artikel 54, onderdeel d, zullen nadere bepalingen worden gesteld voor het elektronisch indienen van het vervoersbewijs. Tevens kunnen op deze verplichting, krachtens artikel 54, onderdeel e, uitzonderingen worden gemaakt. Naar verwachting wordt op basis van deze bepaling voor het vervoer in het kader van de boer-boervoorziening een uitzondering op de elektronische indiening van gegevens gemaakt. Het ligt in de rede dat daar de gegevens op het vervoersbewijs op elektronische wijze worden ingediend, de bewaarplicht van de vervoerder, gesteld bij artikel 53, zevende lid, zich strekt tot het originele exemplaar in plaats van een afschrift van het vervoersbewijs.

Artikelen 55 en 56

Het model van het afleveringsbewijs dat door de partijen ter zake van de aflevering van zuiverings-slib, compost en mengsels daarvan moet worden opgemaakt zal zo goed als volledig aansluiten bij het model van het afleveringsbewijs, zoals dat was vastgesteld in de Regeling administratieve verplichtingen Meststoffenwet. Dit betekent dat op het afleveringsbewijs gegevens inzake de laad- en losplaats, het gewicht van de vracht, het soort meststoffen en de vorm waarin deze zich bevindt en de samenstelling voor zover het stikstof en fosfaat betreft. Alleen het mestnummer zal worden vervangen door het relatienummer. In verband met de gewijzigde definitie van compost, waaronder thans mede «zwarte grond» wordt verstaan, behoeft het gegeven inzake zwarte grond niet meer separaat te worden ingevuld en ook zal de vraag of het zuiverings-slib of de compost is gemengd met dierlijke meststoffen vervallen. Een mengsel van compost of zuiverings-slib met dierlijke mest valt immers onder de bij de invoering van het gebruiksnormenstelsel in de Meststoffenwet gewijzigde definitie van dierlijke meststoffen, zodat voor het vervoer daarvan een vervoersbewijs zal moeten worden opgemaakt.

Artikelen 57 en 58

Anders dan bij de bevoegde autoriteiten voor verzending en bestemming het geval is, vereist de EVOA dat lidstaten voor doorvoer slechts één bevoegde autoriteit aanwijzen. Verwezen zij hier naar artikel 36, tweede volzin, van de EVOA en subparagraaf 6.5 van de nota van toelichting. Ingevolge hoofdstuk X Wet milieubeheer is de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu als bevoegde autoriteit van doorvoer aangewezen. Op grond van artikel 22.1, vierde lid, Wet milieubeheer, is hoofdstuk X en daarmee de daarop gebaseerde bepalingen ter uitvoering van de EVOA, niet van toepassing op gedragingen gesteld bij of krachtens de Meststoffenwet. Om te zorgen dat doorvoer van dierlijke meststoffen binnen de reikwijdte van hoofdstuk X Wet milieubeheer en daarmee ook onder de bevoegdheid van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer blijft vallen, is in artikel 57 van het besluit de doorvoer van dierlijke meststoffen expliciet uitgesloten van de toepasselijkheid van onderhavig besluit als gevolg waarvan de doorvoer van meststoffen geen gedraging gesteld bij of krachtens de Meststoffenwet is.

Ingevolge artikel 58 is de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangewezen als bevoegde autoriteit van verzending bij overbrenging van meststoffen naar het buitenland en bevoegde autoriteit van bestemming bij overbrenging van meststoffen welke bestemd zijn om in Nederland te worden verwijderd of nuttig toegepast.

Artikel 59

In navolging op het beleid zoals dat gehanteerd wordt door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer inzake de overbrenging van afvalstoffen, is er voor gekozen om de toezending van de kennisgeving naar de bevoegde autoriteit van bestemming en van doorvoer te laten verlopen via de bevoegde autoriteit van verzending. Omdat zoals is toegelicht in paragraaf 8.1 de Dienst Regelingen zal worden belast met de uitvoering van de EVOA, betekent dit dat de toezending van de kennisgeving via de Dienst Regelingen zal moeten geschieden. Verwezen wordt naar de artikelen 3, achtste lid, en 6, achtste lid, van de EVOA en subparagraaf 6.5 van deze nota van toelichting. De kennisgever dient de kennisgeving tezamen met een afschrift van het contract met de ontvanger in bij de Dienst Regelingen. Het niet voldoen aan deze verplichting kan leiden tot de weigering van Dienst Regelingen om de kennisgeving door te sturen, wat als gevolg heeft dat op die manier geen toestemming kan worden verkregen. De artikelen 3, zesde lid, en 6, zesde lid, van de EVOA voorzien in de mogelijkheid om het contract met de ontvanger te vervangen door een verklaring indien de overbrenging geschiedt tussen twee inrichtingen die tot dezelfde rechtspersoon behoren. Artikel 64 van dit besluit voorziet hierin.

Artikel 60

Artikel 60 voorziet in een basis om uitvoering te kunnen geven aan de verplichting neergelegd in artikel 27 van de EVOA om een financiële zekerheid te stellen. Deze financiële zekerheid dient ertoe de garantie te bieden om eventuele van lidstaten van bestemming afkomstige terughaalverzoeken inzake meststoffen die in strijd met de verplichtingen van de EVOA zijn overgebracht, te honoreren en de verwijdering ervan te kunnen bekostigen, indien noch het land van bestemming, noch de kennisgever in staat zijn om hiervoor in te staan. Bij ministeriële regeling worden krachtens artikel 64 van dit besluit regels gesteld inzake de hoogte van het te stellen bedrag, dat in ieder geval toereikend moet zijn om de kosten van het terughalen en van de verwijdering te dekken.

Artikel 61

Bij Beschikking nr. 94/774/EEG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 24 november 1994 betreffende het model van een uniform begeleidend document als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 259/93 van de Raad betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (PbEG L 310) zijn een Europees uniform kennisgevingsformulier en een transportformulier vastgesteld, die voor de kennisgeving, de begeleiding van de overbrenging en voor de verklaring van verwijdering en nuttige toepassing worden gebruikt. Op het kennisgevingsformulier staan naast gegevens inzake de kennisgever, ontvanger het soort en samenstelling van de afvalstoffen, tevens de voorwaarden vermeld die zijn gesteld door de bevoegde autoriteiten. Indien van toepassing is het formulier tevens voorzien van een toestemmingsstempel. Op het transportformulier worden gegevens ingevuld inzake de vervoerders, het transportmiddel, het soort en de hoeveelheid afvalstoffen en de verklaring van verwijdering

of nuttige toepassing van de ontvanger. Zoals in paragraaf 6.5 van de nota van toelichting is aangegeven, vloeit uit de EVOA de verplichting voort om drie dagen voorafgaand aan het daadwerkelijke transport daarvan op de voorgeschreven wijze melding te doen aan de minister. Het derde lid van artikel 61 voorziet in de basis om bij ministeriele regeling te bepalen dat deze melding op elektronische wijze wordt gedaan.

De EVOA legt verschillende procedures neer al naar gelang het doel van de overgebrachte afvalstoffen (verwijdering of nuttige toepassing) of de plaats van herkomst of bestemming ervan (lidstaten, derde land partij bij OESO-besluit, derde land partij bij Bazel Verdrag). De meeste meststoffen zullen bestemd zijn voor nuttige toepassing daar zij gebruikt worden voor het bemesten van gewassen en zullen worden overgebracht naar andere lidstaten. Het begeleidende document dat deze meest voorkomende overbrengingen vergezelt behoeft geen toestemmingsstempel, aangezien voor deze overbrengingen slechts impliciete goedkeuring is voorgeschreven. Verwezen zij naar artikel 8, eerste lid, van de EVOA en subparagraaf 6.5 van deze nota van toelichting. De enige overbrengingsprocedure, met het oog op nuttige toepassing waarvoor wel een toestemmingsstempel op het begeleidend document is vereist, is de procedure die ziet op de invoer vanuit landen die niet behoren tot de Europese Unie, maar waarop wel het OESO-besluit van toepassing is of die partij zijn bij het verdrag van Bazel of waarmee door de Europese Gemeenschap een bilaterale overeenkomst is gesloten voor de inwerking-treding van de EVOA. Voor de overbrenging van dierlijke meststoffen die bestemd zijn om te worden verwijderd (bijvoorbeeld door middel van verbranding) geldt dat door middel van de toestemmingsstempel expliciete goedkeuring moet zijn verleend.

Overeenkomstig het door het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gehanteerde beleid wordt ook in dit besluit voorgeschreven om een exemplaar van het begeleidend document bij de vracht aanwezig te hebben in plaats van een afschrift daarvan. Verwezen zij naar de artikelen 5, derde lid, 8, derde lid, 15, achtste lid en 20, zevende lid van de EVOA, die deze mogelijkheid bieden.

Artikel 62

In overeenstemming met de verplichting neergelegd in artikel 26, vijfde lid, van de EVOA, wordt sluikehandel ingevolge het eerste lid van artikel 62 verboden. Om ook de handhaafbaarheid van de andere essentiële verplichtingen van de EVOA te bewerkstelligen, is het in strijd handelen met deze verplichtingen ingevolge het tweede lid van dit artikel eveneens verboden. Dit betreft met name het mengen tijdens de overbrenging van meststoffen waarvoor een apart kennisgevingsformulier is opgemaakt, het in strijd handelen met vervoersvoorwaarden opgelegd door Dienst Regelingen, het niet in acht nemen van voorafgaande melding drie dagen voor het transport en het nalaten om afwijkingen in het kader van de algemene kennisgeving, bedoeld in artikel 29 van de EVOA, door te geven. Overtreding van deze krachtens artikel 6 (15 nieuw) van de Meststoffenwet gestelde bepalingen is strafbaar gesteld in artikel 1a, onder 3° van de Wet op de economische delicten, en kan worden bestraft met een hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 62, derde lid, strekt ertoe de handhaafbaarheid van de EVOA verplichting gericht tot de in Nederland gevestigde ontvanger te bewerkstelligen en heeft derhalve betrekking op de handelingen die volgen op de overbrenging van dierlijke meststoffen naar Nederland en die bestemd zijn om in Nederland te worden verwijderd of nuttig te worden toegepast. De landbouwer of intermediair in Nederland die de meststoffen afneemt zal een ontvangstbevestiging moeten sturen en na 180 dagen een verklaring geven dat de meststoffen zijn verwijderd of nuttig toegepast.

Niet naleving van in dit artikel opgenomen gebodsbepaling is eveneens ingevolge artikel 1a, onder 3° van de Wet op de economische delicten, strafbaar.

Artikelen 65 tot en met 70

Voor de toelichting op deze artikelen wordt verwezen naar paragraaf 5.2.

Artikel 71

Ingevolge artikel 5e (11 nieuw), zesde lid, van de Meststoffenwet, kan bij ministeriële regeling worden bepaald dat een bedrijf een hoger gebruik van fosfaat op bouwland wordt toegestaan dan volgt uit artikel 5e (11 nieuw), tweede of derde lid, van de wet, indien dit hogere gebruik het jaar daarop volledig wordt gecompenseerd. In verband met het toezicht op de naleving van de gebruiksnormen is in artikel 71 van het besluit voor de landbouwer de verplichting opgenomen in het eerste kalenderjaar melding doet van het voorgenomen gebruik van de compensatieregeling.

Artikel 72

Artikel 72 voorziet in de mogelijkheid om bij ministeriële regeling medewerking te vorderen van bedrijfslichamen. Het is in dit verband de bedoeling dat het inwinnen en registreren van de voor de bepaling van de mestproductie van melkkoeien benodigde gegevens inzake melkproductie en ureumgehalte, alsmede de bepaling van het ureumgehalte van koemelk en de bevoegdheid tot het doen van de voor de bepaling van dat gehalte noodzakelijke vaststellingen, door het Productschap Zuivel in medebewind geschiedt. Deze medebewindstaak sluit aan bij de werkzaamheden die dit productschap in het kader van de superheffingsregelgeving verricht. Voor wat betreft de inwinning en de registratie van de aantallen kippen en kalkoenen, bestaat het voornemen om medebewind te vorderen van het Productschap Pluimvee en Eieren.

Artikel 73

Door de bij wet van 15 september 2005 tot wijziging van de Meststoffenwet en intrekking van de Wet verplaatsing mestproductie en de Wet herstructurering varkenshouderij (vereenvoudiging productierechten), (Stb. 480). voorziene wijziging van de Meststoffenwet komt het stelsel van regulerende mineralenheffingen, dat was opgenomen in hoofdstuk IV van de wet, per 1 januari 2006 te vervallen. Als gevolg daarvan is een aantal op dat hoofdstuk gebaseerde besluiten van rechtswege vervallen. Dit betreft het Besluit stikstofcorrectie Meststoffenwet en het Besluit bijzondere categorieën producenten van dierlijke meststoffen. Voorts wordt als gevolg van de bij wet van 15 september 2005 tot wijziging van de Meststoffenwet en intrekking van de Wet verplaatsing mestproductie en de Wet herstructurering varkenshouderij (vereenvoudiging productierechten), (Stb. 480) voorziene wijziging van de Meststoffenwet hoofdstuk V van die wet per 1 januari 2006 in zijn geheel vervangen door een nieuw hoofdstuk V, dat voorziet in een geïntegreerde regeling inzake productiebegrenzing varkens- en pluimveehouderij. Een aantal op hoofdstuk IV en het oude hoofdstuk V van de Meststoffenwet gebaseerde besluiten zijn echter mede gebaseerd op de artikelen 1 en 61 (40 nieuw) van de Meststoffenwet als gevolg waarvan deze besluiten niet van rechtswege komen te vervallen. Deze besluiten worden bij het onderhavige besluit ingetrokken. Daarnaast worden een aantal besluiten ingetrokken die, door het onderhavige besluit overbodig zijn geworden ingetrokken.

Artikelen 74, 75 en 76

In de artikelen 73 en 74 wordt de basis geschapen om gegevens die in het kader van andere regelgeving en met een ander doel opgevraagd worden, tevens beschikbaar te maken voor het toezicht op de naleving van de verplichtingen in het kader van de Meststoffenwet. De grondslag van het Besluit identificatie en registratie van dieren en het Besluit diervoeders voor het opvragen van deze gegevens, is daarom verbreed met de Meststoffenwet. Genoemde besluiten behoeven overigens geen wijziging om de gegevens die volgens artikel 31, vierde lid en 43, vierde lid, van het onderhavige besluit aan de krachtens deze besluiten bijgehouden registraties kunnen worden ontleend, mede geschikt te laten zijn voor de toepassing van de Meststoffenwet. Voor nadere toelichting zij verwezen naar de algemene toelichting in paragraaf 5.1 en de toelichting bij artikel 35.

In artikel 8, tweede lid, onderdeel b, van het Destructiebesluit werd verwezen naar het Besluit administratieve verplichtingen Meststoffenwet. Ingevolge de in artikel 75 opgenomen wijziging wordt thans verwezen naar het onderhavige besluit.

Artikel 77

Artikel IX van voornoemde wet van 15 september 2005 inzake de vereenvoudiging productierechten voorziet in een integrale tekstplaatsing van de Meststoffenwet in het Staatsblad, bij welke gelegenheid de nummering van de artikelen van die wet opnieuw wordt vastgesteld. Met het oog op de inzichtelijkheid van de verwijzingen naar de artikelen van de wet in het onderhavige besluit, in het Besluit identificatie en registratie van dieren en in het Besluit diervoeders, voorziet artikel 77 in een wijziging van de met betrekking tot de Meststoffenwet genoemde artikelnummers ten einde deze in overeenstemming te brengen met de opnieuw vastgestelde nummering van de artikelen van de wet.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en
Milieubeheer,
P. L. B. A. van Geel

Tabel met de verschillende rechtsgrondslagen in de Meststoffenwet van de artikelen van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet

Artikel meststoffenwet	Artikelen Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
1, vierde lid,	3
1a (2 nieuw), eerste lid,	22 t/m 25
6 (15 nieuw), eerste en tweede lid,	48 t/m 52, 57 t/m 60, 62, en 65
6a (16 nieuw)	27 t/m 30
59 (34 nieuw)	26, 31 t/m 42, 50 t/m 56, 58, 59, 61, 63 t/m 65
59 (34 nieuw) aanhef en onderdeel b	68
59a (35 nieuw), eerste lid, aanhef en onderdelen a, c en d, en tweede lid	22 t/m/25, 65 t/m 70
59b (36 nieuw)	70
59c (37 nieuw)	43 t/m 47
61a (41 nieuw)	71

Transponeringstabel Richtlijn 91/676/EEG

Richtlijn 91/676/EEG	Omzetting in nationale regelgeving
<i>Artikel 5, vierde lid, onderdeel a:</i> Bijlage III, onderdeel 1, punt 1	Artikelen 4 en 4a Besluit gebruik meststoffen (BGM) en artikel 29 Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen (BOOM)
Bijlage III, onderdeel 1, punt 2	Artikelen 27 tot en met 30 Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
Bijlage III, onderdeel 1, punt 3, sub a	Artikel 5d (10 nieuw), tweede lid, Meststoffenwet, de artikelen 6a tot en met 6d BGM en de artikelen 28, 28b en 34a tot en met 34c BOOM
Bijlage III, onderdeel 1, punt 3, sub b	Artikelen 3, eerste lid, 3a en 3b BGM en de artikelen 28b en 28c BOOM
Bijlage III, onderdeel 1, punt 3, sub c	Artikelen 5a (7 nieuw), 5b (8 nieuw), 5c (9 nieuw) en 5d (10 nieuw) Meststoffenwet en de artikelen 2, tweede lid, en 8a BGM
Bijlage III, onderdeel 2	Artikelen 5a (7 nieuw), 5b (8 nieuw) en 5c (9 nieuw) Meststoffenwet
<i>Artikel 5, vierde lid, onderdeel b</i> Bijlage II, onderdeel A, punt 1	Artikelen 4 en 4a BGM en de artikelen 28c en 29 BOOM
Bijlage II, onderdeel A, punt 2	Artikelen 6a tot en met 6d van het BGM en de artikelen 34a tot en met 34c BOOM
Bijlage II, onderdeel A, punt 3	Artikelen 3, eerste lid, en 3a BGM en de artikelen 28 en 28b BOOM
Bijlage II, onderdeel A, punt 4	Artikelen 13, 14 en 16 Lozingenbesluit open teelt en veehouderij
Bijlage II, onderdeel A, punt 5	Artikelen 27 tot en met 30 Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, artikel 2, eerste lid, Besluit mestbassins milieubeheer, artikel 2, eerste lid, Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer en artikel 2 in samenhang met Bijlage I, Hoofdstuk II, paragrafen 1 en 2 Besluit akkerbouwbedrijven Wet milieubeheer.
Bijlage II, onderdeel A, punt 6	Artikelen 5a (7 nieuw), 5b (8 nieuw), 5c (9 nieuw) en 5d (10 nieuw) Meststoffenwet en de artikel 5, eerste lid, en 6 BGM
<i>Artikel 5, vijfde lid.</i>	– Artikel 5d (10 nieuw), vierde lid, Meststoffenwet. – Hoofdstuk V Meststoffenwet.

Verordening (EEG) nr. 259/93	Omzetting in Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet
<i>artikel 3</i>	
zesde lid, vierde alinea	artikel 59, tweede lid
achtste lid	artikel 59, eerste lid, artikel 59, derde lid
<i>artikel 5, derde lid</i>	artikel 61, tweede lid
<i>artikel 6</i>	
zesde lid, vierde alinea	artikel 59, tweede lid
achtste lid	artikel 59, eerste lid, artikel 59, derde lid
<i>artikel 8, derde lid</i>	artikel 61, eerste lid
<i>artikel 15</i>	
achtste lid, tweede volzin	artikel 61, tweede lid
elfde lid	artikel 59, eerste lid, artikel 59, derde lid
<i>artikel 17, vierde lid</i>	artikel 59, artikel 61, eerste lid
<i>artikel 20, zevende lid, tweede alinea</i>	artikel 61, tweede lid
<i>artikel 26, vijfde lid</i>	artikel 62, eerste lid
<i>artikel 27, eerste lid</i>	artikel 60, eerste lid
<i>artikel 30, eerste lid</i>	artikelen 59 tot en met 64, j° artikel 1a, onder 3°, Wet economische delicten
<i>artikel 35</i>	artikel 63
<i>artikel 36, eerste volzin</i>	artikel 58